

Vlaams
Parlement

stuk **1529** (2011-2012) – Nr. 14
ingediend op 26 juni 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende wijziging van het tarief
op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heren Kris Van Dijck en Erik Tack

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.**Vaste leden:*

de heer Ward Kennes, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Matthias Diependaele, Kris Van Dijck;
de heer Lode Vereeck;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de heren Ludwig Caluwé, Dirk de Kort, Jan Durnez, Johan Sauwens;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heren Patrick Janssens, Bart Martens;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 1529** (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2 t.e.m. 4: Amendementen
 - Nr. 5: Advies van het Rekenhof
 - Nr. 6: Advies van de Raad van State
 - Nr. 7: Amendementen
 - Nr. 8: Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State
 - Nr. 9: Advies van de Raad van State
 - Nr. 10: Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State
 - Nr. 11: Advies van de Raad van State
 - Nr. 12: Amendementen
 - Nr. 13: In eerste lezing aangenomen artikelen

INHOUD

I.	Vergadering van dinsdag 27 maart 2012	7
1.	Vooraf	7
2.	Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport ..	7
3.	Procedure	7
II.	Vergadering van dinsdag 17 april 2012	7
1.	Hoorzitting.....	7
1.1.	Uiteenzetting door mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat	8
1.2.	Uiteenzetting door mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen (SiV)	11
1.3.	Uiteenzetting door de heer Yves Coemans, attaché studiedienst Gezinsbond.....	14
1.4.	Uiteenzetting door de heer Lawrence Steeman, zaakvoerder Pareto Group CVBA	15
1.5.	Uiteenzetting door de heer René Stulens, nationaal secretaris BGMK	16
1.6.	Toelichting door het Kinderrechtencommissariaat.....	17
1.7.	Toelichting door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting	17
III.	Vergadering van dinsdag 24 april 2012	17
IV.	Vergadering van dinsdag 8 mei 2012.....	23
1.	Vooraf	23
2.	Hoorzitting met mevrouw Hilde Pelgroms	23
2.1.	Toelichting.....	23
2.2.	Informatieve vragen	25
3.	Bespreking van de adviezen van de Raad van State en van het Rekenhof.....	26
3.1.	Advies van het Rekenhof	26
3.2.	Advies van de Raad van State	28
4.	Bespreking.....	28
V.	Vergadering van dinsdag 22 mei 2012.....	29
1.	Vooraf	29
2.	Bespreking.....	29
3.	Procedure	31

VI. Vergadering van dinsdag 12 juni 2012	31
1. Vooraf	31
2. Bespreking	31
3. Procedure	35
VII. Vergadering van dinsdag 19 juni 2012	38
Vooraf – Procedure	38
VIII. Vergadering van donderdag 21 juni 2012	39
1. Vooraf	39
2. Bespreking	39
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	45
IX. Vergadering van dinsdag 26 juni 2012	48
1. Bespreking	48
2. Stemming tweede lezing	51
3. Eindstemming	52
X. Goedkeuring verslag	52
XI. Technische correctie	52
Tekst aangenomen door de commissie	53
Bijlagen:	
Bijlage 1: PowerPointpresentatie van mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen, naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012	55
Bijlage 2: Tekst van het Kinderrechtencommissariaat naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012	71
Bijlage 3: Tekst van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaans- onzekerheid en sociale uitsluiting naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012	77
Bijlage 4: Tekst van mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen, naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 8 mei 2012	81
Bijlage 5: Tabel voorgesteld door de heer Matthias Diependaele op dinsdag 8 mei 2012	91
Bijlage 6: Brief Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën van 22 mei 2012	95
Bijlage 7: Brief FOD Financiën van 12 juni 2012	99

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting behandelde het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/1*), op 27 maart, 17 en 24 april, 8 en 22 mei en op 12, 19, 21 en 26 juni 2012.

Op dinsdag 27 maart 2012 werden er na de toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, door zeven leden overeenkomstig artikel 32, 2, b, van het Reglement van het Vlaams Parlement hoorzittingen gevraagd.

Op dinsdag 17 april 2012 vond de (eerste) hoorzitting plaats met als sprekers:

- mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat;
- mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen;
- de heer Yves Coemans, attaché studiedienst Gezinsbond;
- de heer Lawrence Steeman, zaakvoerder Pareto Group CVBA;
- de heer René Stulens, nationaal secretaris BGMK (Belangenverdediging van Gescheiden Mensen en hun Kinderen).

Naar aanleiding van de bespreking in commissie op dinsdag 24 april 2012 besliste de commissie eenparig om amendementen nr. 5 en 7 voor advies aan het Rekenhof en (op grond van artikel 65bis, van het Reglement van het Vlaams Parlement) aan de Raad van State en het Rekenhof voor te leggen.

Het advies van het Rekenhof is gepubliceerd in *Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/5*, het advies van de Raad van State is gepubliceerd in *Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/6*.

Op dinsdag 8 mei 2012 werden beide adviezen toegelicht en besproken in de commissie. Die dag was er ook een hoorzitting met mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

Op dinsdag 22 mei 2012 werd een advies van de FOD Financiën (zie bijlage 6) aan de commissie voorgelegd. Op basis hiervan werden amendementen nr. 8 en 9 ingediend, waarover op grond van artikel 65bis, 2, van het Reglement van het Vlaams Parlement advies werd gevraagd aan de Raad van State (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/8*).

Het advies van de Raad van State is gepubliceerd in *Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/9*.

Op dinsdag 12 juni 2012 werd het advies van de Raad van State toegelicht en besproken in de commissie. Er werd eveneens een tweede advies van de FOD Financiën (zie bijlage 7) aan de commissie voorgelegd. Die dag werd overeenkomstig artikel 65bis, 2, van het Reglement van het Vlaams Parlement advies gevraagd aan de Raad van State over de amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/10*).

Het advies van de Raad van State is gepubliceerd in *Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/11*.

Op dinsdag 19 juni en donderdag 21 juni 2012 werd de bespreking voortgezet. Op donderdag 21 juni 2012 werd het advies van de Raad van State besproken en was er de artikels-gewijze bespreking en stemming. Door de fracties van Vlaams Belang, Open Vld en LDD werden reflectienota's aangekondigd.

Overeenkomstig artikel 68, 1, van het Reglement van het Vlaams Parlement werd een tweede lezing gevraagd. Overeenkomstig artikel 36, 3, van het Reglement werd goedkeuring van het verslag gevraagd. Beide vonden plaats op dinsdag 26 juni 2012, samen met de eindstemming.

Bij dit ontwerp van decreet werden in totaal twaalf amendementen ingediend. Deze amendementen zijn als volgt gespreid over de parlementaire stukken:

amendement nr. 1 van de heren Sas van Rouveroi, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen, Bart Tommelein tot wijziging van artikel 2 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/2;

amendement nr. 2 van de heren Felix Strackx en Erik Tack en mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt tot invoeging van een nieuw artikel 2/1 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/2;

amendement nr. 3 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum tot wijziging van artikel 2 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/3;

amendement nr. 4 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum tot wijziging van artikel 3 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/3;

amendement nr. 5 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele, Eric Van Rompuy en Koen Van den Heuvel en mevrouw Michèle Hostekint tot wijziging van artikel 2 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/4;

amendement nr. 6 van de heren Sas van Rouveroi, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen en Bart Tommelein tot wijziging van artikel 2 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/4;

amendement nr. 7 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele en Eric Van Rompuy, mevrouw Michèle Hostekint en de heer Koen Van den Heuvel tot invoeging van een nieuw artikel 2/1 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/4;

amendement nr. 8 van de heer Kris Van Dijck, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele tot invoeging van een nieuw artikel 2/1 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/7;

amendement nr. 9 van de heer Kris Van Dijck, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele tot invoeging van een nieuw artikel 2/2 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/7;

(sub)amendement nr. 10 van de heren Felix Strackx, Erik Tack en Christian Verougstraete tot wijziging van amendement nr. 8 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/12;

(sub)amendement nr. 11 van de heren Felix Strackx, Erik Tack en Christian Verougstraete tot wijziging van amendement nr. 8 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/12;

(sub)amendement nr. 12 van de heren Erik Tack, Felix Strackx en Christian Verougstraete tot wijziging van amendement nr. 8 is te vinden in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12*, nr. 1529/12.

Voor de inhoud en de verantwoording van deze amendementen wordt verwezen naar de voormelde parlementaire stukken. Hierna wordt niet bij elk amendement afzonderlijk verwezen naar het parlementaire stuk waarin het terug te vinden is.

I. VERGADERING VAN DINSDAG 27 MAART 2012

1. Vooraf

De heer *Dirk Van Mechelen* is verbaasd over de geringe omvang van het gedrukte parlementaire stuk. Hij dacht dan ook eerst dat er een fout was gebeurd bij het drukken, wat niet het geval bleek te zijn. Pagina 3 van het stuk is de memorie van toelichting: voor hem is dat toch de kortste memorie van toelichting die hij ooit heeft gezien. Er staat bovendien gewoon te lezen dat de bepaling wordt gewijzigd door het voorliggende ontwerp van decreet. Er is geen enkele motivatie of toelichting.

Het enige element is de uitspraak van de minister-president over de vervroegde begrotingscontrole 2012. Hij rekent dan ook op een uitvoerige toelichting wat nu de motivatie is van de Vlaamse Regering om dit recht van 1 naar 2 percent te verhogen. Hij wordt reeds overstelpt met vragen over dit ontwerp van decreet. Hij vraagt dan ook om hoorzittingen te organiseren over het ontwerp van decreet. Daarnaast een omstandige toelichting en motivatie van de Vlaamse Regering, want het gaat hier toch om een verdubbeling.

2. Toelichting door de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De heer *Philippe Muyters*, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, stelt dat verdelingsrecht heden 1 procent bedraagt. In het kader van de besparingsoperatie naar aanleiding van de eerste begrotingsaanpassing 2012, stelt de Vlaamse Regering voor om het percentage tot 2 percent op te trekken. Die verhoging treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op de publicatie van die verhoging in het Belgisch Staatsblad.

De minister wijst op een kleine materiële vergissing in het voorgelegde ontwerp van decreet. Er wordt ‘%’ vermeld, maar de Raad van State wijst erop dat in de (toepasselijke) wet van 1958 over ‘t.h.’ (ten honderd) wordt gesproken. Die technische correctie van ‘%’ naar ‘t.h.’ verandert vanzelfsprekend niets aan de inhoud van het ontwerp van decreet.

De besparingsmaatregelen van de Vlaamse Regering vrijwaren maximaal de investeringen van de Vlaamse overheid, leggen zeker geen extra lasten op arbeid noch tasten ze de concurrentiekracht van de ondernemingen aan.

Binnen het totale pakket maatregelen van 561 miljoen euro, betekent de voorgelegde maatregel een klein onderdeel van ongeveer 5 percent. Dat is een duidelijke keuze van de Vlaamse Regering.

3. Procedure

De oppositie doet met 7 stemmen een beroep op artikel 32, 2, b, van het Reglement van het Vlaams Parlement en vraagt hoorzittingen. De heer *Lode Vereeck* wijst niet alleen op de budgettaire implicaties maar ook en vooral op de sociale implicaties van het ontwerp van decreet.

De heer *Kris Van Dijk* wenst te benadrukken geen vragende partij voor hoorzittingen te zijn. Hetzelfde geldt voor de CD&V-fractie en de sp.a-fractie.

II. VERGADERING VAN DINSDAG 17 APRIL 2012

1. Hoorzitting

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting hield op dinsdag 17 april een hoorzitting over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12, nr. 1529/1*).

Op de hoorzitting waren aanwezig:

- mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat;
- mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen;
- de heer Yves Coemans, attaché studiedienst Gezinsbond;
- de heer Lawrence Steeman, zaakvoerder Pareto Group CVBA;
- de heer René Stulens, nationaal secretaris BGMK.

Het Kinderrechtencommissariaat (KRC) en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting konden niet aanwezig zijn op de hoorzitting, maar bezorgden een tekst aan de commissie. De tekst van het KRC is in bijlage 2 gepubliceerd, de tekst van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting in bijlage 3.

1.1. Uiteenzetting door mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat

Mevrouw *Hilde Pelgroms* merkt bij het begin van haar toelichting op dat de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat de bepaling van het percentage van het verdelingsrecht een politieke keuze vindt.

Het verdelingsrecht is vandaag op de eerste plaats van toepassing op het uit onverdeeldheid treden na vererving van de blote of volle eigendom van onroerend goed en op de omzetting van het vruchtgebruik van de langstlevende in volle eigendom.

Uit onverdeeldheid treden na schenking van onroerend goed aan alle kinderen samen (de dubbele akte) vormt het tweede geval, dat wordt gehanteerd om burgerrechtelijke redenen (omwille een probleem van latere inbreng en inkorting aan de waarde van het geschonken goed op datum van overlijden indien men aan slechts één kind zou schenken). Op het ogenblik van overlijden moet met het oog op de gelijkwaardigheid van de erfgenamen immers rekening gehouden worden met de waarde van het geschonken onroerend goed op dat moment, die mogelijk veel hoger is dan bij de schenking.

Derde toepassing is uit onverdeeldheid treden na gezamenlijke aankoop tussen een natuurlijke persoon en een vennootschap, familieleden, feitelijk of wettelijk samenwonenden, of echtgenoten. De spreekster merkt op dat, om frauduleus gebruik te vermijden, latere toetreders geen aanspraak kunnen maken op het verdelingsrecht maar onderworpen zijn aan het verkooprecht. Uitzondering daarop is wel dat bij de inbreng van een eigen onroerend goed in de huwelijksgemeenschap de helft die de andere echtgenoot later bij uitonverdeeldheidtrekking overneemt, niet beschouwd wordt als derde verkrijging en deze echtgenoot dus toch recht heeft op het verdelingsrecht.

De spreekster pleit nadrukkelijk voor duidelijkheid bij de uitzonderingen indien men politiek zou beslissen om uitzonderingen te voorzien op de bestaande principes. Zo moet bijvoorbeeld, indien zou beslist worden om te voorzien in een uitzondering in geval van echtscheiding, geoordeeld worden of een uitzondering enkel geldt voor de gezinswoning of ook voor alle andere onroerende goederen. Indien één van de echtgenoten de gezinswoning overneemt, moet de andere dan niet een andere woning (of bouwgrond?) kunnen overnemen? Moet er dan een bewoningsverplichting komen in hoofde van de echtgenoot die het andere goed overneemt? Als er voor de ene echtgenoot een bewoningsverplichting geldt, moet deze dan ook niet gelden voor de echtgenoot die de gezinswoning overneemt? Een andere vraag die zich stelt is of de uitzondering enkel moet gelden bij uitonverdeeldheidtrekking in de regelingsakte of ook nog indien jaren na de echtscheiding, bijvoorbeeld omdat de overnemende echtgenoot op het ogenblik van echtscheiding over onvoldoende middelen beschikte om het huis over te nemen (en gedurende jaren op basis

van een persoonlijk recht van bewoning in het huis heeft gewoond) of bijvoorbeeld omdat het huis nog gedurende jaren in onverdeeldheid werd behouden om de kinderen op te voeden (co-ouderschap).

Dezelfde duidelijkheid is wenselijk bij de eventuele toepassing van de uitzondering op wettelijk of (misschien ook) op feitelijk samenwonenden en met name over de vereiste minimumduur van dat laatste. Moet de uitzondering dus dan ook gelden voor samenwonenden omdat die in het Vlaamse Gewest op fiscaal vlak veelal gelijk gesteld worden, ook al zijn de burgerrechtelijke regels en gevolgen totaal anders dan voor echtgenoten? Enkel voor wettelijk samenwonenden of ook voor feitelijke samenwonenden? Indien ook voor feitelijke samenwonenden, wat is dan de minimumtermijn voor feitelijke samenwoning, één jaar (de algemene fiscale termijn) of drie jaar (termijn vererving gezinswoning en termijn schenking en vererving van ondernemingen) of een andere termijn? Wat indien de samenwoners niet meer samenwonen op ogenblik van verdeling (wat waarschijnlijk veelal het geval zal zijn)? Moet dan overmacht voorzien worden? En wat is overmacht voor feitelijke samenwoners? Betreft het alle soorten feitelijke samenwoners of uitsluiting van familieleden in rechte lijn zoals momenteel ook het geval is bij vererving van de gezinswoning?

De heer *Dirk Van Mechelen* merkt op dat, als de regeling pas op 1 juni ingaat, de opbrengst 7/12 van 41 miljoen euro is, zijnde 23,9 miljoen euro. Of is dat te optimistisch, omdat na die datum nog heel wat feitelijke verdelingen zullen gebeuren op grond van de regelingsakte, die voorafgaat aan de echtscheiding, en waarvoor dus het tarief van 25 euro blijft gelden?

Mevrouw *Hilde Pelgroms* bevestigt dat bij verdeling onder opschortende voorwaarde bij echtscheiding, op grond van artikel 16 van de federale wet, het tarief wordt toegepast dat gold op het moment van de regelingsakte. Ook voor andere verdelingen geldt in principe de datum van het onderhandse geschrift. Zij verwacht dat ingeval van een tariefverhoging het aantal van die laatste ook bij familiale regelingen zal toenemen.

Mevrouw *Griet Smaers* informeert naar de getalsverhouding tussen de verschillende categorieën waarop het verdelingsrecht van toepassing blijkt.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* antwoordt dat het notariaat daar geen statistieken van bijhoudt en de ontvangers wellicht evenmin. Zij bevestigt de conclusie van mevrouw *Griet Smaers* dat men dus de budgettaire gevolgen van een afsplitsing van een ervan niet kan voorspellen.

De heer *Koen Van den Heuvel* peilt naar de juridische opportuniteit van uitzonderingen in het licht van de duidelijkheid en het gelijkheidsbeginsel.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* antwoordt dat het gelijkheidsbeginsel moeilijk in te schatten is. Strikt juridisch zijn uitzonderingen mogelijk, maar zij pleit wel voor duidelijkheid. De vraag zal eerder een politiek debat zijn. Er mag dan misschien in bepaalde gevallen geen echte discriminatie zijn, maar op het vlak van fiscaliteit en dan vooral in de Vlaamse regelgeving, is er meer en meer sprake van gelijkschakeling tussen echtgenoten, wettelijke en feitelijke samenwonenden. Zij vermoedt niet dat een beperking tot de gezinswoning van echtgenoten als discriminerend moet gekwalificeerd worden, maar veel mensen zullen het misschien wel oneerlijk vinden.

De heer *Lode Vereeck* begrijpt dat het aandeel van de verschillende categorieën in de opbrengst niet bekend is, maar heeft de spreekster geen idee van het aantal gevallen? De vraag is immers of het wel de moeite is om een dergelijk systeem op te zetten. Verder wil hij graag het sp.a-amendement krijgen.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, stelt nog geen amendement te hebben ontvangen. Het amendement zal besproken worden van zodra het is ondertekend en ingediend in het Vlaams Parlement.

De heer *Dirk Van Mechelen* wil op dat moment opnieuw het advies van het notariaat vragen.

De heer *Christian Verougstraete* betreurt dat er geen statistieken zijn over de evolutie over de verhouding tussen erfenissen, schenkingen en echtscheidingen. Hij wil niet dat onrechtvaardigheid ontstaat.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* antwoordt dat de registratie alleen de ontvangsten op grond van het verdelingsrecht betreft, zonder onderscheid. De verschillende behandeling van categorieën is een politiek debat, onderstreept zij.

De heer *Ludo Sannen* vraagt, in het licht van de amendementen, hoe dikwijls uit onverdeeldheid wordt getreden binnen het jaar na de echtscheiding.

Opnieuw antwoordt mevrouw *Hilde Pelgroms* dat er geen cijfers zijn, maar zij kan zich voorstellen dat in het merendeel van de gevallen waarin het gaat om één onroerend goed, dit al in de regelingsakte wordt opgenomen.

Op vraag van de heer *Eric Van Rompuy* legt mevrouw *Hilde Pelgroms* uit dat Vlaanderen bevoegd is voor uitzonderingen voor gezinswoningen. Wat de belastbare grondslag betreft, wijst zij erop dat men voor onverdeelde delen 1 percent betaalt op afgestane deel, maar voor het uit onverdeeldheid treden van een volledig onroerend goed de enige overblijvende eigenaar 1 percent betaalt op het geheel. Of Vlaanderen bevoegd is om dat laatste te wijzigen, moet ze nakijken.

De heer *Dirk Van Mechelen* vraagt of het geen aanbeveling verdient om snel in kennis te worden gesteld van het amendement dat artikel 3 van het ontwerp van decreet zou vervangen, zodat duidelijkheid ontstaat over de inwerkingtreding.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* bevestigt dat onduidelijkheid tot speculatie leidt. Zij antwoordt bevestigend op de vraag van de heer *Felix Strackx* of voor alle verdelingen een onderhands akkoord mogelijk is, ook al zijn ze minder gebruikelijk. Op zijn verdere vraag over de geldigheidsduur, antwoordt mevrouw *Hilde Pelgroms* dat documenten zonder opschortende voorwaarde (van echtscheiding) binnen de vier maanden geregistreerd moeten worden.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt hoe het uit onverdeeldheid treden van een vennootschap in zijn werk gaat en wat er de financiële consequenties van zijn.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* legt uit dat ingeval van een gezamenlijke aankoop door een natuurlijke persoon en een vennootschap het tarief van 1 percent geldt, welk percentage beide partijen ook bezitten. Een onroerend goed in het kader van een vereffening uit de vennootschap halen kost bij een bvba het vaste recht van 25 euro als het goed toebedeeld wordt aan alle vennoten in verhouding tot hun participatie in de vennootschap. Bij het latere uit onverdeeldheid treden tussen de vennoten heeft alleen de vennoot die het goed inbracht of al vennoot was op het moment dat de vennootschap het met betaling van het verkooprecht heeft verkregen, recht op een overname aan 1 percent. Dikwijls gebeurt dat laatste verkort doordat de vereffenaar het meteen toebedeelt aan die ene die recht heeft op 1 percent. Toebedeling aan een later toegetreden vennoot brengt de toepassing van het verkooprecht mee. Bij toebedeling aan aandeelhouders van een nv is dat laatste altijd het geval.

1.2. Uiteenzetting door mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen (SiV)

Mevrouw *Inge Pasteels*, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen, gebruikte bij haar toelichting een PowerPointpresentatie, die in bijlage 1 is opgenomen.

Mevrouw Pasteels coördineert twee opeenvolgende projecten gefinancierd door het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), met een looptijd 2007 tot 2014. Om die projecten uit te voeren is er een interuniversitair consortium Scheiden in Vlaanderen opgericht. Dat is een samenwerking tussen de universiteiten van Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven en de Studiedienst van de Vlaamse Regering. De doelstelling van het project is inzicht verwerven in de oorzaken en gevolgen van scheiding en scheidingsprocessen door het analyseren van een multi-actorgegevensbestand. Die recente en gedetailleerde informatie zal gebruikt worden om de kwaliteit van de professionele dienstverlening te verhogen en het (gezins)beleid te ondersteunen.

Het project steunt op populatieonderzoek van een representatieve steekproef uit het rijksregister van de huwelijken afgesloten tussen 1971 tot 2008. Het onderzoek enquêteert meerdere partijen over een huwelijk of echtscheiding (multi-actordesign). Het resultaat is een omvangrijke dataset met representatieve informatie van 12.000 personen uit 1000 intacte en 3500 niet-intacte huwelijken, waarbij zowel ex-partners, ouders en kinderen van die ex-partners als nieuwe partners ondervraagd zijn.

Mevrouw Pasteels zal voor deze hoorzitting enkel cijfers geven over verbroken huwelijken. Alle conclusies in deze presentatie berusten op empirische bevindingen. Vooreerst bekijkt ze het al dan niet eigenaar zijn van de woning, voor en na de scheiding. 72 percent van de woningen van koppels gescheiden na 2000 was eigendom van beide partners. Van 35 percent van die woningen blijft de man eigenaar na de scheiding, van 31 percent de vrouw, 23,8 percent wordt verkocht aan derden. Vóór de scheiding is ongeveer 80 percent van de personen eigenaar of mede-eigenaar van de woning. Na de verdeling van de goederen blijft 44 percent van de mannen en 35 percent van de vrouwen eigenaar van de gezinswoning. Dat verschil tussen de geslachten is significant. Op het moment van de enquête is 70 percent van de onderzochte personen, gescheiden tussen 1981 en 2010, eigenaar van een woning. Er is geen verschil tussen mannen en vrouwen. Dat betekent dat de terugval na de scheiding grotendeels hersteld wordt. Natuurlijk is de tijd sinds de scheiding daarbij een factor.

Bij de scheidingen na 2000 is er bij de mannen op moment van scheiding een verschil in het woningbezit naargelang de opleiding, hier gebruikt als indicator van sociaaleconomische status. Hoogopgeleiden zijn vaker (mede)eigenaar van een woning. Na de scheiding zijn de verschillen bij mannen niet meer significant. Er is 38 percent huiseigenaarschap bij de laagopgeleiden, 48 percent bij de hoogopgeleiden. Bij de vrouwen is er voor de scheiding geen statistisch significant verschil in woningbezit naargelang het opleidingsniveau. Na de scheiding wordt dat anders: slechts 21 percent van de laagopgeleiden is eigenaar van een woning, 42 percent van de hoogopgeleide vrouwen wat wel significant verschillend is. Op het moment van de enquête, dus na een periode van herstel, worden deze verschillen nog groter: slechts vier op tien van de laagopgeleide vrouwen, gescheiden na 2000, is eigenaar van een woning. Bij de hoogopgeleide vrouwen is dat 81 percent. Voor mannen zijn de verschillen eveneens significant maar kleiner: 60 percent van de laagopgeleiden ten opzichte van 80 percent van de hoogopgeleiden. De cijfers voor verschillende scheidingscohorten tonen aan dat laagopgeleide vrouwen een langere periode nodig hebben om een nieuwe woning te verwerven.

Kortom, voor de scheiding hebben alle onderzochte groepen vaker een woning in bezit. Na de scheiding blijft 2/3 van de woningen die vooraf gemeenschappelijke eigendom zijn eigendom van de man of van de vrouw; een kwart wordt verkocht aan derden. verkocht worden aan derden. De terugval bij de vrouwen, dus het aantal vrouwen dat geen

eigenaar meer is na de scheiding, is groter dan bij de mannen. De terugval is grootst bij laagopgeleide vrouwen, vooral het laatste decennium. Bij het herstel zijn er ook verschillen naargelang het opleidingsniveau, maar deze zijn sterker bij vrouwen dan bij mannen. Laagopgeleide vrouwen herstellen minder hun situatie en hebben meer hersteltijd nodig dan mannen.

Voorts licht mevrouw Pasteels het verband tussen eigenaarschap en de verblijfsregeling voor kinderen toe. Ze beperkt zich tot de groep gescheidenen na 2000. Ze bespreekt daarbij drie verblijfsregelingen die zich ongeacht het eigenaarschap van de woning als volgt verdelen: de residentiële vader, goed voor 11 percent, het co-ouderschap, goed voor 27 percent en de residentiële moeder, goed voor 61 percent. Gedeelde eigendom waarbij de kinderen in het huis blijven wonen en de ouders elkaar afwisselen, komt te weinig voor om statistisch relevante uitspraken te doen. In de groep die de gemeenschappelijke woning aan derden verkoopt, krijgt de moeder statistisch vaker het hoederecht, namelijk in 70 percent van de gevallen. Als de woning in handen blijft van een van beide partners, is dat in 59 percent van de gevallen. Als een vader de woning koopt, is de kans groter dat de kinderen bij hem verblijven. In dat geval daalt het aantal residentiële moeders tot 42 percent. Er is dus duidelijk een verband tussen de verdeling van de woning na scheiding en de verblijfsregeling van de kinderen.

Een volgend onderzoeksaspect is het verband tussen eigenaarschap en kenmerken van het scheidingsproces. De mate waarin ex-partners conflicten ervaren, lijkt globaal genomen los te staan van het feit of het scheidende koppel een woning heeft. Er zijn hier wel verschillen naargelang er al dan niet kinderen zijn. Indien er kinderen zijn, beïnvloedt het al dan niet eigenaar zijn van een woning de maten van conflict niet. Indien men kinderen heeft en eigenaar is van een woning ervaart diegene die de woning niet verwerft, geen hogere graad van conflict. Allicht ziet hij dat als een zekere stabiliteit voor de kinderen. Als er geen kinderen zijn, ervaart de partner die eigenaar blijft, wel minder conflict dan de andere. Als de woning aan derden verkocht wordt, ervaren ex-koppels zonder kinderen meer conflict.

De duurtijd van de juridische procedure daalt met de jaren, door de gewijzigde wetten. In de jaren negentig leidde de verkoop van de woning aan derden of een scheiding zonder gemeenschappelijke woning tot langere duurtijden van de juridische procedures. Tenslotte wordt gekeken naar het gevoel van billijkheid over de verdeling van de goederen. De partij die de woning koopt, ervaart weinig nadeel van de regeling. Als de ex-partner de woning niet koopt, ervaart hij veel nadeel. Verrassender is dat mannen meer nadeel ervaren dan vrouwen als de woning aan derden verkocht wordt. Uit kwalitatief onderzoek blijkt dat mannen meer affiniteit hebben met de woning omdat ze daar tijd en energie in gestoken hebben.

Tot slot buigt de spreker zich over de kwestie of de echtscheiding een levenslooprisico is. De visie op echtscheiding evolueert. Er zijn minder huwelijken en meer scheidingen. Sociologen en demografen plaatsen dat in een maatschappelijke waardeverschuiving, de tweede demografische transitie genaamd waarbij postmaterialistische waarden zoals individuele keuzevrijheid en zelfontplooiing aan belang winnen en leiden tot een gewijzigde perceptie van echtscheiding. De wetgeving volgt die evolutie naar een oordeelvrije keuze voor echtscheiding die snel en conflictloos moet kunnen verlopen. Echtscheiding is echter niet voor iedereen een keuze: 38 percent van de gescheiden mannen en 23 percent van de gescheiden vrouwen had geen deel aan de beslissing om definitief uit elkaar te gaan. Voor hen is echtscheiding een risico door de keuzevrijheid van de ander.

Diegenen die niet mee beslissen, blijven vaker eigenaar van de woning: 37 ten opzichte van 55 percent bij mannen, 31 tegenover 51 percent bij vrouwen. Een verklaring hier kan zijn dat diegene die beslist, al andere regelingen getroffen heeft. Bij het herstel valt op dat

vrouwen die de beslissing nemen, toch ook weer trager in staat zijn om een nieuwe woning te verwerven.

Mevrouw Pasteels past de bevindingen toe op het voorliggende ontwerp van decreet. Een extra kost toevoegen aan de verdeling kan de sociaaleconomisch zwakke partijen bijkomend benadelen en de verschillen in terugval en in herstel naar gender en/of opleiding versterken. Een extra kost toevoegen aan verdeling kan het voordeel van de niet-beslisser doen vervagen en/of het nadeel van de beslisser versterken. Iedereen is dan verliezer. Een mogelijke toename van verkoop aan derden vermindert de kans op een gelijke verblijfsverdeling wat niet strookt met de wetgeving 2006 over het co-ouderschap. Een mogelijke toename van verkoop aan derden verhoogt het gevoel van onbillijkheid van de verdeling voor mannen en verhoogt het conflictgehalte indien er geen kinderen zijn.

Scheiding in Vlaanderen ziet echtscheiding als een levenslooprisico, zeker voor zij die niet deelnemen aan de beslissing om te scheiden of zij die een sociaaleconomisch zwakke uitgangspositie hebben. Een extra kost toevoegen aan de verdeling op het moment van de scheiding maakt de negatieve gevolgen van een echtscheiding scherper en maakt de tegenstellingen groter. Die bijkomende lasten gaan in tegen andere wettelijke evoluties. Streven naar korte duurtijden van procedures, naar een vermindering van conflict en naar een toename van co-ouderschap en tegelijk verhogen van de lasten op moment van scheiding is paradoxaal. De slaagkansen om na scheiding snel en conflictloos opnieuw een stabiele leefsituatie voor alle betrokkenen te realiseren, worden immers beknot.

Bijkomende lasten bemoeilijken duurzame verantwoordelijkheid. De waardeverschuiving over echtscheiding waarbinnen de gewijzigde wetgeving past, schuift termen als zelfontplooiing, individuele keuzevrijheid naar voren. Individuele keuzevrijheid moet hand in hand gaan met een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor de betrokkenen, vooral voor de kinderen. De echtscheidingswetgeving versoepelen, vereist een appel op dat verantwoordelijkheidsgevoel. Bijkomende lasten voor scheiding bemoeilijken dat.

De heer *Filip Watteeuw* leidt uit de bevindingen af dat het eerder wenselijk is de lasten en verplichtingen van scheidingen te verlagen.

Mevrouw *Inge Pasteels* benadrukt dat het onderzoek niet longitudinaal is, maar over de huidige situatie gaat. Vrouwen hebben het moeilijker om financieel te herstellen van een echtscheiding, ze hebben daar gemiddeld vijf tot zes jaar voor nodig. Er zijn welke enkele mogelijkheden om sneller te recupereren, zoals meer gaan werken – wat moeilijk is voor alleenstaande vrouwen met kinderen – of herpartneren. Die strategieën gelden ook voor mannen, maar laagopgeleide mannen vinden minder gemakkelijk een nieuwe partner. Voor bepaalde groepen brengt de echtscheiding financiële moeilijkheden mee, een extra belasting draagt daar enkel toe bij.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt een definitie van levenslooprisico. Is dat terug te brengen tot een armoederisico bij laagopgeleiden? Bij alleenstaande moeders is de kans op armoede sowieso dubbel zo groot als bij de rest van de bevolking.

Mevrouw *Inge Pasteels* legt uit dat de onderzoekers opleiding als factor voor sociaaleconomische status gebruiken, omdat het gemakkelijker te enquêteren is en minder evolueert dan het inkomen. Alleenstaanden lopen een hoger risico op armoede. Een levenslooprisico is het gevolg van een bepaalde gebeurtenis in de levensloop zoals een scheiding. De gevolgen zijn voor bepaalde groepen veel groter dan voor anderen. Dat is ook zo voor werkloosheid. Scheiding wordt meer als een keuze beschouwd, maar dat is niet altijd zo: de keuze van de ene is het risico van de andere.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of de steekproef representatief is. Kan hij eruit afleiden hoeveel percent van woningen van ex-koppels onder het recht op verdelingen vallen en

hoeveel onder het verkooprecht? Naarmate mannen ouder worden zijn er meer vrouwen op de huwelijksmarkt. Hoe komt het dat ze moeilijker een partner vinden?

Mevrouw *Inge Pasteels* bevestigt dat de steekproef representatief is, proportioneel voor de huwelijksjaren 1971-2008 en met een poststratificatie ook proportioneel volgens scheidingsjaar. Dat betekent dat daaruit het aantal scheidingen waarvan de woning onder het recht op verdelingen valt, kan worden berekend. Het gaat dan wel enkel over eerste huwelijken voor beide partners.

Voorts bevestigt ze dat er vanaf de leeftijd van 55 jaar meer vrouwen dan mannen zijn. Bij jongere leeftijdscategorieën zijn er meer mannen dan vrouwen. Laagopgeleide mannen vinden moeilijker een geschikte huwelijkspartner. Misschien zijn ze kieskeuriger of misschien worden ze niet gekozen.

De heer *Kris Van Dijck* vraagt of het armoederisico groter is voor de partner die de woning niet verwerft en een nieuwe woning moet kopen.

Mevrouw *Inge Pasteels* antwoordt dat vooral vrouwen minder gemakkelijk de gezinswoning kunnen aankopen, maar ook minder snel een andere woning kunnen kopen. Wie bij de scheiding de zwakste positie heeft, herstelt nadien moeilijker. Dus allicht zal het risico op armoede groter zijn voor wie de woning niet kan inkopen. Er zijn dus wel degelijk gevolgen op langere termijn voor specifieke groepen.

1.3. Uiteenzetting door de heer Yves Coemans, attaché studiedienst Gezinsbond

De heer *Yves Coemans*, attaché van de studiedienst van de Gezinsbond, is er ook niet in geslaagd te achterhalen hoe de opbrengsten van de verdeelrechten, 41,3 miljoen euro 2011, samengesteld zijn. Wel is duidelijk dat de meeste middelen komen uit scheidingen, in mindere mate uit nalatenschap of andere vormen van uitoonverdeeldheidtrekking. In scheidingen neemt immers meestal een van de partners de gezinswoning over. Bij erfenissen gebeurt het vaker dat het onroerend goed verkocht wordt, dan dat er iemand de andere erfgenamen uitkoopt. Het kan wel dat het bij uitoonverdeeldheidtrekking bij vennootschappen hogere bedragen geïnd worden. Het voornemen van de Vlaamse Regering om de verdeelrechten te verdubbelen past in het anticrisisbeleid. De Gezinsbond rekent er dus op dat de maatregel hoe dan ook tijdelijk zal zijn.

Het recht op verdelingen wordt als er maar twee mede-eigenaars zijn, geheven op de totale waarde van het huis. Dat is absurd en onrechtvaardig want de koper is al gedeeltelijk (meestal voor de helft) eigenaar van de woning. Het recht op verdelingen is een extra belasting en in veel gevallen zelfs een dubbele belasting, eigenlijk op miserie. Ex-partners hebben het bij een scheiding immers altijd emotioneel moeilijk en vaak ook financieel. De voorgestelde amendementen zijn gestoeld op de scheiding van gehuwde mensen en gelden niet voor de andere vormen van samenleven zoals wettelijk en feitelijk samenwonen. Het zou dus beter zijn te spreken van scheiding in plaats van echtscheiding.

De spreker wijst op de verschillende initiatieven van de Gezinsbond: de onderhoudsgeld-calculator, een onderzoek over de financiële gevolgen van een echtscheiding. Het recht op verdelingen komt bovenop andere kosten, zoals de kost voor bemiddeling, volgens het onderzoek gemiddeld 385 euro maar oplopend tot ruim 1500 euro, de gerechtskosten, de advocaat- en notariskosten, ook volgens het onderzoek gemiddeld 5621 euro maar oplopend tot 55.000 euro. Daarbij komt nog dat de partners al 10 percent registratierechten (of 5 percent bij laag beschrijf) betaald hebben bij de aankoop van hun woning. Ook aan de overname van de hypotheek zijn kosten verbonden.

Eigenlijk is het recht op verdelingen ook een dubbele belasting bij een nalatenschap. De successierechten, overigens een Vlaamse bevoegdheid, blijven heel hoog, vooral omdat de

barema's al sinds 1977 niet meer aangepast zijn. De tarieven voor de hoogste schijf zijn daarenboven sinds 1917 nog nooit geïndexeerd. In rechte lijn wordt een successierecht van 3 percent tot 50.000 euro betaald, van 9 percent op de volgende schijf tot 250.000 euro en van 27 percent daarboven. Het wordt erger bij verervingen tussen broers en zussen waar het percentage 30 percent is tot 75.000 euro, 55 percent tot 125.000 euro en 65 percent daarboven. Het recht op verdelingen is ook dan een belangrijke extra kost. Voor een gemiddeld woonhuis van 200.000 euro nu 2000 euro, bij verdubbeling 4000 euro. Het recht op verdelingen levert 41 miljoen euro, klein bier in vergelijking met de opbrengst van de registratierechten van 1,8 miljard euro.

De Gezinsbond wil het recht op verdelingen hervormen op een sociaal verantwoorde en gezinsvriendelijke wijze. De amendementen dienden daarvoor tot inspiratie. Daarom stelt de Gezinsbond voor om het recht op verdelingen op de gezinswoning ongeacht de samenlevingsvorm (gehuwd, wettelijk of feitelijk samenwonend) af te schaffen (nultarief) zonder tijdslimiet, dus niet beperkt tot één jaar na de scheiding. Het is immers voor de kinderen vaak belangrijk dat zij in hun vertrouwde woning kunnen blijven wonen. Als er meerdere woningen te verdelen zijn, zijn er geen financiële problemen en dus mag het recht op verdelingen blijven gelden vanaf de tweede woning. De Gezinsbond stelt voor om ook bij nalatenschap het recht op verdelingen van de gezinswoning af te schaffen, maar enkel in rechte lijn, dus tussen kinderen en ouders of grootouders en tussen broers en zussen.

De Gezinsbond roept de parlementairen op in dit dossier rekening te houden met de gezinsdimensie en de gezinswoning vrij te stellen van het verdelingsrecht zowel bij scheiding (ongeacht de samenlevingsvorm) en bij nalatenschappen in rechte lijn en tussen broers en zussen.

De heer *Lode Vereeck* is tegen een scheidingstaks omdat een scheiding in elk geval een financiële achteruitgang betekent. Bij een erfenis is dat niet het geval. Hij vindt de suggestie om enkel de eerste woning vrij te stellen interessant.

1.4. Uiteenzetting door de heer Lawrence Steeman, zaakvoerder Pareto Group CVBA

De heer *Lawrence Steeman*, zaakvoerder van Pareto Group CVBA, baseert zijn toelichting op zijn ervaringen in scheidingsbemiddeling. Pareto is in 2007 gestart als een samenwerkingscollectief tussen erkende familiale bemiddelaars, maar werkt ook samen met advocaten, juristen en economen. Het past de bemiddelingsmethodiek toe van zodra een scheiding gemeld wordt tot de onderhandse regelingsakte of een authentieke akte door de notaris wordt opgemaakt. Pareto begeleidt mensen in alle Vlaamse provincies en in Brussel.

Scheiden heeft een zware emotionele en financiële impact. Een scheiding brengt heel wat kosten mee: een extra woonst, het vervoer van de kinderen, communicatiekosten, de erelonen van de notaris, de aktekosten, herverdelingskosten voor schulden waaronder hypotheekleningen, de notariële kosten enzovoort. Vaak heeft de vrouw haar loopbaan onderbroken of is minder gaan werken om voor de kinderen te zorgen. Als ze terug voltijs gaat werken, stijgen ook de kosten voor kinderopvang. Daarnaast zijn banken ook minder geneigd leningen aan alleenstaanden toe te kennen.

De spreker geeft het voorbeeld van een koppel met vier kinderen die hun gezinswoning ook na scheiding wilden behouden zodat de kinderen erin konden blijven wonen. Geen van beiden was in staat om het huis te kopen. Daarop hebben ze bij de notaris een akte van onverdeeldheid met beperkte termijn afgesloten. Zo omzeilen zij ook het recht op verdelingen. De stijging van het aantal woningen in onverdeeldheid van 3,7 naar 8 percent

zal zich allicht doorzetten. Pareto stelt dan ook voor om voor alle samenlevingsvormen de verdeeltaks voor de gezinswoning af te schaffen, maar niet voor ander vastgoed.

De heer *Filip Watteeuw* vraagt of de heer Steeman de bevindingen van mevrouw Pasteels dat vooral sociaaleconomisch zwakkeren, laagopgeleiden en vrouwen het moeilijker hebben na een scheiding vanuit zijn praktijk kan bevestigen, hetgeen door de heer *Lawrence Steeman* wordt beaamd.

1.5. Uiteenzetting door de heer René Stulens, nationaal secretaris BGMK

De heer *René Stulens*, nationaal secretaris van BGMK – Relatie/breuk vzw, deelt mee dat zijn vzw een nationale vereniging is die mensen in (echt)scheiding informeert en helpt, maar ook ijvert voor billijke wetgeving en rechtspraak over scheidingen. Ze leverde een belangrijke bijdrage in de huidige echtscheidingswetgeving en een aantal wetsvoorstellen. BGMK heeft afdelingen in alle Vlaamse provincies en steunt quasi uitsluitend op vrijwilligerswerk. Ze heeft zusterorganisaties in de Duitstalige en Franse Gemeenschap.

BGMK is tegen de zogenaamde miserietaks. De verhoging van de verdeeltaks past in de begrotingsaanpassing en is dus bedoeld om meer inkomsten te genereren. De geldelijke belangen van het Vlaamse Gewest zijn dus het enige motief. Nochtans zijn de gevolgen voor de rechtsonderhorige aanzienlijke. Bij een scheiding verhogen de kosten van de gescheiden partners altijd. Daarenboven is het nu moeilijk om zonder financiële hulp van ouders of schoonouders een woning te kopen, zelfs voor tweeverdieners. Het Vlaamse beleid is er nochtans op gericht zoveel mogelijk mensen een eigen woning te laten verwerven. De vraag is dan ook of de Vlaamse Regering niet alleen ingaat tegen de belangen van het individu, maar ook tegen haar eigen belangen. Zal de maatregel echt kosten besparen gezien het woonbeleid van de Vlaamse Regering? De rechtsonderhorige wordt bijkomend getroffen door de recente maatregel om het btw-tarief toe te passen op de verrichtingen van de notaris.

Het ontwerp stelt voor om het recht op verdelingen te verhogen met 100 percent. Dat hoge percentage steekt schril af tegenover andere maatregelen om de begroting in evenwicht te brengen. Voorheen werden wijzigingen voorgesteld op het artikel 109 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten die deze registratierechten afschaften. Op het goed is immers reeds eerder een inning betaald. Daarenboven moet de ex-partner die de woning koopt, nog eens taks betalen op zijn eigen deel van het onroerend goed.

BGMK is van mening dat die dubbele tarifiering het gelijkheidsprincipe schendt. Ook al zou dit niet juridisch hard te maken zijn, het blijft evident onrechtvaardig. Daarbij is BGMK niet zeker dat de administratie de wijziging zo zal toepassen als ze bedoeld is door de Vlaamse Regering. De spreker berekent de kosten voor overname van een woning van 250.000 euro: 2 percent verdeelbelasting dus 5000 euro, 1 percent ereloon en dossierkosten van de notaris 2000 euro en op die 2000 euro nog eens 21 percent btw, dus 420 euro. Daarnaast moet de koper zijn ex-partner de helft van de waarde van het huis uitbetalen en eventuele bijkomende kosten voor de overname van de hypotheek.

BGMK pleit voor de intrekking van dit nefaste en perverse ontwerp van decreet. De heer Stulens vraagt welke partij er precies de voortrekker van is. Als het ontwerp niet ingetrokken wordt, dreigt de heer Stulens ermee zijn achterban te mobiliseren. Dat de overheid ophoudt zijn bevolking uit te persen en het geld haalt waar het zit.

Op vraag van de heer *Lode Vereeck* zegt de heer René Stulens dat er ooit voorstellen waren van mevrouw Heeren, de heer Laurys en mevrouw Demeester om het recht op verdelingen af te schaffen.

1.6. Toelichting door het Kinderrechtencommissariaat

Het Kinderrechtencommissariaat bezorgde een tekst, die in bijlage 2 gepubliceerd is.

1.7. Toelichting door het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting bezorgde een tekst, die in bijlage 3 gepubliceerd is.

III. VERGADERING VAN DINSDAG 24 APRIL 2012

De heer *Kris Van Dijck* verwijst naar de sociale bezwaren tegen een verhoging van het verdeelrecht, die in de hoorzitting opgeworpen zijn. De Vlaamse Regering en de parlementaire meerderheid streven echter naar een budget in evenwicht. De amendementen nr. 5 en 7 van de heren *Kris Van Dijck*, *Ludwig Caluwé*, *Bart Van Malderen*, *Matthias Diependaele*, *Eric Van Rompuy* en *Koen Van den Heuvel* en mevrouw *Michèle Hostekint* trachten beide aspecten te verzoenen. Voorgelegde amendementen garanderen de budgettaire neutraliteit en corrigeren op sociale wijze het verdeelrecht. Een verhoging van de heffing mag er niet voor zorgen dat kinderen bij een scheiding niet in de gezinswoning kunnen blijven. Hij wijst er op dat een nauwkeurige, correcte formulering van de regeling niet eenvoudig is. Daarom zijn de indieners vragende partij om de amendementen nr. 5 en 7 ter advies voor te leggen aan de Raad van State.

De vrijstelling op een eerste schijf van 50.000 euro zal gegeven worden door middel van een abattement (amendement nr. 7). Per kind wordt de vrijgestelde waarde verhoogd met 20.000 euro. Deze vrijstelling neutraliseert deels de verhoging van de aanslagvoet voor sociaal zwakkeren en voor gezinnen met kinderen. Om het budget in evenwicht te houden, wordt de aanslagvoet verhoogd tot 2,5 percent (amendement nr. 5).

Voor de heer *Sas van Rouveroy* tarten de voorgestelde wijzigingen van de meerderheid elke verbeelding. Open Vld denkt dat op een begroting van 27 miljard euro het mogelijk moet zijn om de heffing af te schaffen en te compenseren via de uitgaven. Arm Vlaanderen als het die 30 miljoen euro bijkomende belastingen nodig heeft. Het is goed dat kritiek van de gezamenlijke oppositie en van het middenveld tot reflectie geleid heeft. Het pleit voor sp.a dat die partij niet blind was voor de argumenten. Maar tot een oplossing leidt het niet, integendeel: het gaat van kwaad naar erger.

De minister-president probeert te verkopen dat een verhoging van 2 naar 2,5 percent goedkoper is. Een stijging van een belasting met 150 percent zou mensen met een bescheiden woning en de mensen met kinderen ten goede komen. De gemiddelde woning in Vlaanderen kost ongeveer 250.000 euro. Momenteel betaalt men daar een verdeelrecht van 1 percent op, goed voor 2500 euro. Een gezin zonder kinderen zal voortaan op 200.000 euro 2,5 percent moeten betalen, goed voor 5000 euro. Pas vanaf het zesde kind is de nieuwe regeling goedkoper dan de oude. De minister-president heeft dan nog het lef om een woning van 100.000 euro als voorbeeld aan te halen. Voor dergelijke prijs zijn er amper woningen op de markt en diegene die er zijn, zijn armoedig. Maar zelfs op die woningen zal het verdeelrecht voor een koppel zonder kinderen 250 euro duurder zijn dan nu. Met kinderen wordt de verdeeltaks wel goedkoper.

De verdeelheffing voor vennootschappen en erfenissen stijgt tot 2,5 percent, zonder vrijstellingen. Nochtans is een overlijden ook geen vrolijke aangelegenheid en is het kapitaal dat een mens gedurende zijn leven verzamelt, ook al veelvuldig belast. Waarom is het nodig om ook de aanslagvoet voor vennootschappen en erfenissen te verhogen en niet op 2 percent te houden? Dat is perfect mogelijk, zonder in te gaan tegen het gelijkheidsbeginsel.

De heer *Lode Vereeck* vindt het ontwerp van decreet, zelfs na de voorgestelde correctie, een schandaal. Hij begrijpt niet dat gelijk welke partij ermee kan instemmen. Hoe kan een regering 30 miljoen euro van zijn burgers, waaronder ook mensen die het emotioneel en financieel zwaar hebben, verzamelen, door iets voor een tweede keer te belasten? Terwijl ze anderzijds zotternijen toestaat zoals een derde VRT-net of een kindpremie waar niemand op zit te wachten. Echtscheidingen hebben een enorme financiële impact, vaak het laatste duwtje naar de armoede.

Nog maar acht jaar geleden diende CD&V met Wivina Demeester, Jan Laurys en Veerle Heeren een voorstel van decreet in om de scheidingstaks af te schaffen (*Parl. St.* VI. Parl. 2003-04, nr. 2162/1). Waarom die kentering? De Vlaamse Regering heeft op enkele jaren tijd meer dan 3 miljard euro extra en toch gaat ze nog middelen zoeken bij de gescheiden mensen. Sp·a had het dan weer voorheen ook over een miserietaks, vorige week noemde viceminister-president Lieten de maatregel nog sociaal onrechtvaardig. Dat verandert niet met de voorgelegde amendementen van de meerderheid. Ook hij maakte de berekening, dit keer voor een huis van 200.000 euro. Daarop bedraagt de heffing nu 2000 euro, dat wordt 3700 euro. Slechts als een gezin vier kinderen heeft, moet het minder dan 2000 euro betalen.

De minister gaf het voorbeeld van een huis van 400.000 euro en een gezin met twee kinderen. Dat betaalt momenteel 4000 euro. Een heffing van 2 percent betekent 8000 euro. Met de nieuwe amendementen nr. 5 en 7 zal het verdeelrecht 7750 euro bedragen. Dat blijft nog bijna een verdubbeling. In dit geval moet het gezin al tien kinderen hebben als het minder wil betalen dan de huidige verdeeltaks. Het commissielid werpt de bedenking op dat het een sturende belasting zou kunnen zijn, misschien om de huwelijksrouw te bevorderen. De heffing wordt pas geheven als de woning aan een van de echtgenoten toegewezen wordt, dus niet op het moment van de scheiding. Dus misschien wil de regering eerder de ex-partners stimuleren om in tussentijd kindjes te maken, met de ex of met een andere partner.

Het aantal echtscheidingen is gestegen en de verdeeltaks is een Vlaamse belasting. De Vlaamse fiscale autonomie leverde, ten gevolge van de afschaffing van de jobkorting, nog nooit zo weinig op. Bepaalde ministers willen blijkbaar dat geschonden blazen op de kap van gescheidenen oppoetsen. Een asociale maatregel wordt niet sociaal door deze minimale correcties. Daarenboven stelt hij voorwaarden op het vlak van kinderen die niet realistisch zijn in een moderne samenleving. De meerderheid moet zich diep schamen voor deze maatregel, maar ook omdat ze niet bereid is de middelen elders te vinden. Ze past al voldoende trucjes toe, eentje meer of minder maakt toch niet uit. Als de meerderheid het advies van de Raad van State toch niet zou vragen, zal de gemeenschappelijke oppositie dat wel doen.

De heer *Filip Watteuw* verwijst naar de toelichting van mevrouw Pasteels die duidelijk maakte dat het ontwerp van decreet vooral de sociaaleconomisch zwakkeren, de laagopgeleiden en de vrouwen treft. Bovendien zou het aantal conflicten stijgen. Een verhoging is volgens haar een domme maatregel. De heer Steeman, echtscheidingsbegeleider, onderschrijft volledig haar betoog en vraagt om, in het belang van de gezinnen, de verdeeltaks te schrappen. Ook BGMK-Relatie/breuk vzw (Belangenverdediging van Gescheiden Mensen en hun Kinderen), trad dat standpunt bij. Het was moedig dat de heer Van Malderen, lid van de meerderheid, de belasting als onrechtvaardig betitelde. Dat kwetste duidelijk de trots van de andere meerderheidspartijen, die dat belangrijker vonden dan een sociaal en rechtvaardig beleid. De minister-president vond dat de sp·a-ministers dan maar zelf de taks moesten compenseren in hun beleidsdomein. Die cynische opmerking maakte duidelijk dat er geen goed compromis zou komen.

Met de door de meerderheid voorgestelde wijzigingen verhoogt nog steeds het verdeelrecht. Voor gescheiden mensen zonder kinderen blijft de situatie gelijk of wordt het zelfs

slechter. Is scheiden voor hen minder erg? Hebben zij een betere sociaaleconomische positie? De regering mag dan met de kindpremie van 50 eurocent per dag pronken, maar hier toont ze haar ware aard: ze ondersteunt geen gezinnen, geen mensen. Het lid besluit dat een gecamoufleerde miserietaks een miserietaks blijft.

De heer *Felix Strackx* is aangedaan door de amendementen nr. 5 en 7. Die voorgestelde wijzigingen schokken hem. Met een uitgestreken gezicht een verhoging van een verhoging voorstellen als een gunst, is de grootste tsjevenstreek die hij ooit meegemaakt heeft. Hij denkt niet dat de bevolking daar zal intrappen. Na vorige week was hij nochtans optimistisch. Hij apprecieerde het dat de socialisten durfden uit te komen voor hun mening. Maar hetgeen wordt voorgelegd ontgoochelt hem diep. Een vermindering of zelfs een nultarief voor de gezinswoning kan toch niet te moeilijk zijn, aangezien een abattement wel kan. Het commissielid had verwacht dat het bestaande tarief voor scheidingen minstens behouden zou gebleven zijn. Nu betrapt hij zich erop om zelfs liever terug te willen naar de 2 percentheffing in het initiële ontwerp van decreet. Dat was nog gunstiger dan het nieuwe voorstel.

De heer *Erik Tack* is verontwaardigd om de voorgestelde wijzigingen van de meerderheid. Nu de aanslagvoet verhoogt tot 2,5 percent, verwacht hij dat bij de volgende begrotingscontrole de inkomsten van het verdeelrecht hoger zullen liggen. Hij getuigt dat in Ronse, waar woningen zowat het goedkoopst zijn van het hele land, voor 100.000 euro enkel nog een krot te vinden is. Zeggen dat de nieuwe regeling beter is voor de mensen, is bedrog. Hij begrijpt ook niet waarom de vrijstelling groter wordt met het aantal kinderen en wil weten wie dat voorgesteld heeft. De grootste slachtoffers van een echtscheiding zijn de kinderen en hoe meer kinderen, hoe meer slachtoffers. Het is misplaatst de kinderen te betrekken bij de prijs die ervoor te betalen is. Of is het misschien toch de bedoeling het aantal kinderen per gezin op te drijven? Kortom, het ware juist geweest de belasting af te schaffen of eventueel op het huidige tarief te behouden, een verhoging is ongehoord.

Volgens de heer *Dirk Van Mechelen* heeft Vlaanderen na het Lambermontakkoord volop gebruikgemaakt van zijn fiscale bevoegdheden als hefboom voor het beleid. De verlaging van de registratierechten, de meeneembaarheid en het abattement, hadden de bedoeling mensen aan te moedigen vastgoed aan te kopen of hun huis te verkopen om een ander aan te kopen, bij uitbreiding van het gezin of om dichterbij hun (nieuw) werk te wonen. De beste sociale bescherming is immers het bezit van een woning. Ondanks de tariefverlagingen en het abattement heeft dat de overheid meer middelen opgeleverd. Ondanks de verlaging van de schenkingsrechten is de opbrengst ervan vertienvoudigd. Het heeft ook een boost aan de economie gegeven.

De amendementen nr. 5 en 7 creëren een onoverzichtelijke regeling met een abattement en een bijabattement. De spreker wijst erop dat het huidige bijabattement bij de meeneembaarheid van de registratierechten amper gecontroleerd wordt door de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën. De vertegenwoordiger van de federatie van notarissen heeft gewaarschuwd voor ondoordachte ingrepen in de wetgeving. Het commissielid ontwaart nogal wat onduidelijkheden. Zo kan 'feitelijk samenwonenden' ook slaan op zussen en broers. Als zij beslissen dat één van hen de anderen uitkoopt, kunnen ze dan genieten van de vrijstelling? Tellen kinderen van een nieuwe partner mee als een van de ex-partners beslist de woning aan te kopen? Wat komt voor het abattement in aanmerking, alleen de gezinswoning? En hoe wordt die dan gedefinieerd? Moet de kopende partner in de woning blijven wonen om te genieten van dat abattement? Als er bijkomende voorwaarden gesteld worden, hoe zullen die gecontroleerd worden?

De heer Van Mechelen stelt voor om de specialisten te horen over amendementen nr. 5 en 7, zeker het notariaat maar ook de FOD Financiën die zal instaan voor de invoering en de controle van de heffing. De voorbeelden tonen aan dat bijna elke categorie meer zal betalen dan onder de huidige regeling. Het commissielid veronderstelt dan ook dat de midde-

len waarop de regering rekende met de verhoging tot 2 percent ook met het amendement gehaald zal worden. Hij vraagt de regering berekeningstabellen over wat de maatregel zal kosten aan de diverse categorieën van uitoonverdeeldheidstreding.

De heer *Lode Vereeck* vraagt ook hoe de regering erin geslaagd is om van deze ingreep een budgettair neutrale operatie te maken. Niemand weet immers wat het aandeel zal zijn van de verschillende categorieën van uitoonverdeeldheidstredingen die onder de heffing vallen, wat de gemiddelde waarde is van een verdelingstransactie, ook de notarissen en de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) niet. Hoe berekent de regering dan de budgettaire impact? Als de regering die berekening kan maken, klopt de uitspraak van de heer Van Rompuy dat de verdeeltaks uiteenrafelen in de componenten erfenis, echtscheiding en vennootschap juridisch maar ook budgettair moeilijk is. Of is dit gewoon nattevingerwerk? Tot slot wil hij graag de motieven van sp.a en CD&V horen. Die laatste partij heeft omslag gemaakt waar ze voordien de echtscheidingstaks als sociaal onrechtvaardig bestempelde en voorstelde hem af te schaffen. Ook sp.a sprak ooit over een miserietaks en verwierp een dubbele belasting. Waarom heeft de heer Van Malderen moeten buigen en heeft hij ingestemd met deze minstens even slechte amendementen?

Ook de heer *Christian Verougstraete* wil de mening van het notariaat en de FOD Financiën over dit amendement kennen. Hij vreest dat Vlaanderen met enkele monsterdecreten de verkeerde weg opgaat en vraagt meer duidelijkheid.

Voor de heer *Ludwig Caluwé* bewijst de discussie dat een begroting in evenwicht soms bloed, zweet en tranen kost. Niemand verhoogt graag belastingen, het is ook gemakkelijk te bekritisieren. De meerderheid was gevoelig voor het argument dat een verhoging naar 2 percent vooral sociaal zwakkeren en kinderen met gezinnen zou treffen. De amendementen nr. 5 en 7 verzoenen die zorg zonder dat het budgettaire doel verlaten wordt. Een gezin met drie kinderen waarvan een partner de woning van 180.000 euro koopt, zal geen gevolgen ondervinden van de belastingverhoging. Als de woning minder kost, betaalt het gezin minder verdeelrecht dan nu. Voor heel bescheiden woningen vervalt de heffing helemaal, dus wordt de afschaffing van het verdeelrecht voorgesteld door mevrouw Heeren, gehaald. In budgettair voorspoediger tijden hoopt CD&V alle verdeelrecht voor scheidingen te schrappen, maar deze vrijstelling verhindert dat mensen door het verdeelrecht in armoede terechtkomen.

De heer *Bart Van Malderen* vindt dit debat over rechtvaardige fiscaliteit interessant. Voor sp.a is fiscaliteit rechtvaardig als de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Een belasting is progressief of gedragssturend. Volgens die criteria scoort de verdeeltaks niet bijzonder hoog. De realiteit is echter dat Vlaanderen ook een begroting in evenwicht nodig heeft. Sp.a heeft uitzonderingen verkregen voor de meest preciaire categorie zodat de kinderen in de gezinswoning kunnen blijven. Omdat de overheidsinkomsten gelijk blijven, betekent dit uiteraard dat bepaalde categorieën ook meer zullen betalen. Maar er zijn ontegensprekelijk ook voordelen voor bepaalde groepen. De situatie is niet zo zwart als de oppositie het tracht voor te stellen. Ook dit commissielid vindt het een probleem dat de minister geen gedetailleerde cijfers kan geven over het verdeelrecht. Hij pleit voor een betere meting. Hij is niet enthousiast over de heffing, maar is ervan overtuigd dat het amendement nr. 7 soelaas biedt voor de meest preciaire categorieën.

De heer *Filip Watteuw* ontkent dat de oppositie de zaken verdraait. De heer Caluwé heeft het over een gezin met drie kinderen, maar minder dan 15 percent van de gezinnen heeft drie of meer kinderen. Het lid citeert een artikel dat zegt dat woningen van 150.000 euro in een dusdanig slechte staat zijn dat ze ingrijpend verbouwd of gerenoveerd moeten worden. Voor 180.000 euro is er dus geen gemiddelde woning te koop.

De heer *Lode Vereeck* kan niet blij zijn met amendementen die de belastingverhoging een klein beetje minder erg maken. N-VA was ook niet blij toen de Vlaamse federale onder-

handelingspartijen minder erge voorstellen uit de brand sleepten dan premier Di Rupo oorspronkelijk voorgesteld had. De amendementen nr. 5 en 7 zijn zelfs even slecht als het initiële ontwerp van decreet en daar kan niemand blij mee zijn. Om zoals de heer Caluwé het voorstelt, het voorstel van mevrouw Heeren tot afschaffing van de heffing te halen, moet een gezin met gezinswoning van 180.000 euro zeven kinderen hebben. De heer Van Malderen zegt dan weer dat hij aan realpolitiek doet. Sp·a noemde de heffing toch ooit een belasting op tegenspoed, een dubbele belasting daarenboven. Als sp·a woord zou houden, is er een meerderheid voor de afschaffing van deze belasting. Sp·a is natuurlijk onder druk gezet, de andere partijen hebben ermee gedreigd om de middelen die verloren gaan bij afschaffing van de belasting dan enkel te zoeken bij sp·a-ministeries. Dat is een bekrompen houding, een regering treedt op als college. Maar sp·a had wel een geste kunnen doen, bijvoorbeeld door het derde VRT-net op te offeren. De kiezers zitten daar niet op te wachten en dat had misschien goodwill kunnen kweken bij de regering. Andere mogelijke alternatieve besparingen zijn voor het lid de afschaffing van de kindpremie, maar ook van sommige restauratiepremies op bijvoorbeeld bunkers. Het meest frappant is dat de heer Van Malderen bevestigt dat ook hij niet over cijfers beschikte. Ook de meerderheid heeft dus blind gevaren. Kortom, het is knoeiwerk.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst opnieuw op de maatschappelijke rol van de Vlaamse fiscaliteit en de plicht van het Vlaams Parlement om fatsoenlijke decreten goed te keuren. Ook hij vraagt om de amendementen nr. 5 en 7 voor te leggen aan de Raad van State en ondertussen hoorzittingen met het notariaat en de FOD Financiën te organiseren over de impact en de toepasbaarheid.

Mevrouw *Griet Smaers* merkt op dat de meerderheid voorstelt om de amendementen nr. 5 en 7 voor advies voor te leggen aan de Raad van State en het Rekenhof en de Koninklijke Federatie van Notarissen te raadplegen.

De heer *Erik Tack* herhaalt zijn vraag waarom de vrijstelling verhoogt naargelang het aantal kinderen. Per kind krijgt een koppel een vrijstelling van 500 euro, 250 euro per partner. Als ex-partners gemiddeld nog tien jaar na de scheiding financieel verantwoordelijk zijn voor de kinderen, betekent dat ongeveer 7 eurocent per dag. Dat is toch belachelijk.

Minister *Philippe Muyters* legt uit dat een verhoging van de heffing tot 2,5 percent in vergelijking met de 2 percent een meeropbrengst van 20 miljoen euro per jaar betekent. Om de waarde van het abattement te berekenen, moet het aantal echtscheidingen vermenigvuldigd worden met de waarde van het gemiddeld abattement en dan met 2,5 percent die moet betaald worden. Het aantal scheidingen waarin het verdeelrecht verschuldigd is, ligt vermoedelijk tussen de 7000 en de 9000. Het gemiddeld abattement bedraagt 100.000 euro, dus wordt gerekend met een statistisch gemiddelde van 2,5 kinderen. 8000 scheidingen maal 100.000 euro maal 2,5 percent is 20 miljoen euro. De berekeningen zijn inderdaad gebaseerd op schattingen, op gemiddelde cijfers. De regering en de meerderheidspartijen hebben er zo voor willen zorgen dat de kans groter is dat kinderen bij scheiding in de gezinswoning kunnen blijven. Om te berekenen wat de verhoging en de vrijstelling een bepaald gezin kosten, is de waarde van de woning nodig, maar niet om de budgettaire impact te schatten, licht minister Muyters toe op vraag van de heer *Dirk Van Mechelen*. De heer *Eric Van Rompuy* benadrukt dat het over de budgettaire impact van de amendementen nr. 5 en 7 gaat en niet wat het in individuele gevallen betekent, waar men de waarde van de woning in rekening moet brengen.

De heer *Dirk Van Mechelen* merkt op dat op heden 40 miljoen euro de totale opbrengst van de verdeeltaks tegen 1 percent is. De minister spreekt van een verrekening naar gezinnen, maar wat met de andere categorieën van uitonverdeeldheidstredingen? Minister *Philippe Muyters* repliceert dat daar het tarief 2,5 percent bedraagt.

Na een opmerking van de heer *Lode Vereeck* over de juistheid van de geschatte bedragen en dat de minister in feite dus uitgaat van 8000 echtscheidingen en van een abattement van 100.000 euro, antwoordt minister *Philippe Muyters* dat bijstellingen altijd mogelijk zijn bij budgetcontroles als er andere cijfers zouden opduiken. Daarop wil de heer *Lode Vereeck* weten waar de minister het cijfer van het aantal echtscheidingen vandaan haalt. En hoe het komt dat de heer Van Malderen niet over die cijfers beschikt.

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat er geprobeerd wordt om uit te gaan van gegevens op microniveau, maar dat men niet over die cijfers op microniveau beschikt. Op macroniveau geldt de redenering van de minister. Om de echte effecten van een maatregel te beoordelen, zijn meer gedetailleerde gegevens op microniveau en de verschuivingen nodig. Misschien heeft de verhoging van het verdeelrecht ook een invloed op het aantal vennootschappen of op het aantal woningen dat verkocht wordt. Die onduidelijkheden betekenen niet dat de voorgelegde amendementen nattevingerwerk zijn.

De heer *Felix Strackx* wijst erop dat statistisch gezien het gemiddeld aantal kinderen 1,7 bedraagt en zeker minder dan 2. Los daarvan vraagt hij of de minister bedoelt dat 8000 gezinnen minder zullen betalen dan wat ze zouden betalen voor het amendement. Minister *Philippe Muyters* ontkent dat; wat een gezin betaalt, hangt af van de waarde van het huis.

De minister heeft enkel de impact van de amendementen op het Vlaamse budget geschat. Het is wel zo dat gezinnen voor 20 miljoen euro beroep kunnen doen op het abattement. Het abattement wordt bepaald aan de hand van de gezinssamenstelling. Het effect op microniveau kan men er niet uit afleiden.

De heer *Felix Strackx* hoopt dat er bepaalde mensen minder zullen moeten betalen door de voorgelegde amendementen van de meerderheid, maar ze zullen zo goed als altijd meer betalen dan in de huidige situatie. Om exact evenveel te betalen als nu mag de woning niet meer waard zijn dan 150.000 euro en moet het gezin twee kinderen hebben. Is de woning meer waard of zijn er minder kinderen, dan betaalt het gezin meer. Dat is niet het modale Vlaamse gezin, daarvoor hebben de sprekers op de hoorzitting niet gepleit.

De Vlaamse Regering verwacht meer inkomsten, dus kan het niet zo zijn dat een groot aantal gezinnen evenveel zal betalen dan met de huidige regeling, aldus de heer *Erik Tack*. De meesten zullen meer betalen. De amendementen nr. 5 en 7 van de meerderheid komen dus niet tegemoet aan de verzuchtingen van de sprekers op de hoorzittingen. De heer Tack vraagt voorts of de regering als de vrijstellingen groter zouden zijn dan gedacht en de inkomsten dus kleiner, de heffingsgraad verder zal optrekken.

De heer *Filip Watteuw* vraagt waar de minister het cijfer van 8000 echtscheidingen met verdeelrecht vandaan haalt. In totaal zijn er ongeveer 35.000 echtscheidingen. Het gaat niet op om het gemiddeld aantal kinderen per gezin als uitgangspunt te nemen, maar wel het aantal kinderen per scheidend paar. Volgens het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies zou dat rond de 1,2 liggen.

De heer *Dirk Van Mechelen* kaart opnieuw aan dat niemand weet hoeveel verdeelrechten bij welke categorie belastingplichtigen geïnd worden, laat staan hoeveel er gehaald wordt bij de echtgescheidenen. Dat is de reden waarom de berekeningswijze hem zo verwondert. De minister houdt er geen rekening mee dat een groot deel van de gezinnen bij echtscheiding meer verdeelrecht zal betalen.

Minister *Philippe Muyters* wil geen conclusies trekken over individuele gevallen. Natuurlijk is het niet mogelijk het aantal scheidingen met verdeelrecht, noch het gemiddelde abattement exact te bepalen. Afwijkingen kunnen rechtgezet worden bij de budgetcontroles. Er zijn in Vlaanderen ongeveer 16.000 scheidingen en bij ongeveer de helft daarvan geldt

het abattement. Ook de grootte van het abattement is een schatting. Gezien de gegevens, zijn de gemiddelden redelijk.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besloot unaniem om de amendementen nr. 5 en 7 voor advies voor te leggen aan het Rekenhof en de Raad van State. Eveneens wordt aan minister Philippe Muyters gevraagd om het advies te vragen aan de FOD Financiën.

IV. VERGADERING VAN DINSDAG 8 MEI 2012

1. Vooraf

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting ontving een advies van het Rekenhof en van de Raad van State bij de amendementen nr. 5 en 7. Het advies van het Rekenhof is gepubliceerd in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/5*, het advies van de Raad van State is gepubliceerd in *Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/6*.

Mevrouw Hilde Pelgroms, juridisch adviseur van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, gaf op dinsdag 8 mei 2012 toelichting bij de amendementen nr. 5 en 7 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele, Eric Van Rompuy en Koen Van den Heuvel en mevrouw Michèle Hostekint.

Mevrouw Inge Pasteels, projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen, heeft haar standpunt schriftelijk meegedeeld. Dit is gepubliceerd in bijlage 4.

De heer *Lode Vereeck* stelt vast dat het gevraagde advies van de FOD Financiën nog ontbreekt. Daaruit zal blijken of deze taks wel of niet inbaar is. Het commissielid stelt voor om de bespreking niet te starten en om te wachten op het advies van de FOD Financiën. De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, antwoordt dat dit advies inderdaad gevraagd is, maar dat het nog niet binnen is. Daarom zal het voorliggende ontwerp van decreet vandaag dan ook nog niet ter stemming voorgelegd worden.

De heer *Dirk Van Mechelen* zegt dat hij om dat advies had gevraagd omdat op het terrein wordt opgemerkt dat het gaat om een chaotische aanpassing die aanleiding zal geven tot problemen bij de inbaarheid en de opvolgbaarheid door de administratie. Hij had voorgesteld om de FOD Financiën uit te nodigen voor de hoorzitting, maar de minister merkte op dat de FOD Financiën eigenlijk aan hem moet rapporteren, wat correct is. Hij dringt erop aan dat het verslag aan de commissie wordt bezorgd. De *voorzitter* antwoordt dat de minister het advies van de FOD Financiën nog niet heeft gekregen. Dit punt dient dus verschoven te worden naar volgende week. Daarop stelt de heer *Dirk Van Mechelen* voor om alleen de sprekers aan het woord te laten, en om het debat te schorsen tot er ook een advies is van de FOD Financiën. Ook de heer *Filip Watteuw* vindt het logisch dat de bespreking wordt stopgezet na de uiteenzettingen door de sprekers. Het advies van de FOD Financiën is immers fundamenteel. Ook de heer *Lode Vereeck* stelt voor om de bespreking niet te starten en om te wachten op het advies van de FOD Financiën. De *voorzitter* stelt voor dat mevrouw Pelgroms haar toelichting geeft en dat de nota van het Rekenhof en het advies van de Raad van State besproken worden en dat er niet tot de stemming zal overgegaan worden. Als minister Muyters volgende week een antwoord heeft gekregen van de FOD Financiën, dan kan de bespreking worden voortgezet.

2. Hoorzitting met mevrouw Hilde Pelgroms

2.1. Toelichting

Mevrouw *Hilde Pelgroms*, juridisch adviseur van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat licht de amendementen nr. 5 en 7 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig

Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele, Eric Van Rompuy en Koen Van den Heuvel en mevrouw Michèle Hostekint toe.

Ze heeft de amendementen louter juridisch-technisch bekeken. Het invoeren van een abattement voor bepaalde categorieën is volgens haar technisch perfect haalbaar. Het is ook niet moeilijk toe te passen. Het is echter aan de politici om te beslissen welke categorieën daar moeten onder vallen. Een minpunt is dat er weer een nieuwe fiscale categorie wordt toegevoegd, namelijk de wettelijk samenwonenden gedurende een jaar. In de fiscaliteit zijn er al de echtgenoten, de wettelijk samenwonenden, de feitelijk samenwonenden gedurende drie jaar en de feitelijk samenwonenden gedurende één jaar. Ook dit is echter een politieke keuze. Een pluspunt is wel dat deze categorie duidelijk afgebakend is en perfect toepasbaar. Het gaat om iemand die gedurende een jaar samenwoont na de verklaring van wettelijke samenwoning.

Mevrouw Pelgroms heeft wel bedenkingen over de ingeschreven vormvoorwaarden. In of onderaan het document moet een aantal verklaringen worden opgenomen. Men kan van de ontvanger der belastingen immers niet verwachten dat hij ervan uitgaat dat die vermindering wordt aangevraagd, dat aan die voorwaarden voldaan is. De huidige amendementen van de meerderheid bepalen dat dit dient te gebeuren in of onderaan het document dat aanleiding geeft tot het evenredig recht.

In het kader van de echtscheiding door onderlinge toestemming waar er gewerkt wordt met een regelingsakte bij authentieke akte, die onder opschortende voorwaarde is van het definitief worden van de echtscheiding, moet er op het moment dat de echtscheiding definitief wordt en de opschortende voorwaarde vervuld is, een document ter registratie aangeboden worden dat zegt de opschortende voorwaarde is vervuld, en dat nu het verdeelingsrecht moet betaald worden.

Het gebeurt dat gebruik wordt gemaakt van een bevestiging bij authentieke akte, maar dat kan perfect onderhands gebeuren. Als die mensen bij het neerleggen van hun onderhandse bevestiging vergeten die vermelding daarop te schrijven, kunnen ze niet van het abattement genieten. De huidige wetgeving is heel strikt. Als er ergens een vormvereiste niet wordt opgenomen in het document, dan kan men geen latere teruggave krijgen. Dit is tamelijk eenvoudig te verhelpen door hetgeen nogal eens een vangnet genoemd wordt. Je kan dus in een artikel nog eens een bijkomend zinnetje schrijven: dat in het geval men het toch moest vergeten zijn, dan kan men teruggave vragen binnen een termijn van zes maanden. Mevrouw Pelgroms denkt dus dat het toch nuttig is om dat vangnet te voorzien voor mensen die de vermelding vergeten zouden zijn.

Voorts wil mevrouw Pelgroms hier toch nog een eerder kleine bedenking met betrekking tot de inwerkingtreding meegeven. Er is hier tijdens de vorige hoorzitting al gezegd dat het inderdaad de datum van de onderhandse overeenkomst is die bepalend is voor het tarief, ook als die onder opschortende voorwaarden afgesloten wordt. Als er onderhandse overeenkomsten zijn die voor de inwerkingtreding worden ondertekend ongeacht met of zonder opschortende voorwaarden, zal altijd nog het tarief van 1 percent van toepassing zijn. Wat vorige keer niet aan bod is gekomen omdat daar geen sprake van was, is, dat voor wat de heffingsgrondslag betreft, de basis waarop het tarief berekend wordt (van 1 percent als het over oude overeenkomsten gaat), men die altijd moet gaan beoordelen op het ogenblik van de vervulling van de voorwaarden.

Dus in de hypothese (want hier gaat het eigenlijk voornamelijk over echtscheidingen of over beëindiging van wettelijk samenwonen), indien er nu vandaag een authentieke regelingsakte wordt verleden, in het kader van een echtscheiding die pas na de inwerkingtreding van de voorgestelde nieuwe regeling effectief wordt omdat pas dan de echtscheiding definitief wordt, dan gaan die mensen zowel het tarief van 1 percent kunnen behouden maar toch ook van het abattement kunnen genieten. Dat zijn de regels die ingeschreven

staan in artikel 16 van het wetboek registratierechten. Dat kan ook herschreven worden, maar dan moet men dat uitdrukkelijk voorzien als men dat zou willen vermijden. Maar dat is slechts tijdelijk in het kader van de overgangsbepalingen.

De afbakening van de uitzondering of van degenen die het abattement nu kunnen krijgen op basis van het amendement van de meerderheid, zijn dus de echtgenoten die zitten in een echtscheiding door onderlinge toestemming, waarbij de procedure steeds als volgt gaat: naar een notaris voor de echtscheiding, opstellen van een regelingsakte, en die wordt later definitief op het moment van het definitief worden van de echtscheiding.

Het tweede type van echtscheiding is er een op grond van onherstelbare ontwrichting, waar je eerst uit de echt scheidt, maar waar je dan via een procedure van vereffening verdeling alles regelt, na de echtscheiding. Die valt eronder.

Het derde geval dat men hier ingeschreven heeft is het geval van wettelijke samenwoning, maar waar vereist is dat de mensen minstens een jaar wettelijk samenwonen. Vanaf de datum van de beëindiging van de wettelijke samenwoning, een datum die ook heel goed gekend is, want dat is ook geregeld in het wetboek, moeten ze, volgens de tekst van het ontwerp, binnen het jaar uit onverdeeldheid treden. Voor wettelijk samenwonenden is er geen procedure van vereffening verdeling voorzien in de wet, en dus daar is bijkomend ingeschreven dat ze wel binnen het jaar uit onverdeeldheid moeten treden, omdat daar geen wettelijke procedure is.

2.2. Informatieve vragen

Op de vraag van de heer *Lode Vereeck* voor welke types van echtscheiding dit geldt, preciseert mevrouw *Hilde Pelgroms* dat het geldt voor de twee bestaande types van echtscheiding. De heer *Lode Vereeck* veronderstelt dat een zogenaamde vechtscheiding niet onder die regeling valt, want dan gaat het om een lange procedure. Mevrouw *Hilde Pelgroms* ontkent dat: er is in het ontwerp van decreet immers geen termijn voorzien in geval van echtscheiding.

De heer *Sas van Rouveroij* merkt op dat de opschortende voorwaarde bij een EOT-overeenkomst (EOT: echtscheiding met onderlinge toestemming) uiteindelijk de overschrijving van het EOT-vonnis in het register van de burgerlijke stand enkele maanden later is. Het tarief wordt bepaald op het moment dat de akte wordt opgesteld, onder die opschortende voorwaarde van de overschrijving.

Als het ook geldt voor het andere type van echtscheiding, de ontwrichting, wat dan kadert in de vereffening-verdeling na echtscheidingsvonnis, is zijn vraag (want daar geldt de opschortende voorwaarde van een EOT natuurlijk niet, want daar heeft men al de overschrijving van de echtscheiding gehad), of hij er mag van uitgaan dat andere vormen van opschortende voorwaarde ook dezelfde regeling gaan kennen. Als dan namelijk de akte van vereffening en verdeling is opgemaakt, maar er is een opschortende voorwaarde dan is het wel degelijk het tarief dat geldt op het moment dat de akte van vereffening en verdeling wordt opgemaakt, en dus niet het moment dat de opschortende voorwaarde in vervulling gaat.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* antwoordt dat het tarief altijd het tarief is op het ogenblik van de overeenkomst, ongeacht of deze onderhands, authentiek, met of zonder opschortende voorwaarde is. Dat is altijd het tarief. Aangezien hetgeen voorligt niets specifiek voorziet inzake de grondslag en het abattement, gaat men indien er een opschortende voorwaarde zou zijn voorzien (binnen eender welke verdeling kan men natuurlijk altijd een opschortende voorwaarde voorzien indien men dat wenst), het abattement, de heffingsgrondslag bekijken op het ogenblik van de vervulling van de opschortende voorwaarden.

De heer *Sas van Rouveroy* stelt vast dat mevrouw Pelgroms op basis van wat hier voorligt niet twijfelt aan het feit dat er, ongeacht de echtscheidingsvorm, wanneer er zich een opschortende voorwaarde voordoet, geen discussie over bestaat welk tarief geldt en op welk moment het abatement geldt. Het abatement geldt op het moment van de heffingsgrondslag (vervulling van de opschortende voorwaarde), en het tarief is hetgeen dat geldt op het moment van het verlijden van de akte.

De heer *Dirk Van Mechelen* zegt dat er in het verleden, onder meer in de regeling voor de successierechten, een wijziging werd doorgevoerd om de discriminatie tussen wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden op te heffen. Hier wordt er opnieuw een onderscheid gemaakt tussen wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden.

Mevrouw *Hilde Pelgroms* antwoordt dat het dit was wat ze bedoelde met de uitspraak dat het er qua categorieën niet eenvoudiger op wordt in de registratie- en successierechten. Inderdaad had men de categorie van de echtgenoten, daar zijn dan de wettelijke samenwonenden mee gelijkgeschakeld en de feitelijk samenwonenden na één jaar. Maar men heeft bijvoorbeeld voor de vrijstelling van de gezinswoning de vereiste dat de feitelijke samenwoning drie jaar is; ook voor de schenking en de vererving van ondernemingen is de feitelijke samenwoning drie jaar. Nu krijgt men daar dus die categorie van wettelijke samenwoning van een jaar voor het verdelingsrecht bij.

De heer *Sas van Rouveroy* merkt op dat dit alles heel belangrijk is voor de rechtspraak. Daarom vraagt hij dat er een woordelijk verslag zou worden gemaakt van de tussenkomst van mevrouw Pelgroms, en ook van de vragen en de antwoorden. Dergelijke parlementaire handelingen kunnen nuttig zijn voor latere discussies.

3. Bespreking van de adviezen van de Raad van State en van het Rekenhof

De heer *Dirk Van Mechelen* vindt het logisch dat de Vlaamse Regering of de meerderheid nu een repliek zou formuleren op de adviezen van het Rekenhof en van de Raad van State bij de amendementen nr. 5 en 7. Deze adviezen zijn immers niet zo vrijblijvend. De *voorzitter* vraagt naar een reactie van de meerderheid op het advies van het Rekenhof en van de Raad van State. Het Rekenhof zegt eigenlijk dat men van een aantal verkeerde hypothesen vertrokken is en dat er ook onduidelijkheid is over de opbrengst.

3.1. Advies van het Rekenhof

De heer *Matthias Diependaele* gaat in op de opmerkingen van het Rekenhof op de amendementen nr. 5 en 7. Het Rekenhof maakte een opmerking over de datum van inwerkingtreding. Dat zal geregeld worden bij de tweede begrotingscontrole. Verder werd hier twee weken geleden opgemerkt dat men uitgaat van 2,5 kinderen per gescheiden koppel. Dat komt niet overeen met de realiteit. Er is een omgekeerde redenering gemaakt.

Bij een heffing van 1 percent was er een opbrengst van 40 miljoen euro; bij 2 percent is dat 80 miljoen euro en bij 2,5 percent 100 miljoen euro. De verhoging van 2 naar 2,5 percent zorgt dus voor een extra opbrengst van 20 miljoen euro. Eigenlijk had de regering slechts 40 miljoen euro extra nodig. Dus was er 20 miljoen euro die kon verdeeld worden voor de sociale correcties. Er zijn ongeveer 15.000 echtscheidingen per jaar, waarbij 72 percent van de koppels een eigen woning heeft. Ongeveer 66 percent van die koppels treden uit onverdeeltheid. Dat komt neer op 48 percent of 7100 scheidingen.

Er was daar toen echter geen rekening gehouden met de wettelijk samenwonenden. Voor die groep ‘wettelijk samenwonenden’ is er minder cijfermateriaal. Bij wettelijke samenwoning, gaat men uit van ongeveer 12.000 stopzettingen (van wettelijke samenwoning) per jaar. Als men ervan uitgaat dat die in dezelfde mate over een eigendom beschikken en uit onverdeeltheid treden, komt men opnieuw uit op 48 percent.

Als een gemiddeld scheidend gezin 1,1 kind heeft, dan heeft men een abattement van 72.000 euro: dat betreft namelijk dan het basisbedrag van 50.000 euro plus een extra bedrag van 22.000 euro. Men komt dus aan een abattement van 72.000 euro. Aan 2,5 percent leidt het gemiddelde abattement van 72.000 euro tot een gemiddelde vermindering van het verdeelrecht met 1800 euro voor gescheiden of wettelijk samenwonende koppels.

Als er 20 miljoen euro is voor de sociale correctie, is er dus ruimte voor 11.100 abattements voor gemiddelde gezinnen, dus de gezinnen met 1,1 kind. Als er meer gezinnen zijn dan 11.100 ontstaat er een minderinkomst voor de overheid omdat er meer sociale correctie is, als er minder zijn een meerinkomst omdat er dan minder sociale correctie is.

Men gaat dus uit van ongeveer 12.000 stopzettingen van wettelijke samenwoning per jaar en, ervan uitgaand dat die in dezelfde mate over een eigendom beschikken en uit onverdeeldheid treden, komt men dus op 48 percent. Dan gaat het om ongeveer 5700 abattements. Dat is echter een bovengrens. In werkelijkheid wordt er gemakkelijker uit een wettelijke samenwoning getreden dan uit een huwelijk. Het aantal kinderen ligt ook iets lager. Daarom gaat men uit van ongeveer 4000 stopzettingen van wettelijke samenwoning.

Als men de 4000 stopzettingen van wettelijke samenwoning optelt bij de 7100 echtscheidingen, dan komt men uit op 11.100. Dat komt perfect tegemoet aan het abattement dat het Rekenhof gegeven heeft op 1,1 kind.

Een gemiddeld Vlaams gezin heeft dus recht op een abattement van 72.000 euro. Of men erop vooruit of achteruit gaat hangt uiteraard af van de waarde van de woning. Om de sociale correctie aan te duiden, vergelijkt de heer Diependaele met de 2 percent, al beseft hij wel dat de oppositie vergelijkt met 1 percent. Voor een woning van 250.000 euro bedraagt de taks dan 5000 euro, maar met het abattement komt dat op 4450 euro. Dat is een sociale korting van 550 euro.

Voor het gemiddelde gezin, met 1,1 kind, ligt het keerpunt bij een huis van 350.000 euro. Dat ligt al een stuk boven de gemiddelde kostprijs van een woning. Gerekend aan twee percent komt men uit bij een taks van 7000 euro. Met het gemiddelde abattement van 72.000 euro komt men uit op 6950. De sociale correctie bedraagt dus slechts 50 euro.

De heer *Sas van Rouveroy* heeft de uitleg van de heer Diependaele goed kunnen volgen, maar hij is er niet van overtuigd dat het klopt. Daarom zou hij graag inzage hebben in de tabel. Volgende week zal hij dan zeggen of hij het eens is met die redenering. Hij is het natuurlijk niet eens met de vergelijking met twee percent. De heer *Matthias Diependaele* zegt dat de groene en de rode kleur in de tabel aantonen of de sociale correctie neerkomt op een vermindering of op een vermeerdering.

Deze tabel is gepubliceerd in bijlage 5 bij dit verslag.

De heer *Sas van Rouveroy* merkt op dat de groene kleur aangeeft dat de mensen minder achteruit gaan.

Hij vraagt of het Rekenhof ook commentaar zal kunnen geven op die gegevens. De *voorzitter* zegt dat het Rekenhof zijn stellingen al neergeschreven heeft. Het is niet mogelijk om alles wat in de vergadering gezegd wordt telkens opnieuw voor te leggen aan het Rekenhof.

Op de vraag van de heer *Lode Vereeck* antwoordt de heer *Matthias Diependaele* dat het gaat om dezelfde formule waarmee de heer Vereeck het de vorige keer eens was. Men heeft twintig miljoen euro en een aantal mensen dat in aanmerking komt voor het abattement. Dat laatste vermenigvuldigt men met 2,5 percent en met gemiddelde abattements. Nu

zijn er wel andere cijfers ingevuld. De heer *Lode Vereeck* merkt op dat het aantal echtscheidingen dat hiervoor in aanmerking komt intussen bekend is, dankzij de teksten van mevrouw *Pasteels*. Ook het gemiddelde aantal kinderen is bekend. Men kan dus precies uitrekenen wat de sociale correctie kost. De *voorzitter* suggereert dat de heer *Vereeck* de tekst zou lezen die de heer *Diependaele* heeft gepresenteerd.

3.2. *Advies van de Raad van State*

Mevrouw *Griet Smaers* verduidelijkt de mening van de meerderheid over het advies van de Raad van State bij de amendementen nr. 5 en 7. In het advies kan men drie belangrijke opmerkingen onderscheiden.

Een eerste opmerking is waarom het abattement niet geldt voor feitelijk samenwonenden en wel voor gehuwden en wettelijk samenwonenden, weliswaar met de extra voorwaarde voor de wettelijk samenwonenden dat ze een jaar duurzaam samenleven. In het Burgerlijk Wetboek werd een juridisch kader geschapen, met rechten en plichten voor gehuwden en wettelijk samenwonenden. Er bestaat een verschil tussen enerzijds de gehuwden en de wettelijk samenwonenden die er bewust voor gekozen hebben om aan bepaalde rechten en plichten onderworpen te worden, conform het Burgerlijk Wetboek, en anderzijds de feitelijk samenwonenden die daar niet voor gekozen hebben. Uit de uitleg van mevrouw *Pelgroms* maakt ze op dat er strikt juridisch geen bezwaar kan zijn tegen dat onderscheid als er een goede verantwoording wordt gegeven. Die verantwoording bestaat dus uit een verwijzing naar het Burgerlijk Wetboek.

Een tweede opmerking van de Raad van State is waarom de bijkomende vereiste van een jaar duurzaam wettelijk samenwonen is opgenomen. De verantwoording is dat het heel eenvoudig is om een wettelijke samenwoning te bekomen: het volstaat om een verklaring af te leggen. Het is namelijk de bedoeling om misbruiken te voorkomen, waarbij de verklaring van wettelijk samenwonen enkel en alleen in functie van het verdelingsrecht wordt afgelegd. Zo wil men een zo groot mogelijke gelijkschakeling realiseren tussen wettelijk samenwonenden en gehuwden.

De derde opmerking van de Raad van State was waarom de zinsnede “twaalf maanden vóór de verdeling” wel wordt opgenomen voor wettelijk samenwonenden en niet voor gehuwden. Dat heeft te maken met het feit dat deze regeling alleen bedoeld is voor de situatie van het beëindigen van een geformaliseerde relatie. Als er voor de wettelijk samenwonenden een jaar meer wordt gerekend dan voor de gehuwden, dan komt dat ongeveer overeen met het eindpunt in die relatie. Bij een huwelijk nemen de procedures namelijk ongeveer een jaar in beslag.

4. *Bespreking*

De heer *Sas van Rouveroi* kondigt aan dat dit debat zeker zal worden verdergezet. Hij veronderstelt dat het onderscheid tussen feitelijk samenwonenden enerzijds en wettelijk samenwonenden en gehuwden anderzijds, op basis van het juridisch kader, op een vergelijkbare wijze strijdig is met de redenering in het *Breitsohlarrest*, de decretale bijsturing en het daaropvolgende gedeeltelijk vernietigingsbesluit van het Grondwettelijk Hof. Daar ging het over het feit dat de overheid een onderscheid maakt tussen btw en registratierechten. Dat onderscheid was juridisch onvoldoende relevant in functie van het normdoel, zijnde woonmobiliteit. Hier argumenteert men dat er in het ene geval, bij de gehuwden en de wettelijk samenwonenden, een juridisch kader is en in het andere geval, de feitelijk samenwonenden, niet. Dat onderscheid is volgens hem geen afdoende antwoord om de ongelijkheid in behandeling te rechtvaardigen.

Hij begrijpt wel de voorwaarde dat de wettelijk samenwonenden duurzaam moeten samenwonen, maar niet waarom dat precies een jaar dient te zijn en niet meer of minder. Mevrouw *Smaers* zegt dat het de bedoeling is om te synchroniseren met de duurzaamheid

van een huwelijk. Deze synchronisatie is echter abstract en arbitrair. Als gehuwden na een week huwelijk beslissen tot een echtscheiding, dan zullen ze wel in aanmerking komen voor deze regeling, terwijl de samenwonenden dan niet in aanmerking komen. Hoe is dat in overeenstemming te brengen met het non-discriminatiebeginsel?

De redenering rond de twaalf maanden en het abatement heeft hij niet kunnen volgen. Gaat het om de twaalf maanden die nodig zijn om tot de ontbinding van een huwelijk over te gaan of om de twaalf maanden die nodig zijn om tot een vereffening-verdeling te komen na een echtscheiding op grond van een duurzame ontwrichting. Mevrouw *Griet Smaers* antwoordt dat het gaat om de vereffening-verdeling. De heer *Sas van Rouveroi* vraagt of mevrouw Smaers beschikt over statistieken. Het zou hem namelijk verbazen als dat gemiddelde twaalf maanden zou bedragen. Dat kan namelijk jaren en soms zelfs tientallen jaren aanslepen. Hij suggereert dat de meerderheid zich hierover beter zou informeren.

De *voorzitter* kondigt aan de minister tijdens de volgende vergadering het standpunt van de FOD Financiën zal verduidelijken. Dan pas kan het parlement zijn goedkeuring verlenen. De Raad van State heeft opgemerkt dat dit nodig is om in overeenstemming te zijn met de vormvoorschriften van de Bijzondere Financieringswet.

V. VERGADERING VAN DINSDAG 22 MEI 2012

1. Vooraf

Een advies van de FOD Financiën werd op dinsdag 22 mei 2012 aan de commissie bezorgd. Dit advies is gepubliceerd in bijlage 6 bij het verslag.

2. Bespreking

Minister *Philippe Muyters* deelt mee dat de FOD Financiën in zijn advies van 22 mei 2012 de aanpassing van het tarief en de invoering van een vermindering van de heffingsgrondslag technisch uitvoerbaar acht wat de belastingberekening betreft. De federale overheidsdienst maakt wel de bedenking dat voor de controle van de kinderbijslag van al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beide of een van hen geadopteerde, men bij de Kruispuntbank terecht zal moeten. De opmerking om van de vermelding van naam en afstamming een vereiste te maken, kan volgens de minister het best opgenomen worden als amendement.

De FOD wijst erop dat de controle van de voorwaarden voor een bijkomende werklast zorgt, maar de minister argumenteert dat die administratief onvermijdelijk is bij sociale correcties en specificaties. Die zijn in dit geval uitdrukkelijk gewenst door de meerderheid, net zoals het niet toepassen van de vermindering bij scheiding van tafel en bed noch bij gerechtelijke scheiding van goederen. De gesignaleerde problemen met het verzamelen van statistische gegevens, belooft hij nader te bekijken met de FOD Financiën.

De heer *Lode Vereeck* stelt meteen voor met de verdere behandeling te wachten tot die bijkomende gegevens beschikbaar zijn.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst op de mogelijke gevolgen van de werklastverhoging voor de belastingplichtige, die daardoor langer moet wachten. Hij leest dat het geenszins gaat om de fiscale vereenvoudiging waar de commissie al jaren naar streeft. Bovendien rijzen vragen over de gelijkberechtiging, waardoor men een stijging van het aantal geschillen mag vrezen, en ook dat is het tegendeel van de als rechtvaardig ervaren fiscaliteit die wenselijk is. Die opmerkingen vanwege de federale administratie en de bevoegde minister

noemt het lid meer dan een waarschuwing. Is het sop de kool nog waard? In elk geval wordt de voor dit jaar vooropgestelde besparing niet gehaald.

Mevrouw *Griet Smaers* licht de amendementen nr. 8 en 9 van de heer Kris Van Dijk, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele toe. Amendement nr. 8 vervangt daartoe amendement nr. 7, dat door de indieners wordt ingetrokken. In de voorgestelde wijzigingen door middel van de amendementen nr. 8 en 9 van de meerderheid wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van mevrouw Pelgroms over de categorisering en over de mogelijke gelijktijdigheid van het verdeelrecht van 1 percent en het abattement. Verder wordt het eerdere, mondelinge antwoord op de opmerkingen van de Raad van State opgenomen in de toelichting. Tot slot wordt ook nog de opmerking van de FOD Financiën over de opname van gegevens van kinderen beantwoord.

De heer *Matthias Diependaele* vult nog aan dat in de amendementen de motivering is uitgebreid op vraag van de Raad van State en dat de mogelijkheid wordt ingevoerd om de vermindering ook later dan bij de verdeling zelf aan te vragen.

Op de vraag van de heer *Lode Vereeck* of over de amendementen nr. 8 en 9 het advies van de Raad van State wordt gevraagd, antwoordt de heer *Matthias Diependaele* dat hiermee net tegemoetgekomen wordt aan het advies van de Raad van State. De heer *Lode Vereeck* wijst op het precedent van I-Cleantech, waarin een tweede advies over een aangepast amendement nog tot nieuwe verbeteringen leidde. Hij wil geen risico's.

De heer *Matthias Diependaele* repliceert dat de motivering een politieke en geen technische toevoeging is. Het enige wat bij het abattement verandert, is dat het recht daarop beperkt wordt tot een koppeling met een verdeelrecht van 2,5 percent. Ook de toegevoegde vermelding van naam, geboortedatum en afstammingsband is niet bepaald technisch, evenmin als de mogelijkheid om nadien nog een teruggave te vragen.

Mevrouw *Griet Smaers* treedt hem bij dat de nieuwe amendementen nr. 8 en 9 alleen verduidelijken en niets nieuws brengen.

De heer *Ludo Sannen* vindt dat de heer Vereeck de Raad van State wil misbruiken in zijn strijd tegen de aanpassing, terwijl hij parlementaire middelen zou moeten inzetten.

De heer *Dirk Van Mechelen* somt nog een keer de verschillen van de nieuwe voorgestelde wijzigingen van de amendementen nr. 8 en 9 met de oorspronkelijke amendementen nr. 5 en 7 van de meerderheid op en oordeelt dat het advies van de Raad van State interessant zou zijn.

De heer *Lode Vereeck* vindt de verontwaardiging van de heer Sannen selectief. Hij zou die energie beter investeren in de strijd tegen een sociaal onrechtvaardige belasting. Voor onafhankelijk en deskundig advies over een ter zitting ingediend amendement rekent hij als oppositielid inderdaad op de Raad van State.

Ook de heer *Sas van Rouveroij* verdedigt advisering door de Raad van State. Nadat hij de eerste zin van de verantwoording heeft voorgelezen, citeert hij uit het advies van de Raad van State over de objectieve motivering van een verschil in behandeling. Hij leest meer bepaald punt 8 van het advies (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/6, p. 8) integraal voor. Het lijkt het lid redelijk om aan de raad te vragen of de nieuwe formulering van de voorgelegde amendementen nr. 8 en 9 daaraan beantwoordt, wat hij zelf alvast betwijfelt.

De heer *Christian Verougstraete* stelt vast dat men een eenvoudig systeem zeer ingewikkeld aan het maken is. Zijn fractie probeert het dan ook op alle mogelijke manieren tegen te houden.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst op een onzorgvuldigheid in de tekst van de amendementen; verder noemt hij de stelling dat het gaat om een vermindering van het verschuldigde verdelingsrecht voor gehuwden verregaand cynisch, terwijl men in feite hoogstens de verhoging mildert voor bepaalde categorieën.

Mevrouw *Griet Smaers* verwijst de heer van Rouveroy naar de verantwoording bij de amendementen nr. 8 en 9, waarmee volgens haar wordt tegemoetgekomen aan de motivering van het verschil die de Raad van State vraagt. Ze wijst erop dat ook het Burgerlijk Wetboek zelf de verdeling verschillend regelt voor de drie categorieën. De heer *Ludo Sannen* treedt haar bij.

De heer *Sas van Rouveroy* wijst op het belang van het doel van de regeling, zowel in het arrest van het Grondwettelijk Hof en het advies van de Raad van State. Hij herinnert ook aan het Breitsohlarrest en het arrest van het Grondwettelijk Hof, waarin fiscale verschillen tussen grond en gebouw werd afgewezen omdat ze niet beantwoorden aan de ratio legis van de woonmobiliteit. Toegepast op dit geval luidt de redenering dat een gezin dat niet koos voor huwelijk of wettelijke samenwoning evengoed een gezin is. Welnu, het doel van het amendement is net een gezinsvriendelijke wijziging tot stand brengen.

De heer *Ludo Sannen* repliceert dat de regeling kiest voor mensen die een formeel engagement aangaan. In wat de heer van Rouveroy voorstelt, hebben feitelijk samenwonenden als de overblijvers van een kloostergemeenschap, evengoed recht op vermindering van de verdeeltaks. Mevrouw *Griet Smaers* vult aan dat wie voor een van de drie categorieën kiest, kiest voor juridisch verschillende rechten en plichten. De heer *Matthias Diependaele* wijst op de voorbeelden van erfrecht en hoederecht.

De heer *Dirk Van Mechelen* voert aan dat de meeste kloostergemeenschappen vzw's zijn. Wat wel klopt, is dat de belasting voor samenwonende broers en zussen stijgt van 1 procent naar 2,5 procent.

3. Procedure

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, deelt mee dat overeenkomstig artikel 65bis, 2, van het Reglement van het Vlaams Parlement, het advies van de Raad van State wordt gevraagd (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/8). De amendementen nr. 8 en 9 zullen dan ook worden voorgelegd aan de Raad van State.

VI. VERGADERING VAN DINSDAG 12 JUNI 2012

1. Vooraf

Een tweede advies van de FOD Financiën werd op dinsdag 12 juni 2012 aan de commissie bezorgd. Dit advies is gepubliceerd in bijlage 7 bij het verslag.

Het advies van de Raad van State op de amendementen nr. 8 en 9 van de heer Kris Van Dijck, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele is gepubliceerd in *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/9.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, schetst de stand van zaken. Er werd om bedenktijd gevraagd om te zien in hoeverre de meerderheid zou ingaan op de suggesties van de Raad van State. Hij verwijst ook naar het officieel antwoord van de FOD Financiën.

2. Bespreking

Mevrouw *Griet Smaers* stelt dat de discussie over de verdeeltaks kan worden voortgezet op basis van het tweede advies van de FOD Financiën en het tweede advies van de Raad

van State. De Raad van State heeft nog een tweetal opmerkingen op de amendementen nr. 8 en 9.

Een eerste opmerking luidt dat volgens de Raad van State het Grondwettelijk Hof zich in voorkomend geval zal willen uitspreken over de deugdelijkheid van de aangebrachte verantwoording voor de verschillende behandeling tussen enerzijds gehuwden en wettelijk samenwonenden en anderzijds de feitelijk samenwonenden om in aanmerking te komen voor het fiscale gunstabattement bij de regeling verdeeltaks ingevolge de amendementen nr. 8 en 9. De Raad van State verwijst naar het feit dat, wat betreft het normdoel en rekening houdende met sociale noden en gezinsaspecten bij een relatiebreuk, er vooralsnog geen adequate verantwoording zou zijn om het fiscale voordeel aan feitelijk samenwonenden te onttrekken.

Het is de bedoeling daarop een antwoord te bieden en in bijkomende toelichting en verantwoording te voorzien, stelt het commissielid, omdat men het advies van de Raad van State niet zal volgen door een bijkomende aanpassing aan het ontwerp van decreet te laten volgen. Men is van oordeel dat de verantwoording voor het onderscheid al vervat zit in voorliggende amendementen nr. 8 en 9 en toelichting. Mevrouw Smaers herhaalt dat er ingevolge het juridisch kader wel degelijk een verschil is tussen gehuwden en wettelijk samenwonenden enerzijds en feitelijk samenwonenden anderzijds omdat alleen in het eerste geval betrokkenen ervoor hebben gekozen om rechten en plichten juridisch op te nemen ten opzichte van elkaar, binnen een duurzame samenlevingsvorm en die ook hebben gecreëerd ten opzichte van elkaar waardoor er een juridisch afdwingbare solidariteit tussen de partners tot stand is gebracht. Dat verschil geeft een vermindering van de grondslag.

Als toetsingsgrond voor het al dan niet verantwoord verschil spreekt de Raad van State ook van de ontbinding van de samenlevingsvorm. Er is volgens mevrouw Smaers eerder ook al in fiscale wetgeving een onderscheid in behandeling gemaakt. Zo wordt aan wettelijk samenwonenden wel en aan feitelijk samenwonenden geen erfrecht ten opzichte van elkaar toegekend. Ook dat behelst een beoordeling van de samenlevingsvorm op het moment van de ontbinding en niet bij aanvang. In die zin wordt volgens het commissielid voldoende toelichting en verantwoording geboden bij het onderscheid in behandeling, met bijkomende motivering inzake de ontbinding.

Een tweede element dat de Raad van State aanhaalde, was de termijn van zes maanden in plaats van twee jaar voor wat de teruggave aangaat.

Mevrouw Smaers deelt vervolgens mee dat het tweede advies van de FOD Financiën van 12 juni 2012 meldt dat de regeling zoals voorgesteld in de amendementen nr. 8 en 9 van de meerderheid technisch uitvoerbaar is. Dat vormt het belangrijkste element in het advies.

Er zijn voorts nog twee bijkomende opmerkingen. In eerste instantie meent de FOD dat er beter sprake is van partijen in plaats van echtgenote, gewezen echtgenote of gewezen wettelijk samenwonende. De indieners van de amendementen nr. 8 en 9 zijn van oordeel dat een dergelijke aanpassing geen toegevoegde waarde heeft en behouden dan ook de oorspronkelijke tekst. Argument daarvoor is dat er bewust voor gekozen is om de fiscale gunst toe te kennen in het kader van een twee-relatie bij een verdeling. Dat slaat dan ook niet op broers en zussen. De vermeldingen blijven derhalve in de amendementen geëxpliciteerd.

Ook het advies van de FOD Financiën van 12 juni 2012 over de vermelding van de adoptieband wordt niet gevolgd. In de amendementen wordt sowieso gesproken van een afstammingsband. Adoptie is erkend als wettelijke vorm van afstamming en ressorteert daar dus onder.

De heer *Matthias Diependaele* geeft uitleg over de tweede opmerking van de Raad van State op de amendementen nr. 8 en 9. Hij verwijst naar de opmerking dat de fiscale voordelen in de meeste gevallen nog nadien kunnen worden aangevraagd, mocht dat niet meteen gebeurd zijn. Daartoe is artikel 212quinquies ingevoegd door middel van amendement nr. 9. Er is dus een opvangnet als de vormvoorwaarden niet zijn vervuld in of onderaan het document dat tot heffing van het evenredig recht op de verdeling aanleiding geeft. Daaraan was toegevoegd dat men dat tot zes maanden nadien kan vragen. De Raad van State wilde de oorsprong van die termijnkeuze kennen. Die termijn is gekozen omdat het dezelfde termijn betreft die ook gehanteerd wordt voor uitstel in andere gevallen, zoals de meeneembaarheid en het normaal abattement. De keuze is derhalve logisch, besluit het lid.

De heer *Sas van Rouveroy* herhaalt dat de verantwoording van de meerderheid voor het onderscheid tussen drie soorten gezinnen ontbreekt, of minstens onduidelijk en onvoldoende is. Hij zet nogmaals uiteen waarom. Het gaat om de teleologische interpretatie van het decreet. De Raad van State gaat precies daarop in als ze het heeft over het normdoel. Het lid vindt dat begrip ook bevattelijker en gebruikt in het vervolg ook die term.

De Raad van State stelt volgens hem dat feitelijk samenwonenden het fiscale voordeel niet genieten. Voor dat onderscheid wordt in de verantwoording verwezen naar het feit dat gehuwden en wettelijk samenwonenden hun samenleving geformaliseerd hebben en wederzijdse rechten en plichten hebben opgenomen. De Raad van State en het lid achten dat geen adequate verantwoording voor de ontzegging, gelet op het normdoel. Dat behelst het rekening houden met sociale noden en gezinsaspecten bij een relatiebreuk. Het normdoel is een constitutief element bij elke regelgeving.

De heer van Rouveroy herhaalt zijn vraag aan de meerderheid of ze een onderscheid maakt tussen een gezin dat het gevolg is van een huwelijk, van een samenlevingscontract en van een keuze van twee mensen om samen te wonen. De heer Sannen merkte meteen in een oprechte reactie op dat men dat onderscheid niet maakt, herinnert het lid. Dat buikgevoel is terecht, onderstreept hij, want met het vooropgestelde normdoel, kan dat onderscheid niet gelden. Ook mensen die niet huwen of formeel samenwonen, kunnen samen een woning kopen of kinderen krijgen.

Dat het onderscheid ook in andere regelgeving wordt gemaakt, doet de rekening niet kloppen en zeker niet juridisch, stelt de heer van Rouveroy. Het is wachten tot een burger een van dergelijke regels aanklaagt voor het Grondwettelijk Hof. In het erfrecht ligt de teleologische interpretatie ook anders, oppert het lid. Daar gaat het om de gelijkheid van kinderen, ongeacht hun geboorteafkomst. In voorliggend geval gaat het om de sociale gevolgen van het uit elkaar gaan, het opvangen van gezinsbreuken. Dat maakt het irrelevant of er een huwelijk is of men wettelijk samenwoont of gewoon feitelijk samenwoont.

De heer *Matthias Diependaele* werpt op dat de federale wetgever een kind uit een huwelijk of wettelijke samenwoning belangrijker vindt dan een kind uit een feitelijke samenwoning. Dan is er een enorme fout gemaakt, stelt het lid, want dan krijgt een kind in het eerste geval meer rechten toegekend dan een kind uit het tweede geval. Het lid meende dat de heer van Rouveroy had nagekeken wat de bedoeling van de wetgever destijds was. Daar gaat het namelijk niet om, stelt hij. Het ging erom dat mensen die een engagement aangaan ten aanzien van elkaar en dat ook juridisch laten vastleggen, bepaalde voorrechten genieten. Dat behelst dat er een juridisch kader rond wordt opgebouwd, dat bepaalt dat er erfrecht is, enkel en alleen voor de gezinswoning. Ook voor wettelijk samenwonenden slaat het op niets meer, oppert de heer Diependaele. Deels moet die regeling ook de kinderen beschermen. Dat is een sociaal doel, oppert het lid. Hij legt meteen ook de link naar de voorliggende regeling en stelt dat daarom ook voor hetzelfde onderscheid wordt gekozen als in het erfrecht.

De heer *Sas van Rouveroy* legt uit dat de relaties verschillend zijn. Een kind dat wordt geboren uit een feitelijke samenwoning, moet erkend worden. Zodra die erkenning er is, zijn de rechten van dat kind dezelfde ten overstaan van elke ouder, als die in een gehuwde of wettelijk samenwonende toestand. De heer van Rouveroy wil de hele redenering echter nogmaals in detail bekijken. Hij is niet overtuigd: redeneren vanuit een vergelijking is niet altijd de facto correct.

Met betrekking tot het technisch advies van de FOD Financiën van 12 juni 2012 merkt de heer van Rouveroy nog op dat technische uitvoerbaarheid niet garandeert dat iets ook verstandig is. De minister veroorzaakt bijkomende werklast voor een al zwaar bevraagde administratie en dat lijkt hem niet de bedoeling.

Volgens minister *Philippe Muyters* vormt elke correctie, sociaal of andere, een extra administratieve last.

De heer *Lode Vereeck* stelt dat het met de verdeeltaks van kwaad naar erger gaat. Mensen die al in de problemen zitten, nog verder straffen vindt hij hoe dan ook geen goed idee. De eerste slachtoffers zijn de kinderen, die zonder meer zullen voelen dat gescheiden ouders over nog minder centen beschikken door hogere heffingen.

Het verzet tegen de scheidingstaks dat de heer Van Malderen voerde, vanuit de meerderheid maar dan met eigen morele inzichten, vindt hij bewonderenswaardig. De lezing van de adviezen die mevrouw Smaers naar voren bracht, noemt het lid bijzonder selectief. Ook hij verwijst in dat verband naar het feit dat er sprake is van de technische uitvoerbaarheid maar meteen ook van de bijkomende administratieve werklast. Er wordt ook gemeld dat bepaalde gegevens zeer moeilijk te controleren zijn omdat de administratie niet beschikt over de noodzakelijke gegevens, meer specifiek het aantal kinderen dat gerechtigd is om kinderbijslag te genieten. Dat alleen vergt dus een bevraging via de Kruispuntbank.

Juridisch-technisch is er qua uitvoerbaarheid geen probleem, maar er worden wel tekst-aanpassingen meegegeven. Daarnaast wordt ook opgemerkt dat er in het kader van de fiscaliteit geen boetes voorzien zijn in geval van onjuiste verklaringen. Alles wordt van tafel geveegd, net als het onderscheid tussen feitelijk of wettelijk samenwonenden. Dat vindt het lid de facto fout.

De heer *Erik Tack* wil nog weten of dezelfde kinderen in meer dan één geval voor een abattement in aanmerking kunnen worden genomen? Het lid leest immers nergens dat de woonplaats of domiciliëring van de kinderen van belang is.

De heer *Matthias Diependaele* legt uit dat het over de gezinswoning van decheidende wettelijk samenwonende ouders gaat. Er kan slechts één hoofdverblijfplaats zijn. Als er twee verschillende woonplaatsen zijn, dan zijn de ouders al gescheiden.

De heer *Erik Tack* werpt op dat in geval van hertrouwen en opnieuw scheiden, er wel degelijk meer dan één gezinswoning in het spel is.

De heer *Matthias Diependaele* stelt dat er dan sprake is van co-ouderschap. De kinderen zouden in dat geval volgens het lid waarschijnlijk ook tweemaal in aanmerking komen.

De heer *Erik Tack* wil daarover graag duidelijkheid en geen waarschijnlijkheid.

De heer *Matthias Diependaele* stelt dat een kind in normale fiscaliteit slechts één keer kan worden ingebracht als fiscaal ten laste. Hij gaat ervan uit dat ze in voorliggend geval wel degelijk twee keer in aanmerking kunnen worden genomen. Het lid stelt dat de sociale correctie zodoende wel bijzonder sociaal is.

3. Procedure

De heer *Lode Vereeck* acht het opportuun om, overeenkomstig artikel 65bis, 2, van het Reglement van het Vlaams Parlement, ook over de amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 van de oppositie advies te vragen aan de Raad van State. De amendementen van de oppositie zouden in één beweging aan de Raad van State voorgelegd worden. LDD steunt het ontwerp van decreet niet, net als de rest van de oppositie. Men wil er alles aan doen om het tegen te houden, zonder echter verdere vertraging te veroorzaken.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, stelt dat in elke stand van de bespreking er adviezen van de Raad van State kunnen worden gevraagd over de ingediende amendementen. Hij betreurt dat het advies niet is gevraagd tegelijk met een advies over de amendementen nr. 5 en 7 en 8 en 9 van de meerderheid. De bespreking kan bij indiening van een verzoek om advies van de Raad van State geschorst worden in afwachting van het advies.

Mevrouw *Griet Smaers* oppert dat de vermelde amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 van de oppositie al behandeld zijn in de commissie, met name die met het voorstel om het verdeelrecht van 1 percent, zoals in het verleden, naar nul te brengen. De inhoudelijke debatten ter zake zijn volgens het lid al gesloten. De meerderheid wenst de amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 van de oppositie inhoudelijk niet te volgen. Die is nog altijd van plan om met een nieuw amendement te komen, in navolging van de ontwerpen van de Vlaamse Regering, maar nog steeds in het kader van een verdeelrecht, dat men niet op nul wil brengen. Inhoudelijk is de bespreking bijgevolg afgerond en kan er geen advies van de Raad van State meer gevraagd worden.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, vraagt of het lid dan voorstelt te stemmen. Hij vat kort de opties samen. Hij verduidelijkt nog de visie van de meerderheid, die ervan uitgaat dat de Raad van State niet over percenten moet oordelen, maar louter over de juridische elementen die aanleiding kunnen geven tot kritiek of interpretatie van een decreet.

De heer *Lode Vereeck* ontkent dat er al een grondige bespreking of inhoudelijk debat is gevoerd. De discussie is telkens stilgevallen na toelichtingen bij adviezen of door indiening van amendementen. Bovendien omvatten de amendementen van de oppositie meer dan een aanpassing van het percentage, werpt het lid op. Het verzoek om advies van de Raad van State wordt derhalve aangehouden.

De heer *Sas van Rouveroy* kondigt aan dat de zaak zonder verwijl op het niveau van het Uitgebreid Bureau geagendeerd wordt, mocht de meerderheid volharden in haar houding.

Mevrouw *Griet Smaers* herinnert aan debatten en besprekingen in het verleden waarin wel degelijk de inhoudelijke aspecten van het verdeelrecht ter tafel zijn gebracht.

De heer *Lode Vereeck* weerlegt dat. Hij stelt dat er wel vragen zijn gesteld en voorstellen gedaan naar aanleiding van de hoorzitting, maar geen inhoudelijke discussie in de commissie zelf.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, verwijst naar de voorlopige verslagen van de bewuste vergaderingen die de inhoudelijke besprekingen kunnen staven.

De heer *Felix Strackx* oppert dat mevrouw Smaers de amendementen van de oppositie duidelijk niet kent, aangezien dat van Vlaams Belang inhoudelijk heel anders luidt dan andere. Dat toont alsnog aan dat die amendementen zeker niet besproken, noch toegelicht zijn, stelt het lid.

De heer *Filip Watteeuw* raadt de voorzitter aan zelf de voorlopige verslagen erop na te lezen, om duidelijk te kunnen vaststellen dat elk spoor van een fundamentele bespreking ontbreekt. Er zijn alleen commentaar en vragen bij de hoorzitting te vinden. Als men voorhoudt dat er wel een grondige bespreking is geweest en doorzet, dan acht hij het Reglement van het Vlaams Parlement geschonden.

De heer *Kris Van Dijck* wil een duidelijk onderscheid maken tussen de fundamentele werking van de commissie en die van het parlement in het algemeen. Hij stelt dat er onmiskenbaar een tweespalt is tussen wat meerderheid en oppositie willen. Hoe en hoelang men tegen een punt kan blijven ingaan, is voor hem de vraag. Als men te allen tijde een artikel kan invoeren om naar de Raad van State te stappen, dan kan men hypothetisch elk ontwerp/voorstel van decreet tot in het oneindige blijven uitstellen. Vroeg of laat wordt er gestemd, stelt het lid. Niemand is gediend van eindeloze carrousels met belangenconflicten.

De heer Van Dijck erkent het recht om de Raad van State om advies te vragen, maar roept op om altijd te overwegen of het opportuun is de Raad van State over bepaalde elementen in te schakelen. Hij stelt ernstig in vraag of het de bedoeling kan zijn om decreetgevend werk in die zin te verdagen en vertragen, ongeacht of men het eens is met wat voorligt of niet.

Tegelijk is het lid het er wel mee eens dat het voorliggende ontwerp van decreet een fundamenteel en correct debat verdient. Hij haalt aan dat er ook nog geen artikelsgewijze bespreking is gehouden en pleit ervoor het decreetgevend werk op de geëigende wijze voort te zetten. De heer Van Dijck legt zich erbij neer als de oppositie een opschorting wil, maar waarschuwt voor de precedentpositie die het geval kan innemen en die ertoe kan leiden dat men de werking van het parlement volledig blokkeert.

Mevrouw *Griet Smaers* verzekert de heer Strackx dat ze alle amendementen van de oppositie grondig heeft gelezen en tot de vaststelling is gekomen dat het inhoudelijk om hetzelfde gaat: het tarief zoals opgenomen in de vorige regeling, namelijk 1 percent, naar nul te brengen. Het lid herhaalt haar argumenten en verwijst naar de amendementen van de meerderheid. Na de laatste amendementen, nr. 8 en 9, van de meerderheid is alleen de bespreking nog gevoerd over de verschillende behandeling van de categorieën die het invoert. Over het tarief zou ook al gesproken zijn in het kader van het programmadecreet omdat dat een element was van de begrotingsaanpassing. De amendementen zijn gepasseerd zonder dat er op dat ogenblik om advies van de Raad van State is gevraagd, besluit mevrouw Smaers.

De heer *Filip Watteeuw* argumenteert dat de amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 van de oppositie nog niet eens zijn toegelicht.

De heer *Lode Vereeck* herhaalt dat er gevraagd wordt om toepassing van artikel 65bis van het Reglement van het Vlaams Parlement. Men wil correct juridisch advies van de Raad van State vragen om zich ervan te vergewissen dat de amendementen ook echt kunnen. Dan kan de bespreking gevoerd worden, stelt het lid.

De heer *Sas van Rouveroy* steunt in hoofdorde het voorstel van de heer Vereeck, maar in ondergeschikte orde acht hij het verstandig het voorval alsnog op het Uitgebreid Bureau te agenderen, naar aanleiding van de redenering van de heer Van Dijck. Dat impliceert dat de bespreking hoe dan ook geschorst wordt. Alleen het Uitgebreid Bureau is bevoegd om de werking van de commissies en het parlement te beoordelen.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, acht het een gevaarlijk precedent als er een carrousel van Raad van State en amendering in de commissies in gang wordt gezet. Hij meent dat ook het Uitgebreid Bureau daar niet uit raakt en stelt dat hij als voorzitter van een

commissie steeds een beleid heeft gevolgd waarin de commissie zelf meester is van de eigen werkzaamheden. In het Uitgebreid Bureau gelden immers dezelfde meerderheden en argumenten.

De voorzitter stelt voor het advies van de Raad van State alsnog te vragen om dan over het ontwerp van decreet hoe dan ook te stemmen. Die garantie wil hij van de oppositie horen, teneinde geen carrousel in gang te zetten of precedentes te scheppen.

De heer *Matthias Diependaele* kan instemmen met dat voorstel. Hij verwijst naar de aankondiging in de pers dat de oppositie de wijziging zo lang mogelijk zou vertragen. Daarmee heeft hij geen moeite, hoewel hij liever een bespreking ziet op basis van inhoud dan op grond van procedure. Het lid acht het ook onbeschoft dat leden van de oppositie niet eens meer de moeite doen om te luisteren. Er kan ook geschorst worden om overleg te plegen, laat hij horen. Dat een instelling als de Raad van State gebruikt wordt om de eigen vertragsmanoeuvres te bewerkstelligen, vindt hij een trieste zaak, al erkent het lid het recht om dat te doen.

De heer *Bart Van Malderen* kan zich in het voorstel van de voorzitter vinden, al sluit hij zich aan bij de opmerking dat het een usurpatie van het Reglement van het Vlaams Parlement is. Parallel wil hij het feit toch aangekaart zien op het Uitgebreid Bureau, om een interpretatie van het Reglement ter zake te krijgen. Het lijkt hem niet aangewezen om dergelijke situaties te bestendigen.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, herhaalt het voorstel en vraagt om een akkoord van de oppositie.

Voor de heer *Erik Tack* komt het vreemd over dat er om een stemming wordt gevraagd, terwijl de meerderheid zelf nog over heel wat onduidelijkheden in de tekst geen antwoord kan bieden. In dat verband verwijst hij naar de discussie die hij net nog voerde.

Nog meer verrast is hij dat het vooropgestelde als supersociaal wordt beschouwd. Dat is bezwaarlijk zo te noemen in een situatie, met scheiding en nieuw huwelijk, waarbij een moeder alleen de kinderen opvoedt en een vader er bewust helemaal niet naar omziet. Toch heeft die man dan recht op het abattement. Dat kan voor het lid niet. De tekst van de meerderheid houdt met die aspecten geen rekening en gaat daarmee voorbij aan het doel van dat abattement. Daarvoor moet de nodige tijd genomen worden: om dergelijke inhoudelijke factoren in te calculeren en waar nodig de tekst aan te passen om in alle situaties de correcte toepassing van het abattement te bekomen.

De heer *Lode Vereeck* had de reacties wel verwacht. Hij erkent de grond van waarheid die in de opmerkingen schuilt en geeft aan dat dat ook de reden is waarom men er niet voor opteert om de amendementen van de oppositie een voor een naar de Raad van State te sturen, wat technisch gezien, wel kan. De oppositie groepeert ze echter om geen onnodige vertragingen te veroorzaken.

Het lid kan zich er voorlopig enkel toe engageren geen amendementen te zullen indienen met vraag om advies van de Raad van State, die louter gaan over futiliteiten zoals het veranderen van komma's of onbelangrijke woordjes. Misschien komt er nog een amendement op dat ogenblik, misschien zelfs met akkoord van de meerderheid, oppert het lid. De discussie is nog niet geopend en dus wil hij zich niet tot meer verbinden.

Mevrouw *Griet Smaers* stelt vast dat de oppositie de deur naar verdere adviesverzoeken aan de Raad van State open laat en dat men niet instemt met de stemming over twee weken. Ze vraagt om een advies van het Uitgebreid Bureau over het feit of de bespreking al dan niet als gevoerd kan worden beschouwd.

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, deelt mee dat, overeenkomstig artikel 65bis, 2, van het Reglement van het Vlaams Parlement, het advies van de Raad van State gevraagd wordt (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/8). De amendementen nr. 1, 2, 3, 4 en 6 zullen dan ook worden voorgelegd aan de Raad van State.

De voorzitter schorst de bespreking en besluit het punt de volgende week te agenderen. Het Uitgebreid Bureau moet dan de eerstvolgende maandag uitspraak doen over het feit. Hij laat het over aan de voorzitter van het parlement om op basis van de handtekeningen de Raad van State al dan niet aan te spreken. Tot slot betreurt de voorzitter nog de werkwijze, die volgens hem niet getuigt van respect ten aanzien van de Raad van State.

VII. VERGADERING VAN DINSDAG 19 JUNI 2012

Vooraf – Procedure

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, deelt mee dat het spoedadvies van de Raad van State nog niet binnen is. De indientermijn verstrijkt op 20 juni 2012. Hij stelt dan ook voor om die dag, na afloop van de actuele vragen in de plenaire vergadering, samen te komen, de bespreking af te ronden en te stemmen. De heer *Sas van Rouveroy* vindt het niet gelukkig dat de agenda van de bijkomende vergadering, die samengeroepen wordt voor de tweede lezing van het ontwerp van programmadecreet bij de tweede begrotingsaanpassing, uitgebreid wordt met een punt waar de oppositie strijd tegen voert. De *voorzitter* repliceert dat procedureel respect is getoond voor de oppositie maar dat men op een gegeven moment ook moet landen.

De heer *Dirk Van Mechelen* wil dat de bespreking wordt voortgezet en stelt voor om de kwestie voor te leggen aan het Uitgebreid Bureau. De heer *Filip Watteuw* behoudt zich het recht voor aan de plenaire vergadering deel te nemen. Hij wil gerust met de commissie vergaderen in de pauze tussen de actuele vragen en de stemming maar waarschuwt dat die wel eens heel lang zou kunnen duren. Dat is dan maar zo, antwoordt de *voorzitter*. De heer *Lode Vereeck* sluit zich aan bij het voorstel om het Uitgebreid Bureau samen te roepen. Ook hij wil pas stemmen nadat hij kennis heeft genomen van het advies van de Raad van State en dat kan hij niet tijdens de plenaire vergadering. De heer *Erik Tack* sluit zich aan. Er is geen akkoord over het gebruik van de vergadering tijdens de pauze van de plenaire vergadering voor iets anders dan de genoemde tweede lezing. Ook hij wil aan de plenaire vergadering deelnemen en denkt dat de bespreking van de verdeeltaks nog uren kan duren. De heer *Sas van Rouveroy* vult aan dat de toestemming van het Uitgebreid Bureau in elk geval nodig is voor een commissievergadering tijdens de plenaire vergadering.

De *voorzitter* stelt daarop voor om donderdag 21 juni bijeen te komen. Sommigen pleiten voor dinsdag 26 juni, maar de heer *Bart Van Malderen* betreurt het misbruik van het Reglement. Hij herinnert eraan dat de Raad van State al ten derden male om een spoedadvies is gevraagd. Dat advies komt een dag voor de vergadering van donderdag binnen en dus heeft iedereen de tijd om er kennis van te nemen, waarop de heer *Lode Vereeck* hem vraagt of hij de scheidingstaks er snel door wil.

De heer *Lode Vereeck* wil dat naar een consensus wordt gezocht, maar het voorstel wordt bij meerderheid van stemmen aangenomen. Daarop kondigt de heer *Dirk Van Mechelen* aan dat ook zijn fractie de rest van de zittingsperiode het Reglement naar de letter zal hanteren. De heer *Lode Vereeck* sluit zich daarbij aan en voorspelt een andere soort oppositie voortaan. Dan is dat zo, antwoordt de *voorzitter*. De heer *Erik Tack* verkiest degelijk boven snel decreetgevend werk.

VIII. VERGADERING VAN DONDERDAG 21 JUNI 2012**1. Vooraf**

Het advies van de Raad van State op de amendementen nr. 1 van de heren Sas van Rouveroy, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen en Bart Tommelein; nr. 2 van de heren Felix Strackx en Erik Tack en mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt; nr. 3 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum; nr. 4 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum en nr. 6 van de heren Sas van Rouveroy, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen en Bart Tommelein is te vinden in *Parl. St. Vl. Parl. 2011-12*, nr. 1529/11.

2. Bespreking

De heer *Sas van Rouveroy* licht het advies van de Raad van State (*Parl. St. Vl. Parl. 2011-12*, nr. 1529/) over amendement nr. 6 toe. De Raad van State stelt dat amendement nr. 6 inderdaad niet discrimineert en een gelijk belastingtarief voor alle gezinsvormen invoert. De Raad van State acht de voorwaarde dat enkel feitelijk samenwonenden gedurende één jaar moeten samenwonen, wel een mogelijke schending van de gelijkheid. De spreker kondigt aan dat Open Vld een subamendement zal indienen om dat euvel recht te zetten. De periode van één jaar dateert nog uit 2004 en stond in de decreetsvoorstellen van CD&V, toen dat de termijn was voor echtscheiding met onderlinge toestemming. De heer van Rouveroy zal de gemiddelde termijn die momenteel nodig is voor een scheiding met onderlinge toestemming opzoeken en ook laten gelden voor de wettelijk en feitelijk samenwonenden. Mevrouw Griet Smaers ziet geen nieuwe inhoudelijke elementen in het advies van de Raad van State. CD&V ziet dus geen redenen om het ontwerp van decreet vandaag niet af te handelen, alle gegevens en invalshoeken zijn immers bekend. De meerderheid heeft al uitgebreid gemotiveerd waarom ze kiest voor een andere behandeling van echtgenoten, wettelijk en feitelijk samenwonenden. De Raad van State is daar niet tegen, maar vraagt enkel een afdoende verantwoording, wat de meerderheid in haar amendementen ook doet.

De heer *Felix Strackx* vraagt de meerderheid nog eens goed na te denken en het ontwerp van decreet in te trekken. De oppositie legt in deze een ongewone hardnekkige weerstand aan de dag, maar louter en alleen omdat het manifest onrechtvaardig is mensen in de miserie te belasten voor iets waarop ze al belast zijn. De oppositie verwoordt zo wat de bevolking denkt. De successierechten worden trouwens ook als onrechtvaardig gepercipieerd. Ook de sp.a bij monde van de heer Stevaert, CD&V bij monde van mevrouw Demeester, mevrouw Heeren en de heer Laurys, de sprekers op de hoorzittingen willen geen verdeeltaks. Aangezien er noch een maatschappelijk, noch een politiek draagvlak voor is, vraagt het lid zich af waarom de meerderheid de belasting zo per se wil. Door de gunstigere prognoses is de belasting ook voor een begrotingsevenwicht niet langer nodig. Dit ontwerp van decreet intrekken zal niet als een politieke nederlaag gezien worden maar als een blijk van gezond verstand.

De heer *Dirk Van Mechelen* heeft nog enigszins begrip voor het verkorten van de termijnen van de successierechten. Bij budgettaire krapte zochten regeringen wel meer soelaas in dergelijke aanpassingen. De verdeeltaks, waarvan de opbrengst initieel werd geraamd op 30 miljoen euro is een heel andere kwestie. Door de heisa rond deze regeling zijn heel wat overeenkomsten snel nog volgens de oude regeling afgehandeld zodat de opbrengsten dit jaar marginaal zullen zijn. Daarbij komen nog de positievere economische prognoses. Een groeistijging van 0,2 percent volstaat om de geraamde opbrengsten van de verdeeltaks te overtreffen. En het enige doel is, zowel volgens de regering als volgens de meerderheidsleden, een begroting in evenwicht.

Het lid ziet verschillende mogelijkheden om de regeling alsnog af te voeren. Het ontwerp intrekken of niet goedkeuren, lijkt hem niet haalbaar. Een andere mogelijkheid is de bespreking aanhouden tot na het reces, waarna de meerderheid misschien tot een rijper inzicht gekomen zal zijn.

Voor de heer *Lode Vereeck* zijn de juridische discussies afgehandeld en gaat het louter over de maatschappelijke kwestie of het verantwoord is dat een overheid mensen die al zware kosten hebben, nog meer geld afneemt. Hij acht het dan ook noodzakelijk de meerderheid nog eens diets te maken hoe mensen in een echtscheidingsprocedure eraan toe zijn. Omdat de meerderheid blijkbaar niet meer gevoelig is voor argumenten van de oppositie, verwijst hij daarvoor naar een rapport van de studiedienst van de Vlaamse Regering, waarin de gevolgen van een echtscheiding op het verdelen van de echtelijke woning beschreven staan. Voorts put de heer Vereeck uit een onderzoek van professor Verbeke, die aantoonde dat echtscheiding de cruciale factor is voor armoede bij vrouwen. Het rapport van de studiedienst is gebaseerd op een studie over relatieontbinding van 2006, een samenwerking tussen de vijf Vlaamse universiteiten en de studiedienst van de Vlaamse Regering. Die studie wijst op het hoge aantal echtscheidingen en hun aanzienlijke invloed in het leven van alle betrokkenen. De onderzoekers namen een statisch relevant aantal interviews af bij ex-partners, ouders, kinderen en nieuwe partners, maar ook bij koppels die niet uit elkaar gingen.

De spreker concentreert zich in zijn relaas op drie aspecten van het onderzoek: de gemiddelde duur van het echtscheidingsproces, het verloop ervan en de regeling van praktische zaken als de verdeling van de gemeenschappelijke woning. Vooraleer hij de invloed van de opeenvolgende wetwijzigingen hierop behandelt, geeft hij een historisch overzicht van de Belgische wetgeving zelf. Pas in de wet van 2007 werd de huwelijksbeschermende norm vervangen door een visie op het huwelijk als private overeenkomst op basis van liefde, die kan beëindigd worden als die laatste op is. De procedure werd versoepeld en alleen onderlinge toestemming en onherstelbare ontwrichting bleven over als gronden. Doelstellingen zijn een snellere procedure, minder conflictueuze scheidingen en het wegnemen van de schuldvraag. Centraal staat sindsdien het recht op echtscheiding.

Welnu, het onderzoek leert dat de juridische duurtijd voor alle echtscheidingsvormen duidelijk korter is geworden. Gemiddeld bedraagt hij nog 7,6 maanden en leunt voor alle vormen steeds meer aan bij de kortste, die met onderlinge toestemming. Dat komt ook omdat minder gescheiden wordt op grond van fout of feitelijke scheiding, waardoor die meer langdurige gronden minder doorwegen in het gemiddelde. Ook de totale duurtijd is significant korter geworden, maar dat ligt vooral de verkorting van de juridische procedure. Men stelt zelfs vast dat de gewonnen tijd in – zij het licht – toenemende mate opnieuw verloren wordt bij het sluiten van akkoorden buiten de rechtbank.

Het commissielid argumenteert dat de echtscheidingstaks zal bijdragen aan de verdere verlenging daarvan, omdat hij de financiële marges verkleint en daardoor het sluiten van akkoorden bemoeilijkt. Daaraan zal de door de meerderheid bij amendement voorgestelde sociale correctie niet veel veranderen, leren zijn berekeningen. Slechts een zeer klein aantal gezinnen is beter af dan in de bestaande regeling.

Wat het beslissingsproces betreft, leert het onderzoek dat in 55,1 percent van de koppels de vrouw het eerst spreekt over een echtscheiding. In 51 percent van de gevallen neemt zij ook de beslissing en in 48 percent start zij de procedure op. Opvallend is dat bij onderlinge toestemming de procedure vaker opgestart wordt door beide partners samen, met name in een derde van de gevallen. Bij de andere gronden tot echtscheiding is dat veel minder het geval, hoewel thans ook de scheiding op grond van onherstelbare ontwrichting zo goed

als schuldloos verloopt. Merkwaardig is dat het aandeel van echtscheidingen die door de vrouw worden gestart, afneemt in de opeenvolgende wetswijzigingen, in weerwil van haar toegenomen financiële onafhankelijkheid. Vooral het aandeel van koppels die de procedure samen starten, is toegenomen. In die context is de miserietaks, die slechts één van de partners treft, bijzonder betreurenswaardig.

De studie leert verder dat in 51,2 percent de vrouw het huis verlaat en de man er blijft wonen. In 45,6 percent van de gevallen is het omgekeerd en in 3,2 percent gaan beiden weg. In 38,8 percent van de gevallen wordt de man eigenaar, in 31,3 percent de vrouw. Slechts in 5,4 percent van de gevallen blijven beiden eigenaar, maar de spreker voorspelt dat die onverdeeldheid gaat toenemen, zeker bij onderlinge toestemming.

Op dit punt vraagt de heer *Felix Strackx* of in geval van onverdeeldheid en een onderlinge huurovereenkomst, de partner die in het huis blijft wonen registratierechten op het vruchtgebruik moet betalen.

Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat niets verandert aan de bestaande situatie. Dat gelooft de heer *Felix Strackx* niet, want ook hij verwacht een toename van de onverdeeldheid.

De heer *Lode Vereeck* vreest dat in de eerste plaats vrouwen het slachtoffer zullen worden van deze asociale en fundamenteel onrechtvaardige maatregel. Het gendersverschil op het vlak van de woning worden verklaard door het initiatiefnemerschap, het eigenaarschap, de financiële middelen en het hebben van kinderen. Het verschil is in de loop van de tijd wel kleiner geworden door de verbeterde economische positie van de vrouw, zij het niet verdwenen. Het lid had dan ook graag een sociale correctie ten voordele van de vrouw gezien, omdat die meer slachtoffer zijn dan de man, hoewel hijzelf het voorstel van decreet van de CD&V-fractie (*Parl. St. VI. Parl. 2003-04, nr. 2162/1*) genegen is om de echtscheidingstaks volledig af te schaffen, omwille van de emotionele stress met daar bovenop ook nog financiële stress. De echtscheidingstaks is dan ook fundamenteel onrechtvaardig omdat mensen in miserie nog verder in de miserie geduwd worden en mensen belast die er al financieel op achteruitgaan, absoluut asociaal en ongelooflijk vrouwenonvriendelijk.

Op vraag van de heer *Erik Tack* naar de sociale correcties, legt de heer *Lode Vereeck* uit dat hij uit respect voor het non-discriminatie- en het gelijkheidsbeginsel, de correctie zou koppelen aan het inkomen en in extremis een vermogenstoets (alhoewel hij van dat laatste geen groot voorstander is). De heer *Ward Kennes* vindt dat soort onderzoek te complex. De heer *Lode Vereeck* is het daarmee eens maar die complexiteit is er nu ook al. Afschaffen van de taks is dan ook de beste oplossing, terugkeer naar 1 percent de tweede beste. De heer *Felix Strackx* merkt op dat het ook perfect mogelijk is dat een vrouw die nooit buitenshuis gewerkt heeft door de verdeling van het roerend vermogen over voldoende middelen beschikt om de helft van het huis te kopen. De heer *Ward Kennes* repliceert dat de regelgeving nog gecompliceerder zou worden als de decreetgever voor elk huwelijksvermogenstelsel aparte regels zou moeten invoeren. De heer *Felix Strackx* antwoordt dat hij een aantal remediërende amendementen klaar heeft, maar wacht met hun indiening omdat hij nog altijd op de intrekking van het ontwerp van decreet rekt.

Vrouwen zijn het eerste slachtoffer van echtscheiding, merkt de heer *Lode Vereeck* op. Zij is de meest frequente oorzaak van armoede bij vrouwen, leert een belangrijke studie van professor Alain-Laurent Verbeke, ook verbonden aan Harvard Law School. De onderzoeker stelt vast dat de onaanvaardbare ongelijkheid in de vermogensafwikkeling bij breuk of echtscheiding in belangrijke mate ‘gender driven’ is.

Op de opmerking van de heer *Ward Kennes* dat dit allemaal al bekend is sinds de hoorzittingen, vraagt de heer *Lode Vereeck* waarom de meerderheid dan doorgaat met deze echtscheidingstaks op het moment dat de budgettaire noodzaak geweken is. Als men daar eerder een politiek relevant antwoord op had gegeven, had men veel tijd kunnen besparen, treedt de heer *Dirk Van Mechelen* hem bij.

De heer *Lode Vereeck* blijft vragen naar de politieke afweging op grond waarvan men mordicus doorgaat in weerwil van de bezwaren van het steunpunt, de studiediensten en de kinderrechtencommissaris. Minister *Philippe Muyters* legt uit dat de Vlaamse Regering voor 2012 nog 15 miljoen euro verwacht van de niet-echtscheidingen en 1,6 miljoen euro van de echtscheidingen. Of dat nodig is of niet, hangt af van de economische groei die er feitelijk zal geweest zijn over heel 2012, en dat kan hij nu niet voorspellen. Hij wil goede resultaten en herinnert aan de pensioenlasten, de usurperende bevoegdheden en aan andere toekomstige uitgaven.

De heer *Felix Strackx* vraagt of de minister bereid is andere oplossingen te overwegen om de kas te doen kloppen.

Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat de Vlaamse Regering een totaalpakket heeft goedgekeurd. Daarin maken besparingen maar ook deze maatregel deel van uit. Men kan die er niet restloos uithalen.

Bij zijn kritiek op de begroting 2012 gaf de heer *Lode Vereeck* duidelijk aan waar hij de centen voor bijkomende buffers voor de drie communautaire thema's zou halen zonder de begroting uit evenwicht te brengen. De scheidingstaks is één van de maatregelen om de begroting in evenwicht te krijgen na de negatieve prognoses van februari 2012 waardoor de regering 540 miljoen euro moest vinden. Nu zijn de prognoses positiever, dus is de taks niet meer nodig voor een begroting in evenwicht.

Minister *Philippe Muyters* wijst erop dat de regering haar beleid enkel afstemt op nieuwe parameters van het Planbureau, die er nu niet zijn. De heer *Lode Vereeck* weet dat de regering nog 16 miljoen euro te kort heeft. Dat is slechts een miniem bedrag. Reden te meer om de bespreking te schorsen en de nieuwe parameters af te wachten. Ook heel wat leden van de meerderheid zijn immers tegen de verdeeltaks. Minister *Philippe Muyters* is het daarmee niet eens, want dan zouden alle besparingsmaatregelen opgeschort kunnen worden in afwachting van een betere groei of meer dotatie.

Het kille antwoord van de minister leert de heer *Lode Vereeck* dat de minster, maar ook de meerderheid, totaal geen besef heeft van de maatschappelijke impact van deze taks. Misschien is de heer Van Malderen die in een helder moment ook tegen de belasting was, de uitzondering. Het is niet aan de oppositie om te bepalen waar een regering de middelen moet halen om een begroting in evenwicht te presenteren. Daarbij komt nog dat elke oppositiepartijen op andere domeinen zou besparen. Zeker is echter dat zij nooit het verdeelrecht zouden verhogen. De maatregel is empathieloos en treft 30.000 koppels en nog meer kinderen. Voorheen had de meerderheid oor naar de argumenten van de oppositie die zich steeds constructief opgesteld heeft, maar de afgelopen weken wordt de oppositie blijkbaar herleid tot louter decorum. Desondanks zal de heer Vereeck niet filibusteren, maar zich beperken tot essentiële commentaren.

De essentie van de Belgische studie bleek al uit de Vlaamse studie: er is een zeer grote genderongelijkheid. Vrouw aan de haard en man aan het werk komt nog geregeld voor en het is utopisch te denken dat het model van tweeverdieners geleid heeft tot een gelijke taakverdeling. Zelfs als de vrouw voltijds buitenshuis werkt, neemt ze het grootste deel

van de zorgtaken en opvoeding voor haar rekening. Daarbij komt nog dat vooral vrouwen deeltijds werken of loopbaanonderbreking nemen. Dat is zo in België, maar ook in Nederland. De samenleving telt dus heel wat ‘anderhalfverdieners’, waarbij het halfje maar al te vaak naar de vrouw verwijst. Koppels moeten natuurlijk de volledige vrijheid hebben om de taakverdeling in hun partnerschap in te vervullen zoals zij verkiezen. Een onderzoekshypothese is dat de juridische gelijkheid van man en vrouw ingeval van zui-vere scheiding van goederen en bij ongehuwd samenwonen, voor de vrouw niet leidt tot een gelijke of gelijkwaardige situatie. Er is sprake van een ongelijkheid die in hoge mate gender-bepaald is. De contracten van koude uitsluiting en de scheiding van goederen die het gemeenrecht impliceert voor ongehuwde samenwonenden, leiden quasi inherent tot ongelijkheid. Juridische gelijkheid in feitelijk ongelijke omstandigheden kan echter leiden tot onbillijke situaties. Daarbij komt nog dat verbruiksgoederen vaker door de vrouw en investeringsgoederen door de man worden gefinancierd zodat ze op zijn naam staan. Ook bij hoogopgeleide vrouwen leiden die factoren ertoe dat de vrouw economisch en financieel minder sterk staat dan de man. Ongehuwde vrouwen doen het na de scheiding gemiddeld iets beter dan gehuwde vrouwen omdat er gemiddeld minder kinderen zijn en omdat ongehuwde vrouwen gemiddeld minder financieel afhankelijk zijn van hun partner. Een grootschalige studie van statistieken uit 63 landen bewijst dat echtscheiding de meest frequente oorzaak is van armoede bij vrouwen. De economische achteruitgang treft ook hun kinderen. Dat fenomeen is al gedocumenteerd sinds 1980. Met die wetenschap is het onverantwoord om scheiden nog meer financieel te belasten. Daar is geen enkele begrotingsargumentatie tegen opgewassen.

De spreker concludeert dat de scheidingstaks hoogst onrechtvaardig is. Het gaat immers over mensen op de rand van de armoede. Hoe is het mogelijk dat de heer Laurys en mevrouw Heeren amper zes jaar geleden de belasting nog wilden afschaffen en ze nu verhogen?

De heer *Eric Van Rompuy* was toen fractievoorzitter en heeft het voorstel samen met een ruime meerderheid van zijn fractie, verdedigd. De heer *Lode Vereeck* begrijpt niet hoe diezelfde partij nu een verdubbeling van de belasting kan goedkeuren. De meerderheid en de minister geven financiële en budgettaire argumenten, maar geen inhoudelijke. De minister wil kilweg niet afstappen van de financiële afspraken die de regering heeft gemaakt. De voorzitter van de commissie heeft in het tijdschrift *Knack* gezegd dat elk regeringslid alleen binnen zijn eigen enveloppe kan schuiven. Toen sp.a tegen was, moest de partij dus in haar eigen bevoegdheden bijkomende besparingen zoeken, maar in Onderwijs, Energie en Sociaal Wonen is dat niet evident. N-VA beheert bevoegdheden als Onroerend Erfgoed en Toerisme, waarbinnen de heer Vereeck zo enkele besparingen kan opnoemen. Als de meerderheid het eens zou geraken over de afschaffing van deze belastingverhoging, vermoedt het lid dat de regering toch solidair genoeg zou zijn om samen op zoek te gaan naar alternatieve besparingen, zoals bijvoorbeeld een hogere kostendekkingsgraad van De Lijn. Het punt is dat de meerderheid niet zegt waarom ze niet op zoek wil gaan naar een alternatief. Wegen de morele en sociale argumenten van de oppositie niet zwaarwichtig genoeg daarvoor?

De heer *Ward Kennes* wijst erop dat de verdeeltaks ook geheven wordt op mensen die hun vennootschap deels laten opdraaien voor de aankoop en renovatie van hun huis en zo een heleboel belasting ontlopen en pas dan uit onverdeeldheid treden. Dat mag toch ook niet uit het oog verloren worden. Echtscheiding is inderdaad voor veel mensen een belangrijke oorzaak van armoede. De commissie Welzijn zou zich daarom eens kunnen buigen over relatiebekwaamheid en de mogelijkheid om duurzame relaties te ondersteunen, onderzoeken.

De heer *Filip Watteeuw* wil weten hoe de heer Kennes de houding van zes CD&V-parlementsleden die in 2004 de scheidingstaks volledig wilden afschaffen, verklaart. De heer Kennes heeft als secretaris van de CD&V-fractie de voorbereiding ervan gedaan en nu vindt hij het een slecht voorstel. De heer *Ward Kennes* bedoelt alleen dat er sommige elementen uit het debat geweerd worden. De heer *Eric Van Rompuy* wijst erop dat CD&V in de oppositie zat en dat Open Vld en Groen tegen het voorstel waren. De heer *Filip Watteeuw* wil gewoon weten waarom CD&V diametraal van houding veranderd is.

De heer *Joris Van Hauthem* begrijpt niet dat de minister het redelijke compromisvoorstel van de heer Van Mechelen, gestaafd met goede politieke en budgettaire argumenten, bruto afwijst door te argumenteren dat elke minister binnen zijn eigen budgetten moet blijven. Is de Vlaamse Regering eigenlijk nog wel een ploeg?

De heer *Lode Vereeck* betreurt de bocht die zowel CD&V als sp.a genomen hebben, hij vond de alternatieve visie van sp.a moedig en zag erin het bewijs dat de democratie gezond was. Sinds dit voorval is de sfeer in de Vlaamse Regering verziekt, getuige het incident rond Uplace. Samengevat, de belasting is volgens de heer Vereeck onrechtvaardig en sociaal, bijna onethisch omdat ze mensen in armoede belast en bijzonder vrouw- en kindonvriendelijk. Hij hoopt dat de minister en de meerderheid alsnog tot andere inzichten komen.

De heer *Filip Watteeuw* vindt dat het dossier vooral veel zegt over de Vlaamse Regering en de meerderheid. Ondanks valabele argumenten van ondiscutabele herkomst, van het maatschappelijke middenveld, van de academische wereld en uit de praktijk, doen ze immers ongenueanceerd gewoon verder. Met veel verbazing heeft het commissielid toegekeken op de interne politieke spelletjes van en de contradicties in de regering. Bij de discussies over de gratis stroom, toetert mevrouw Homans dat N-VA die niet wil voor iedereen maar enkel voor de sociaal zwakkeren. Ondertussen wil de regering met N-VA de verdeeltaks verhogen waardoor mensen die het moeilijk hebben, het nog moeilijker krijgen, en evenzeer vasthouden aan de kindpremie die aan elk kind toegekend wordt en te klein is om effecten te hebben. Dus als het haar uitkomt, valt N-VA minister Van den Bossche aan omdat ze niet voor de sociaal zwaksten kiest, maar zelf doet de partij dat helemaal niet. Het lid klasseert de zet van de heer Van Malderen niet als moedig, maar als onderdeel van een strategie. Het valt op dat sp.a in heel wat dossiers een afwijkende mening verkondigt, maar uiteindelijk toch inbindt. Maar hij had niet verwacht dat sp.a strategische spelletjes zou spelen in een dossier dat mensen in een moeilijke positie treft. De verkiezingsslogan van CD&V, ‘{Iedereen inbegrepen}’, slaat blijkbaar ook op alle opinies, zowel de afschaffing van de taks als de verhoging passen blijkbaar tussen de accolades.

Ten derde stelt het lid vast dat het ontwerp van decreet ondoordacht knip- en plakwerk is. De Vlaamse Regering wist wel hoeveel de verhoging zou opbrengen, maar niet hoeveel echtscheidingen er jaarlijks zijn of hoeveel kinderen er getroffen worden. De verhoging van de belasting zal financiële gevolgen hebben: de sociaal zwaksten, vooral de vrouwen, kinderen, mensen die in de sociaaleconomisch moeilijkste of laagste groepen, worden het zwaarst getroffen, maar daar zal het niet bij blijven. Het lid verwijst naar een studie van Christine Van Peer die bewijst dat de financiële moeilijkheden de andere gevolgen verergeren, zowel voor kinderen als voor ouders. De financiële problemen na een echtscheiding hebben immers een negatieve impact op het welbevinden van de kinderen en verklaren gedragsproblemen en lagere schoolprestaties bij kinderen. Geldtekort vermindert het welbevinden van vooral ook de vrouwen en zorgt voor meer depressies en meer gezondheidsproblemen. De Vlaamse Regering met al haar zogenaamd kind- en gezinsvriendelijke partijen, neemt dus, om budgettaire redenen, een beslissing die de positie van kinderen in een scheiding nog moeilijker maakt. Bij haar aantreden zei de minister-president dat zijn

regering nochtans streefde naar een warm Vlaanderen. Het is jammer dat de minister de uitweg van de heer Van Mechelen niet aangrijpt. Mensen die scheiden, zullen het gelag van die koppigheid betalen.

De heer *Erik Tack* stelt dat het bijzonder pijnlijk is om vast te stellen dat de minister ondanks alle redelijke argumenten van de gezamenlijke oppositie weigert om een schorsing van de bespreking zelfs maar in overweging te nemen met het argument dat hij niet van een genomen beslissing wil afstappen. In de drie jaar dat de heer Muyters minister is, heeft hij nog niet één keer naar argumenten van de oppositie geluisterd. Hij weigert daarenboven de inhoudelijke discussie aan te gaan. Die koppige egelstelling is voor het commissielid een bewijs van zwakte. Voorheen dacht hij dat een parlement op basis van discussie tot betere wetgeving in het voordeel van de bevolking kwam, maar dat is een utopie.

De heer *Sas van Rouveroy* verwijst naar de kernachtige uiteenzetting van collega Van Mechelen, naar het amendement nr. 6 van zijn fractie en naar de publieke behandeling van het ontwerp tijdens de plenaire vergadering. Hij sluit zich aan bij de verontwaardiging van Vlaams Belang, LDD en Groen, maar stelt vast dat de minister geen krimp geeft. Het lid herinnert aan de waarschuwing van de Raad van State dat de gecreëerde ongelijkheid de Vlaamse Regering zuur zal opbreken als een rechtsonderhorige zich tot het Grondwettelijk Hof wendt, en drukt de hoop uit dat dit inderdaad zal gebeuren en dat het decreet zal vernietigd worden. Het lid kondigt aan dat een subamendement op amendement nr. 6 bij de behandeling van het ontwerp van decreet in de plenaire vergadering zal worden ingediend als men de stemming nu forceert, want het advies van de Raad van State was pas gisteren – 20 juni – beschikbaar.

De heer *Felix Strackx* doet nog een laatste poging om een beroep te doen op de minister teneinde het ontwerp van decreet in te trekken; hij belooft geen politiek misbruik te maken van een eventuele intrekking van het ontwerp van decreet. Minister *Philippe Muyters* antwoordt dat de regeling werd voorgesteld door een ploeg en die heeft hem tot nu toe geen enkel signaal gegeven dat er een wijziging komt.

De heer *Felix Strackx* heeft de Vlaamse Regering niet op andere gedachten kunnen brengen en kondigt amendementen aan.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 15 stemmen.

Artikel 2

Amendement nr. 1 van de heren Sas van Rouveroy, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen en Bart Tommelein, dat ertoe strekt artikel 2 van het ontwerp van decreet te wijzigen, wordt door de indieners ingetrokken en vervangen door amendement nr. 6.

Amendement nr. 3 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum strekt ertoe artikel 2 te wijzigen. Het amendement wordt zonder verdere opmerkingen verworpen met 8 stemmen tegen 5 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 5 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele, Eric Van Rompuy en Koen Van den Heuvel en mevrouw Michèle

Hostekint strekt ertoe artikel 2 te wijzigen. Het amendement wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

Amendement nr. 6 van de heren Sas van Rouveroi, Dirk Van Mechelen, Marino Keulen en Bart Tommelein strekt ertoe artikel 2 te wijzigen. Het amendement wordt zonder verdere opmerkingen verworpen met 8 stemmen tegen 7.

Het aldus gewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

Artikel 2/1

Amendement nr. 2 van de heren Felix Strackx en Erik Tack en mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, dat ertoe strekt een nieuw artikel 2/1 in te voegen, wordt zonder verdere opmerkingen verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

Amendement nr. 7 van de heren Kris Van Dijck, Ludwig Caluwé, Bart Van Malderen, Matthias Diependaele, Eric Van Rompuy, mevrouw Michèle Hostekint en de heer Koen Van den Heuvel, dat ertoe strekt een nieuw artikel 2/1 in te voegen, wordt door de indieners ingetrokken en vervangen door amendement nr. 8.

De (sub)amendementen nr. 10 en 11 van de heren Felix Strackx, Erik Tack en Christian Verougstraete strekken ertoe amendement nr. 8 te wijzigen. De heer *Felix Strackx* legt uit dat zijn amendementen gericht zijn op een compromis tussen meerderheid en oppositie. Hij onderstreept dat ze niet 100 percent uitdrukken wat zijn fractie wil.

Amendement nr. 10 strekt ertoe een aantal discriminaties tussen gehuwden, wettelijk en feitelijk samenwonenden recht te zetten. De tweede groep (de wettelijk samenwoners) krijgt in amendement nr. 8 van de meerderheid immers een voorwaarde opgelegd (één jaar samenwonen), terwijl de derde groep (de feitelijke samenwonenden, inclusief hun kinderen) totaal uit de boot valt. Gelijke behandeling is nochtans al vijftien jaar een tendens in de decreetgeving. Het genoemde amendement nr. 8 zet een stap terug. Ook de Raad van State noemt dat onderscheid onterecht. De Vlaams Belangfractie noemt het sociaal compleet onaanvaardbaar. Met het oog op de juridische eenvormigheid stelt hij voor om de definitie van samenwonenden uit artikel 48 van het Wetboek der Successierechten over te nemen.

De indieners van amendement nr. 8 verdedigen de ongelijke behandeling met het argument van mogelijk oneigenlijk gebruik van de wettelijke samenwoning, hetgeen voor de heer Strackx onbegrijpelijk is. Mensen kopen toch samen geen woning als ze geen duurzame band hebben? Ze gaan toch geen wettelijk samenlevingscontract afsluiten om daarna bij de verdeling een voordeel van 1250 euro te genieten? Dat risico lijkt hem zo goed als onbestaande. Ook de Raad van State vindt dat geen argument. Amendement nr. 10 strekt er dan ook toe die ongelijkheid eruit te halen, al behoudt het wel de voorwaarde van één jaar voor feitelijk samenwonenden, net zoals in het genoemde Wetboek der Successierechten.

Amendement nr. 11 stelt voor in amendement nr. 8 het abattement op te trekken tot 180.000 euro, al pint hij zich niet vast op dat getal, zolang het maar in die orde van grootte blijft, en tegelijk het bijkomend abattement per kind te schrappen. Vlaams Belang vindt het immers cynisch om echtscheiding aantrekkelijker te maken naarmate er meer kinderen zijn, terwijl dat juist een argument zou moeten zijn om niet te scheiden. Daarbij komt dat moeilijk wettelijk te omschrijven en te controleren valt welke kinderen men juist bedoelt.

Het commissielid beseft wel dat de indieners van amendement nr. 8 mikken op de kinderen die leven in het scheidende gezin, maar dat staat niet in hun amendement. Het volstaat volgens de tekst immers om kinderen te hebben die recht hebben op kinderbijslag, ook al zorgt iemand anders voor hen, terwijl kinderen die net iets te veel verdienen als jobstudent dan weer niet meetellen, hoewel ze evengoed financieel en emotioneel lijden onder de scheiding. Verder moeten ongewild kinderloze koppels niet gestraft worden. Een andere onrechtvaardigheid is dat adoptiekinderen wel maar pleegkinderen niet meetellen, hoewel ze in het Wetboek der Successierechten gelijkgesteld worden met personen in rechte lijn. Ook aan gehandicapte kinderen, die slechts tot de leeftijd van 21 jaar recht geven op kinderbijslag, hebben de indieners van amendement nr. 8 niet gedacht.

Mevrouw *Griet Smaers* repliceert dat kinderbijslag alleen wordt toegekend aan ouders die effectief de zorg voor een kind opnemen en dat ook pleegkinderen er recht op geven.

De heer *Felix Strackx* gaf slechts voorbeelden om aan te tonen hoe moeilijk het is om de bedoelde kinderen precies te definiëren. Er staat helemaal niet in amendement nr. 8 dat de betrokken partner zelf de kinderbijslag moet ontvangen, wel dat hij een kind heeft dat er recht op geeft. De tekst is juridisch niet sluitend en administratief omslachtig. Het volstaat niet om goede bedoelingen te hebben, merkt hij op. Zijn compromisvoorstel is daarom om het kindercriterium weg te laten, dat trouwens nooit eerder een rol speelde in de verdeling van goederen, en het abattement zelf op te trekken. Gevolg zal zijn dat mensen voor een kleine woning geen verdeeltaks zullen betalen, voor woningen tussen 180.000 en 300.000 euro tot 1 percent (zoals nu), en slechts voor de meer luxueuze woningen daarboven meer dan in het oude systeem. Hij wijst er tot slot nogmaals op dat dit voor zijn fractie niet het ideaal is.

De heer *Ward Kennes* vindt dat het geen zin heeft een compromis voor te stellen als de partijen geen openheid daartoe hebben getoond.

De heer *Erik Tack*, die dat gebrek aan bereidheid betreurt, heeft nog altijd geen antwoord gekregen op zijn vraag welke partner bij een tweede scheiding aanspraak zal kunnen maken op het abattement voor kinderen. Zal een ouder die niet meer naar de kinderen uit het eerste huwelijk omkijkt, dat ook kunnen?

Nog onrechtvaardiger voor de heer Tack is de ongelijke behandeling van studerende en gehandicapte kinderen tussen 21 en 25 jaar. Mensen die hun scheiding hebben uitgesteld om het lijden van hun gehandicapte kind niet te vergroten, worden gestraft als ze gewacht hebben tot het 21 jaar is om aan hun eigen leven te gaan denken. Het commissielid contrasteert deze groep met de ouders van een cum laude geslaagde student, die wel met een bijkomend abattement beloond worden. Het (sub)amendement nr. 12 van de heren Erik Tack, Felix Strackx en Christian Verougstraete strekt ertoe die onrechtvaardigheid recht te zetten, zodat kinderen met een handicap in aanmerking komen. De heer Tack garandeert dat hij, als het niet wordt goedgekeurd, in de plenaire vergadering de indieners publiek verantwoordelijk zal stellen voor deze onaanvaardbare discriminatie.

Subamendement nr. 10 van de heren Felix Strackx, Erik Tack en Christian Verougstraete wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

Subamendement nr. 11 van de heren Felix Strackx, Erik Tack en Christian Verougstraete wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen.

Subamendement nr. 12 van de heren Erik Tack, Felix Strackx en Christian Verougstraete wordt verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 3 onthoudingen.

Amendement nr. 8 van de heer Kris Van Dijck, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele, dat ertoe strekt een nieuw artikel 2/1 in te voegen, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

Artikel 2/2

Amendement nr. 9 van de heer Kris Van Dijck, mevrouw Griet Smaers en de heren Ludo Sannen, Eric Van Rompuy en Matthias Diependaele, dat ertoe strekt een nieuw artikel 2/2 in te voegen, wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

Artikel 3

Amendement nr. 4 van de heren Lode Vereeck en Filip Watteeuw, mevrouw Ulla Werbrouck en de heren Jurgen Verstrepen, Bart Caron en Hermes Sanctorum, dat ertoe strekt artikel 3 te wijzigen, wordt verworpen met 8 stemmen tegen 7.

Artikel 3 wordt zonder verdere opmerkingen ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

Reflectienota's

Door de heren Sas van Rouveroi, Lode Vereeck, Felix Strackx en Filip Watteeuw wordt namens hun fracties overeenkomstig artikelen 36 en 56 van het Reglement van het Vlaams Parlement een reflectienota aangekondigd.

Goedkeuring verslag

Door de heer Felix Strackx werd overeenkomstig artikel 36, 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement de goedkeuring van het verslag gevraagd.

Tweede lezing

Door de heer Felix Strackx werd overeenkomstig artikel 68, 1bis, van het Reglement van het Vlaams Parlement, een tweede lezing van het in eerste lezing aangenomen ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten gevraagd.

IX. VERGADERING VAN DINSDAG 26 JUNI 2012

De commissie houdt de tweede lezing van het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten op dinsdag 26 juni 2012. De in eerste lezing door de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting aangenomen artikelen zijn terug te vinden in *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1529/13.

1. Bespreking

De heer *Felix Strackx* heeft donderdag 21 juni voor de eindstemming een tweede lezing gevraagd in de hoop dat het weekend raad zou brengen. Hij hoopt dat het ontwerp op de lange baan geschoven wordt, de regering geeft immers de indruk dat haar regeerperiode ten einde loopt. Een nieuwe Vlaamse Regering betekent een nieuw regeerakkoord, misschien wel zonder de verdeeltaks. Het lid stelt voor het debat van morgen in plenaire af te wachten. Hij roept alle leden op om nogmaals over het ontwerp van decreet na te denken, hoe meer hij en zijn fractieleden dat doen, hoe meer ze zien dat het ontwerp onlogisch en onsamenhangend is. Zo is het niet duidelijk of meerderjarige kinderen meegerekend worden tot ze 21 of tot ze 25 zijn. Kan de meerderheid die kwestie uitklaren?

Minister *Philippe Muyters* legt uit dat de vermindering geldt zolang er kinderbijslag uitbetaald wordt.

De heer *Erik Tack* kan niet anders dan vaststellen dat zowel de leden van de meerderheid als de minister halsstarrig weigeren te antwoorden op opmerkingen en vragen van de oppositie. Het is een zwakgebod om alle werk van de oppositie af te ketsen als pogingen om tijd te winnen. De heer Tack gaat ervan uit dat het koppelen van de vermindering aan de kinderbijslag bedoeld is om te bepalen of kinderen nog ten laste van hun ouders zijn. In de meeste gevallen is dat een goed criterium, maar gehandicapte kinderen blijven langer en in sommige gevallen zelfs levenslang afhankelijk van de zorg van hun ouders. Als zij door hun handicap niet in staat zijn verder te studeren, genieten zij minder lang kinderbijslag dan andere kinderen. Dat is een discriminatie. Waarom houdt de minister geen rekening met dat argument? Volgens het ontwerp van decreet kan elke ouder genieten van een hoger abattement, terwijl het voor Vlaams Belang logisch is dat enkel een ouder die zorg draagt voor de kinderen, dat kan. Het lid pleit ervoor om zoveel mogelijk van die achterpoortjes te sluiten.

De heer *Matthias Diependaele* kan erin komen dat kinderbijslag een slecht criterium is voor gehandicapte kinderen, die andere vormen van uitkering genieten, maar, in tegenstelling tot wat de heer Tack beweert, is het een goed criterium voor geadopteerde en pleegkinderen, en ook voor de gevallen waarin een ouder niet meer naar zijn kind omkijkt. Kinderbijslag wordt immers toegekend aan de ouder die voor het kind zorgt.

De heer *Erik Tack* heeft geen onderscheid gemaakt tussen natuurlijke en pleegkinderen. Gehandicapte kinderen krijgen inderdaad andere uitkeringen, maar daarmee wordt geen rekening gehouden bij het toekennen van het bijkomend abattement. De tekst moet dan zo aangepast worden dat ouders met kinderen die recht hebben op een inkomensvervangende toelage, ook in aanmerking komen voor een bijkomende vrijstelling.

In het ontwerp van decreet staat niet dat enkel de ouder die kinderbijslag krijgt, recht heeft op een abattement, maar wel de ouder van kinderen die recht geven op kinderbijslag. Die bepaling zorgt voor nog meer onrechtmatigheden. Ook een ouder, die niet meer voor de kinderen uit zijn eerste huwelijk zorgt, ze zelfs niet meer ziet, opnieuw trouwt en opnieuw scheidt, heeft recht op een bijkomend abattement voor de kinderen uit het eerste huwelijk. Een striktere omschrijving van het recht zou trouwens ook een financiële besparing zijn. Het lid voert dat aan als bewijs van de goede trouw van Vlaams Belang.

De heer *Lode Vereeck* heeft dit weekend goed nagedacht over de zin en onzin van het voorliggende ontwerp van decreet, maar vooral over de democratische mogelijkheden van een oppositie om slechte wetten tegen te houden. Vergeefs, want hij begrijpt nog steeds niet waarom de meerderheid per se dit door en door slechte ontwerp wil goedkeuren, ook als de budgettaire noodzaak ervan wegvalt. Het ontwerp van decreet voert vooreerst een onrechtvaardige belasting in. Een taks op verarming is immers asociaal en voor veel ouders is de verdeeltaks het duwtje in de financiële afgrond. Daarbij komt nog de discriminatie van de feitelijk samenwonenden. Vorige week heeft het lid daarenboven de vrouwonvriendelijkheid en de kindonvriendelijkheid van de maatregel bewezen met onderzoek en rapporten. Hij heeft enig begrip voor het criterium van de kinderbijslag dat bepaalt wie werkelijk zorg draagt voor de kinderen en geen onderscheid maakt tussen natuurlijke, wettelijke, pleeg- en zorgkinderen. Dat het systeem gehandicapte kinderen discrimineert en de minister dat niet wil verantwoorden, doet echter het bloed van het lid koken. Dat is moreel en ethisch rotslecht. Hij hoopt dat de pers daarvan lucht krijgt. Er is geen enkel argument dat die discriminatie rechtvaardigt.

CD&V heeft ooit een voorstel ingediend om de miserietaks af te schaffen. Hij kan er nog begrip voor hebben dat de belasting om budgettaire redenen behouden blijft. Hij vraagt de heer Van Rompuy, om vanuit zijn christendemocratische principes te verklaren waarom

de partij nu de belasting verdubbelt en gehandicapte kinderen discrimineert. Het is zo gemakkelijk om het ontwerp op dat vlak te corrigeren, maar de oppositie krijgt niet eens een ernstig antwoord. Dat is een parlement en de democratie onwaardig. Hij maant de meerderheid ten stelligste aan om minstens over dat aspect een amendement in te dienen. Dat neemt niet weg dat het lid ook de rest van de regeling nooit zal goedkeuren.

De heer *Filip Watteeuw* vindt het nogal gemakkelijk dat de meerderheid verontwaardigd is over de woorden van de heer Vereeck, maar heeft in al die weken van de bespreking nog geen enkel teken gezien dat de meerderheid ook maar bereid is om na te denken over de maatregel. Het enige lichtpunt was toen de heer Van Malderen de maatregel afviel. Soms gniffelt het lid als hij de verdeeldheid van de meerderheid merkt: nu over onderwijs, maar voorheen over Uplace en de verdeeltaks. Nochtans is er geen reden tot vrolijkheid, want de meerderheid zoekt niet naar een goede oplossing maar fabriceert snel een compromis waar ze geen millimeter meer van afwijkt, of het nu goed of slecht is. Dat is de reden waarom er nu geen enkele ruimte is om dit slechte ontwerp te corrigeren.

Het blijft vreemd dat een partij zoals de sp.a deze asociale maatregel goedkeurt. Mevrouw Pasteels heeft zeer duidelijk gezegd dat de verhoging op de kap komt van de sociaaleconomisch zwaksten en dan nog vooral ten nadele zal zijn van kinderen en vrouwen. Het verdeelrecht is trouwens momenteel vrij laag om het financiële aspect in conflicten over eigendomsrecht zo klein mogelijk te houden. Hoe groter de fiscale drempel, hoe groter de kans op rechtszaken, dus een grotere belasting van Justitie. Voor N-VA maakt dat niet uit, die doet het gewoon af als een federaal probleem. Kortom, het zal de meerderheid worst wezen dat de maatregel dom en brutaal is, zo lang ze maar 30 miljoen euro kan inschrijven en haar gezicht kan redden. De heer Watteeuw vraagt waarom de meerderheid er niet over gedacht heeft te snoeien in fiscale voordelen van andere groepen. Misschien moet de oppositie dan maar die afweging maken en daarover amendementen indienen.

De heer *Sas van Rouveroy* heeft in de verslagen kunnen vaststellen dat zijn fractie haar standpunten helder en accuraat heeft verwoord. Daarom zal hij zich nu beperken tot de hoofdlijnen.

De heer Van Mechelen merkte op dat er dit jaar geen hoogdringendheid is omwille van een budgettaire nood. De minister had de raming van de opbrengst voor dit jaar al teruggebracht van 30 tot 16,6 miljoen euro. Bovendien is er door de aankondiging van deze maatregel dit jaar een groot aantal handelingen waarop het oude decreet van toepassing is, zodat de opbrengst voor 2012 hoger zal uitvallen dan geraamd. Binnen een begroting van 27 miljard euro moet het verschil gecompenseerd kunnen worden aan de kant van de uitgaven. Als men dat toch wil doen aan de kant van de ontvangsten, dan zijn er andere mogelijkheden die maatschappelijk correcter zijn.

Deze commissie is openbaar, maar tot op heden werd er in de pers relatief weinig aandacht besteed aan het verloop van de debatten. In de plenaire vergadering zal hij verder aantonen dat dit decreet moreel en juridisch een puinhoop is. Ook daarbuiten zal zijn fractie samen met de andere oppositiepartijen aan iedereen kond maken wat hier gebeurt. De voorzitter wil dit ontwerp van decreet zo snel mogelijk afhandelen in de commissie. Wellicht verkiest hij dat deze veldslag elders wordt voortgezet, maar onderliggend is er misschien ook het morele besef dat dit niet het betere decretale werk is van de huidige regering. De emoties over dit ontwerp van decreet zullen ook buiten deze commissie hoog opblazen. Dan zal de minister zich moeten verantwoorden tegenover heel Vlaanderen.

De heer *Kris Van Dijk* wil naar eigen zeggen een serene opmerking maken, maar houdt die voor zich na een smalende reactie van de oppositie.

De heer *Erik Tack* verwacht dat de minister nog een repliek zal geven op de opmerkingen van de oppositie. Inzake de meeneembaarheid van de registratierechten werden er pro-

cedures aangespannen bij het Grondwettelijk Hof. Hij waarschuwt voor procedures bij het Grondwettelijk Hof rond de discriminatie van kinderen met een handicap die is ingebouwd in dit ontwerp van decreet. Hij hoopt dat deze discriminatie, die volgens hem een strafrechtelijk feit vormt, weggewerkt zal worden.

Minister *Philippe Muyters* stelt vast dat een aantal leden van de oppositie smalend doet als iemand van de meerderheid vraagt om een sereen antwoord te kunnen geven. De heer *Watteuw* beweert dat er niet wordt geluisterd naar het parlement, maar dat is niet correct. Vanuit de bekommernis om op een aantal zaken een sociale correctie door te voeren, heeft de meerderheid namelijk een amendement nr. 8 ingediend om de effecten van deze maatregel op kinderen op te vangen. Binnen het voorstel van de Vlaamse Regering waren er namelijk geen abattements. Het ging om een verhoging van één naar twee percent, maar voor de rest bleef alles zoals het was. Het eenvoudigste is natuurlijk om in geen enkele uitzondering te voorzien. Als er bijkomende uitzonderingen worden doorgevoerd, dan merkt Vlaams Belang vaak op dat de regering het ingewikkeld maakt.

De opmerking over de discriminatie van kinderen met een handicap betreft een moeilijke kwestie. De oppositie heeft een punt. Men heeft echter gekozen voor een koppeling aan de kinderbijslag. Vindt de oppositie dan dat er aan een persoon met een handicap ook na de leeftijd van 21 jaar kinderbijslag moet worden uitgekeerd?

De heer *Matthias Diependaele* deelt de bezorgdheid rond een eventuele discriminatie. Men moet dit echter in de juiste context plaatsen. Een kind met een handicap verliest de kinderbijslag op de leeftijd van 21 jaar. Op dat ogenblik krijgt hij echter een volwaardig vervangingsinkomen. De redenering is dat jongeren die gaan werken zelf in hun eigen inkomen kunnen voorzien. De jongeren die gaan studeren kunnen pas later in hun eigen inkomen voorzien. Daarom kunnen ze kinderbijslag krijgen tot de leeftijd van 25 jaar. Ook personen met een handicap kunnen tot de leeftijd van 25 jaar kinderbijslag krijgen als ze gaan studeren. In dat geval is er dus geen discriminatie.

De heer *Erik Tack* begrijpt dat een aantal personen met een handicap inderdaad verder kan studeren. Veel mensen met een ernstige handicap zijn echter niet in staat om zelf een inkomen te verwerven of om verder te studeren.

Er is echter nog een tweede groep waarbij de ouders in geval van scheiding recht zullen kunnen laten gelden op een abattement. Steeds meer jonge mensen leven in een blijvend conflict met hun ouders. Zij kunnen zelf de kinderbijslag innen en via het OCMW een toelage krijgen om te studeren. Hun ouders zullen toch recht hebben op een abattement, want het gaat over kinderen die recht kunnen laten gelden op kinderbijslag. Dit decreet is dus van toepassing in situaties waar het eigenlijk niet van toepassing zou mogen zijn. Bovendien gaat het niet om zeldzame situaties. De meerderheid moet zich dus afvragen of ze nog wel goed bezig is. Zijn fractie blijft bij de stelling dat dit ontwerp van decreet niet mag aangenomen worden. De oppositie is het er blijkbaar over eens dat de meerderheid slecht bezig is.

2. Stemming tweede lezing

Artikel 1

Artikel 1 wordt in tweede lezing zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 2

Amendement nr. 3 wordt in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 2 onthoudingen. Amendement nr. 5 wordt in tweede lezing aangenomen met 8 stemmen tegen 6. Amendement nr. 6 wordt in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt in tweede lezing aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Artikel 2/1

Amendement nr. 2 wordt in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen. Subamendementen nr. 10 en 11 worden in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 4 onthoudingen. Subamendement nr. 12 wordt in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 4 bij 3 onthoudingen. Amendement nr. 8 wordt in tweede lezing aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

In de tekst aangenomen door de commissie wordt het nieuwe artikel 2/1 vernummerd tot artikel 3.

Artikel 2/2

Amendement nr. 9 wordt in tweede lezing aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

In de tekst aangenomen door de commissie wordt het nieuwe artikel 2/2 vernummerd tot artikel 4.

Artikel 3

Amendement nr. 4 wordt in tweede lezing verworpen met 8 stemmen tegen 7.

Artikel 3 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

In de tekst aangenomen door de commissie wordt het artikel 3 vernummerd tot artikel 4.

3. Eindstemming

Ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten, zoals in eerste lezing door de commissie aangenomen, aangenomen met 8 stemmen tegen 7.

X. GOEDKEURING VERSLAG

Op donderdag 21 juni 2012 werd overeenkomstig artikel 36, 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement goedkeuring van het commissieverslag gevraagd.

Het verslag werd aan de commissie voorgelegd op dinsdag 26 juni 2012 en zonder opmerkingen eenparig met 14 stemmen goedgekeurd.

XI. TECHNISCHE CORRECTIE

De Raad van State heeft er op gewezen dat in de (toepasselijke) wet van 1958 over ‘t.h.’ (ten honderd) wordt gesproken. Om die reden wordt in artikel 2 van het ontwerp van decreet ingevolge een technische correctie ‘%’ naar ‘t.h.’ veranderd.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Kris VAN DIJCK
Erik TACK,
verslaggevers

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 109 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, vervangen bij de wet van 23 december 1958 en gewijzigd bij de wet van 14 mei 1981, wordt de zinsnede “1 t.h.” vervangen door de zinsnede “2,5 t.h.”.

Art. 3. Er wordt een artikel 111bis ingevoerd in het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, dat luidt als volgt:

“Art. 111bis. Indien de verdeling of afstand bepaald in artikel 109 onderworpen is aan het recht van 2,5 t.h., wordt de totale heffingsgrondslag zoals bepaald in artikel 110, eerste lid, verminderd met 50.000 euro indien de verdeling of afstand zoals bedoeld in artikel 109, 1° of 2°, geschiedt bij de akte bedoeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek of bij de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting zoals bepaald in hoofdstuk VI van boek IV van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek en zij nog geen verdeling onder elkaar zijn overeengekomen waarbij zij van deze vermindering van heffingsgrondslag of de hierna gemelde verhoging van de vermindering hebben genoten.

De totale heffingsgrondslag zoals bepaald in artikel 110, eerste lid, wordt eveneens verminderd met 50.000 euro indien de verdeling of afstand geschiedt binnen een termijn van een jaar volgend op de beëindiging van de wettelijke samenwoning overeenkomstig artikel 1476, §2, van het Burgerlijk Wetboek, op voorwaarde dat de personen op de dag van de beëindiging van de wettelijke samenwoning ten minste een jaar ononderbroken met elkaar wettelijk samenwoonden en zij nog geen verdeling onder elkaar zijn overeengekomen waarbij zij van deze vermindering van heffingsgrondslag of de hierna gemelde verhoging van de vermindering hebben genoten.

Wanneer de echtgenoten, gewezen echtgenoten of gewezen wettelijk samenwonenden, op de datum van voormelde verdeling of afstand, een of meerdere, al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of een van hen geadopteerde kinderen hebben die recht geven op kinderbijslag, wordt dit bedrag verhoogd met 20.000 euro per kind.

In of onderaan het document dat tot heffing van het evenredig recht op de verdeling aanleiding geeft, moeten de verkrijgers:

- a) uitdrukkelijk melden dat zij de toepassing van artikel 111bis vragen;
- b) verklaren dat zij voldoen aan de voorwaarden van dit artikel;
- c) in voorkomend geval, melding maken van het aantal kinderen met vermelding van hun naam, geboortedatum en afstammingsband, die recht geven op een verhoging van het in dit artikel vermelde bedrag.”.

Art. 4. Er wordt een artikel 212quinquies ingevoerd in het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, dat luidt als volgt:

“Art. 212quinquies. Ingeval de in artikel 111bis bepaalde vermindering van de heffingsgrondslag niet werd gevraagd of niet werd bekomen naar aanleiding van de registratie van het document dat aanleiding heeft gegeven tot de heffing van het in artikel 109 bepaalde evenredig recht, kunnen de teveel geheven rechten nog worden teruggegeven op een verzoek in te dienen overeenkomstig de bepalingen van artikel 217² binnen zes maanden te rekenen vanaf de datum van de registratie van dat document.

Het verzoek tot teruggave bedoeld in het eerste lid bevat de vermeldingen en verklaringen vereist bij het artikel 111bis, vierde lid. Het verzoek vermeldt in voorkomend geval ook het rekeningnummer waarop het bedrag van de terug te geven rechten kan worden gestort.”.

Art. 5. Dit decreet treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

BIJLAGE 1:

PowerPointpresentatie van mevrouw Inge Pasteels,
projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen,
naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012

www.scheidinginvlaanderen.be

Hoorzitting ontwerpdecreet houdende wijziging van het tarief
op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten

17 april 2012 - Vlaams Parlement

Inge Pasteels
Projectcoördinator "Scheiding in Vlaanderen"

SiV www.scheidinginvlaanderen.be IWT Universiteit Antwerpen LEUVEN

Scheiding in Vlaanderen

1/ Twee opeenvolgende projecten Strategisch Basisonderzoek
gefinancierd door IWT, looptijd 2007 tot 2014

2/ Interuniversitair consortium "Scheiding in Vlaanderen (SiV)"

- Centrum voor Longitudinaal en Levensloop Onderzoek –CELLO (Universiteit Antwerpen)
- Interface Demography (Vrije Universiteit Brussel)
- Vakgroep Sociologie (Universiteit Gent)
- Family and Population Studies Leuven – FaPOS (Katholieke Universiteit Leuven)
- Studiedienst van de Vlaamse Regering

SiV www.scheidinginvlaanderen.be IWT Universiteit Antwerpen LEUVEN

3/ Doelstellingen van “Scheiding in Vlaanderen”

Inzicht verwerven in

- oorzaken en gevolgen van (echt)scheiding
- (echt)scheidingsprocessen

Via

- het opbouwen van een (longitudinaal) multi-actorgegevensbestand

Om met recente en gedetailleerde informatie

- de kwaliteit van professionele dienstverlening te verhogen
- (gezins)beleid te ondersteunen

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

4/ Databestand “Scheiding in Vlaanderen”

- Kenmerken

- Populatieonderzoek
- Representatieve steekproef uit Rijksregister: huwelijken afgesloten sinds 1971 tot 2008 en heden al dan niet ontbonden
- Multi-actordesign: meerdere actoren worden bevraagd over zelfde huwelijk/chtscheiding

- Resultaat

=> Representatieve informatie van 12000 personen uit 1000 intacte en 3500 niet-intacte huwelijken: 6450 (ex-)partners en 1600 kinderen, 2150 ouders en 1800 nieuwe partners.

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

Hoorzitting

- Regelgeving bij verdeling van onroerend goed onder verschillende eigenaars, toepassing bij echtscheiding
- Onderzoeksresultaten
 - Een eigen woning voor en na scheiding?
 - Verband tussen woning en verblijfsregeling voor kinderen
 - Verband tussen woning en kenmerken van het scheidingsproces
 - Echtscheiding als levenslooprisico?
- Conclusie

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

UvA

UvA

UvA

LEUVEN

Onderzoeksresultaten

1/ Een eigen woning voor en na scheiding?

1A - cijfers over de woning

Woning bij scheiding in %	1981-2010	Scheidingscohort			
		1981-1990	1991-2000	2001-2010	
Man was eigenaar	5,82	5,82	5,15	6,45	
Vrouw was eigenaar	3,62	5,10	4,27	2,51	
Beiden waren eigenaar	63,51	41,72	62,11	72,13	
Huurwoning	23,85	40,73	24,77	17,32	
Ander	3,20	6,63	3,69	1,60	
N	3292	487	1355	1451	

Woning na scheiding in %	1981-2010	Scheidingscohort			
		1981-1990	1991-2000	2001-2010	
Man bleef eigenaar	35,60	36,03	36,14	35,09	
Vrouw bleef eigenaar	30,68	27,36	30,79	31,24	
Beiden bleven eigenaar	6,17	3,43	4,90	7,72	
Verkoop aan derden	26,19	32,17	27,71	23,80	
Ander	1,36	1,01	0,46	2,15	
N	2091	203	841	1047	

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

UvA

UvA

UvA

LEUVEN

1B – Genderverschillen: terugval?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %		Scheidingscohort			
		1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man		71,90	52,24	70,55	79,74
vrouw		68,84	48,03	67,37	77,11
N		3271	482	1343	1446
		NS	NS	NS	NS

(Mede)eigenaarschap van de woning na scheiding in %		Scheidingscohort			
		1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man		37,70	26,07	34,71	44,31
vrouw		30,75	18,17	30,01	35,70
N		3262	484	1349	1427
		***	*	NS	***

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

1B – Genderverschillen: herstel?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %		Scheidingscohort			
		1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man		71,90	52,24	70,55	79,74
vrouw		68,84	48,03	67,37	77,11
N		3271	482	1343	1446
		NS	NS	NS	NS

(Mede-)eigenaarschap van een woning heden in %		Scheidingscohort			
		1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man		71,55	72,56	70,13	72,41
vrouw		70,73	71,18	73,42	67,88
N		3292	487	1354	1450
		NS	NS	NS	NS

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

• 1C - Educatieverschillen: terugval?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - laag	65,70	45,03	67,79	73,54
man - midden	72,65	60,38	71,08	77,96
man - hoog	75,72	48,04	73,32	85,34
vrouw - laag	61,89	42,11	63,21	72,03
vrouw - midden	68,26	49,06	66,89	75,38
vrouw - hoog	73,44	52,25	70,28	81,12
N	3263	481	1338	1444
	**	NS	NS	*
	***	NS	NS	NS

(Mede)eigenaarschap van de woning na scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - laag	31,26	17,99	30,39	38,69
man - midden	38,66	28,99	36,91	43,33
man - hoog	41,21	29,67	35,67	48,47
vrouw - laag	21,46	15,11	24,35	21,21
vrouw - midden	29,42	16,95	27,88	34,8
vrouw - hoog	37,59	23,99	35,60	42,59
N	3253	483	1345	1425
	*	NS	NS	NS
	***	NS	*	***

• 1C - Educatieverschillen: herstel?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - laag	65,70	45,03	67,79	73,54
man - midden	72,65	60,38	71,08	77,96
man - hoog	75,72	48,04	73,32	85,34
vrouw - laag	61,89	42,11	63,21	72,03
vrouw - midden	68,26	49,06	66,89	75,38
vrouw - hoog	73,44	52,25	70,28	81,12
N	3263	481	1338	1444
	**	NS	NS	*
	***	NS	NS	NS

(Mede-)eigenaarschap van een woning heden in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - laag	60,77	60,71	60,22	61,37
man - midden	70,85	77,26	69,68	69,83
man - hoog	80,53	77,46	80,13	81,71
vrouw - laag	54,11	57,61	61,98	40,58
vrouw - midden	68,62	73,24	69,83	66,07
vrouw - hoog	82,95	82,88	84,88	81,26
N	3283	485	1350	1449
	***	*	***	***
	***	***	***	***

1/ Een eigen woning voor en na scheiding?

Conclusies

- Voor scheiding meer eigenaarschap over cohorten heen
- Na scheiding minder verkoop aan derden en meer eigenaarschap voor vrouwen over cohorten heen
- Genderverschillen in terugval: terugval is groter voor vrouwen
- Geen genderverschillen in herstel
- Educatieverschillen in terugval voor mannen en vrouwen, recent enkel voor vrouwen.
- Educatieverschillen in herstel voor mannen en vrouwen, verschillen nog sterker voor vrouwen dan voor mannen
- Lage opgeleide vrouwen meer hersteltijd nodig dan mannen

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

2/ Verband tussen woning en verblijfsregeling voor kinderen?

2000-2010 N=1004	verblijfsregeling onmiddellijk na de feitelijke scheiding in %		
	residentiële vader	co-ouderschap	residentiële moeder
	11,16	27,78	61,06
Gemeenschappelijke woning	10,19	27,56	62,25
Aan derden verkocht	7,02	23,39	69,59
<i>Een van beide partners eigenaar</i>	11,31	29,86	58,82
<i>vader eigenaar</i>	19,18	38,51	42,31
<i>moeder eigenaar</i>	4,28	17,40	78,32
Geen gemeenschappelijke woning	15,51	24,44	60,05

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

2/ Verband tussen woning en verblijfsregeling voor kinderen? Conclusies

- Verband tussen de verdeling van de woning na scheiding en de verblijfsregeling van de kinderen.
- Indien aan derden verkocht, minder gedeeld verblijf, in het voordeel van de moeder.
- Indien een van beide ex-partners woning behoudt, sterk (relatief) voordeel inzake verblijf van kinderen (vaders...).

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

UvA

UvA

UvA

UvA

LEUVEN

3/ Verband tussen woning en kenmerken van het scheidingsproces? 3A – Conflict bij scheiding

% conflict (conflict= 7 of meer op schaal van 0 tot 10)			
		geen kinderen	wel kinderen
Gemeenschappelijke woning	40,81	31,52	42,30
<i>Aan derden verkocht</i>	43,90	39,96	44,72
<i>R blijft eigenaar</i>	37,30	22,40	40,47
<i>Ex-partner blijft eigenaar</i>	41,10	34,49	42,62
Geen gemeenschappelijke woning	41,06	29,31	47,30
N	3236	775	2461
	NS	*	NS

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

UvA

UvA

UvA

LEUVEN

3B – Duurtijd juridisch procedure wettelijke scheiding

mediane duurtijd juridisch procedure wettelijk scheiding in maanden			
	1981-1990	1991-2000	2001-2010
Gemeenschappelijke woning	14	9	8
<i>Aan derden verkocht</i>	15	11	7
<i>Een van beide partners blijft eigenaar</i>	13	9	8
Geen gemeenschappelijke woning	15	12	8
N	477	1347	1416
	NS	*	NS

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

3C – Billijkheid van de verdeling van de goederen

billijkheid van de verdeling: % ervaren nadeel			
	2001-2010	mannen	vrouwen
Gemeenschappelijke woning	34,98	36,32	33,79
<i>Aan derden verkocht</i>	37,57	45,11	30,82
<i>R blijft eigenaar</i>	16,84	17,93	15,74
<i>Ex-partner blijft eigenaar</i>	55,92	54,26	57,13
Geen gemeenschappelijke woning	41,76	42,38	41,11
N	1407	678	729
	***	***	***

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

3/ Verband tussen woning en kenmerken van het scheidingsproces?

Conclusies

- Verband tussen woning en conflictgehalte enkel indien er geen kinderen zijn.
- Indien kinderen vervaagt het verschil in conflict naargelang R of ex-partner woning koopt (stabiliteit voor kinderen...).
- Indien geen kinderen: hoogste meting van conflict als woning aan derden verkocht wordt.
- Jaren '90: langere duurtijden indien woning aan derden verkocht werd of geen gemeenschappelijk woning.
- Recent: geen verschil in duurtijd naargelang woning
- Billijkheid van de verdeling van de goederen: groter ervaren nadeel voor mannen indien woning aan derden verkocht (emotionele betekenis...)

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

LEUVEN

LEUVEN

4/ Echtscheiding als levensloopriscico?

Eenzijds: Evolutie wat betreft visie op echtscheiding:

Minder huwelijken, meer scheidingen

Maatschappelijke waardenverschuiving (2DT)

Initiatieven in wetgeving

Anderzijds: Keuze versus risico

38% van de mannen en 23% van de vrouwen nam niet deel aan de beslissing om definitief uit elkaar te gaan.

=> Woning naar al dan niet initiator zijn?

SiV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

LEUVEN

LEUVEN

4A - Verschil naargelang initiator zijn: terugval ?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man	71,90	52,24	70,55	79,74
vrouw	68,84	48,03	67,37	77,11
N	3271	482	1343	1446
	NS	NS	NS	NS

(Mede)eigenaarschap van de woning na scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - beslist (mee)	32,75	22,45	31,06	37,64
man - beslist niet (mee)	45,74	31,68	40,48	55,35
vrouw - beslist (mee)	26,19	16,08	25,13	31,07
vrouw - beslist niet (mee)	48,40	28,83	48,99	51,76
N	3256	483	1345	1425
	***	NS	*	***
	***	NS	***	***

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

4A - Verschil naargelang initiator zijn: herstel?

(Mede)eigenaarschap van de woning voor scheiding in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man	71,90	52,24	70,55	79,74
vrouw	68,84	48,03	67,37	77,11
N	3271	482	1343	1446
	NS	NS	NS	NS

(Mede-)eigenaarschap van een woning heden in %	Scheidingscohort			
	1981-2010	1981-1990	1991-2000	2001-2010
man - beslist (mee)	70,99	74,27	69,60	71,06
man - beslist niet (mee)	72,52	69,93	71,13	74,64
vrouw - beslist (mee)	69,79	71,41	72,56	66,31
vrouw - beslist niet (mee)	74,70	68,87	76,79	74,01
N	3286	483	1350	1448
	NS	NS	NS	NS
	NS	NS	NS	NS

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Universiteit Leuven

LEUVEN

4/ Echtscheiding als levenslooprisico?

Conclusies

- Zij die (mede) beslissing nemen, kennen sterkere « terugval ».
- Geen verschil qua herstel tenzij kleine aanduiding voor grotere hersteltijd voor vrouwen.

Conclusies m.b.t. onderzoeksresultaten

- Gender- en opleidingsverschillen inzake terugval bij verdeling van de woning en binnen gender opleidingsverschillen inzake herstel.
- Verband met verblijfsregeling: verkoop aan derden ontmoedigt gelijke verblijfsverdeling
- Billijkheid van de verdeling wordt negatief ervaren door mannen bij verkoop van de woning aan derden en, indien geen kinderen, is er meer conflict bij verkoop van de woning aan derden
- Verschillen inzake verdeling naargelang beslissing tot echtscheiding in het voordeel van de niet-beslissers

Conclusies m.b.t. het ontwerpdecreet

- Extra kost toevoegen aan verdeling kan bijkomend de sociaal-economisch meest zwakke partij benadelen en de verschillen in terugval en in herstel naar gender en/of opleiding versterken.
- Extra kost toevoegen aan verdeling kan het voordeel van de niet-beslisser doen vervagen en/of het nadeel van de beslisser versterken.
- Mogelijke toename van verkoop aan derden vermindert gelijke verblijfsverdeling wat niet spoort met de wetgeving 2006 m.b.t. co-ouderschap.
- Mogelijke toename van verkoop aan derden verhoogt gevoel van onbillijkheid van de verdeling (voor mannen) en verhoogt conflictgehalte (indien geen kinderen).

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Overeenstemming

LEUVEN

Standpunt « Scheiding in Vlaanderen »

1/ Echtscheiding is een levenslooprisico

Zeker voor zij die niet deelnemen aan de beslissing om te scheiden of zij die een sociaal-economisch zwakke uitgangspositie hebben. Een extra kost toevoegen aan de verdeling op het moment van de scheiding maakt de negatieve gevolgen van een echtscheiding scherper en maakt de tegenstellingen groter.

2/ Bijkomende lasten zijn paradoxaal gegeven nieuwe wetgeving

Streven naar korte duurtijden van procedures, naar een vermindering van conflict en naar een toename van co-ouderschap én tegelijk verhogen van de lasten op moment van scheiding is paradoxaal: slaagkansen om na scheiding snel én conflictloos opnieuw een stabiele leefsituatie voor alle betrokkenen te realiseren, worden beknot.

SIV www.scheidinginvlaanderen.be

IWT

Overeenstemming

LEUVEN

Standpunt « Scheiding in Vlaanderen »

3/ Bijkomende lasten bemoeilijken duurzame verantwoordelijkheid

De waardenverschuiving inzake echtscheiding waarbinnen de gewijzigde wetgeving kadert, schuift termen als zelfontplooiing, individuele keuzevrijheid naar voor.

Individuele keuzevrijheid moet hand in hand gaan met een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor de betrokken partijen, m.n. kinderen.

Echtscheidingswetgeving versoepelen vereist een appél op dat verantwoordelijkheidsgevoel.

Bijkomende lasten opleggen op moment van scheiding werkt contraproductief.

 www.scheidinginvlaanderen.be

SiV

www.scheidinginvlaanderen.be

Hoorzitting ontwerpdecreet houdende wijziging van het tarief
op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten

17 april 2012 - Vlaams Parlement

inge.pasteels@ua.ac.be

 www.scheidinginvlaanderen.be

BIJLAGE 2:

Tekst van het Kinderrechtencommissariaat
naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012

datum 17-04-2012

volgnr.

Adviesbrief

Geen financiële belasting reorganisatie ouderschap

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams
Parlement

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief
op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten, *Parl. St. VI Parl.*, 2011-
2012, 1529/1

Kinderrechtencommissariaat
Leuvenseweg 86
1000 Brussel
tel.: 02-552 98 00
fax: 02-552 98 01
kinderrechten@vlaamsparlement.be
www.kinderrechten.be

De verdeling van een onroerend goed in gemeenschappelijke eigendom moet worden geregistreerd en gaat gepaard met de heffing van een belasting: het verdelingsrecht. Het voorliggende ontwerp van decreet strekt ertoe dit verdelingsrecht te verhogen van 1% naar 2%.¹

Het verdelingsrecht wordt voornamelijk betaald in volgende situaties :

- verdeling na vererving waarbij onroerende goederen onder de erfgenamen worden verdeeld, of toebedeeld worden met het betalen van een opleg;
- bij wijzigingen in de eigendomssituatie waarbij vennootschappen met hun aandeelhouders of zaakvoerders in onverdeeldheid eigenaar werden van onroerende goederen;
- in de context van een echtscheiding.

In het kader van het IPOS (Interdisciplinair Project voor de Optimalisatie van Scheidingstrajecten)² werden overeenkomsten voorafgaand aan een scheiding met onderlinge toestemming (EOT-overeenkomsten) inhoudelijk geanalyseerd. Bijna 70 procent van de gezinnen uit de steekproef leefde voor de echtscheiding in een eigen gezinswoning. In een aanzienlijk deel van de overeenkomsten (63%) beslisten de echtgenoten dat dit gezamenlijk onroerend goed wordt toebedeeld aan één van hen. Bij 4/5de van de toebedelingen gebeurt dit onder last van de verkrijgende echtgenoot een opleg te betalen en/of de hypothecaire lening verder af te betalen.

Uit de praktijk weten we dat in deze beslissing omtrent de toebedeling van de gemeenschappelijke woning de bekommernissen rond de kinderen vaak een belangrijke rol spelen. Het behoud van de oorspronkelijke gemeenschappelijke gezinswoning kan voor de kinderen een behoud van het vertrouwd levenskader betekenen.

Financieel bekeken is een scheiding een zware dobber: huis en goederen moeten worden verdeeld, maandelijkse kosten waar ouders elk apart voor staan, dubbele kosten, eventueel onderhoudsgeld , ... Met het voorliggende ontwerp van decreet komt het prijskaartje voor een scheiding nog hoger te liggen.

Ouders scheiden als partners, maar niet als ouders. Bij een scheiding zoeken ouders en kinderen naar een verblijfs- en omgangregeling. Het ouderlijk gezag op zich verandert immers niet, wel de context waarbinnen dit gezag vorm krijgt. Van samen ouder zijn onder een en hetzelfde dak moeten ouders en kinderen zich reorganiseren naar twee niet-samenwonende ouders. Deze reorganisatie vraagt veel van alle betrokkenen. Dat blijkt onder meer uit de verschillende vragen en klachten die wij hierover jaarlijks via ons ombudswerk ontvangen. Ook op materieel gebied is het vaak moeizaam zoeken naar een nieuw evenwicht.

Als Kinderrechtencommissariaat kijken we naar de belangen en bekommernissen van kinderen in scheidingssituaties. In ons dossier “Kinderen & scheiding” in 2005 pleiten we ondermeer voor volgende zaken, die ook vandaag nog actueel zijn:

¹ Wijziging van artikel 109 van het Wetboek der Registratie, Hypotheek- en Griffigerechten.

² www.scheidingsonderzoek.be. IPOS onderzocht wat belangrijk is voor de levenskwaliteit van de betrokkenen bij scheiding. 1865 volwassenen en 230 kinderen namen deel aan het onderzoek.

- Systematisch onderzoek naar de beleving en verwachtingen van kinderen rond scheiding;
- Aandacht voor inhoudelijke ondersteuning van de dienstverlening rond scheiding, relaties, ouderschap... waarin het juridische vaak een sterke impact heeft;
- Het uitwerken van een Vlaams bemiddelingsbeleid, naast de federale wetgeving;
- Een toegankelijk bemiddelingsaanbod rond scheiding en ouderschap, met eenvormige kwaliteitscriteria ongeacht de beroepsgroep/opleiding;
- Verplichte kennismaking met bemiddeling alvorens een rechterlijke procedure te starten.

We benadrukken het belang van ondersteuning van ouders en kinderen in het scheidingstraject. Naarmate dit scheidingstraject weloverwogen en evenwichtig kan verlopen, zal een scheiding naar de toekomst toe immers minder bedreigend zijn voor het welzijn van kinderen en ouders.

Hoewel kinderen niet rechtstreeks betrokken zijn bij deze materiële verdeling, raakt het wel hun levenskader. Het raakt hen ook als hun ouders in moeilijkheden geraken om hun huisvesting na scheiding opnieuw te organiseren. Onder meer het recht van kinderen om een passende levensstandaard te genieten, zoals geformuleerd in artikel 27 van het Internationale Kinderrechtenverdrag, kan hier in het gedrang komen.

Ouders die hun ouderschap reorganiseren via een toebedeling van de gezinswoning aan één van hun beide staan voor een hogere kost als het verdelingsrecht naar 2% wordt opgetrokken. Deze maatregel druist in tegen een ondersteuningsvisie. Een verhoging van het verdelingsrecht is voor ons een gezinsonvriendelijke maatregel, die scheidende ouders en kinderen in een kwetsbare periode treft. Vanuit een ondersteuningsvisie is het zinvol om kosten en drempels bij scheiding en reorganisatie van het ouderschap zo laag mogelijk te houden. In die zin valt ook te overwegen om de kosten bij een verdeling van een onroerend goed bij een echtscheiding met kinderen gewoon af te schaffen.³

³ Reeds voorgesteld in een voorstel van decreet in 2004. Voorstel van decreet houdende wijziging van artikel 109 van het Wetboek der registratie, hypotheek- en griffierechten, *Parl.St.* VI.Parl. 2003-2004, nr. 2162/1.

BIJLAGE 3:

Tekst van het Steunpunt tot bestrijding van armoede,
bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting
naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 17 april 2012

Nota van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting

n.a.v. de hoorzitting van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement, 17 april 2012

Betreft: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten

De nota is opgesteld naar aanleiding van de vraag om op een hoorzitting van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement een standpunt te formuleren betreffende het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten (Stuk 1529 (2011-2012) – Nr. 1).

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (www.armoedebestrijding.be) is een interfederale overheidsinstelling die is opgericht via een Samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten. Het Steunpunt heeft als opdracht om analyses en aanbevelingen op te maken op basis van overleg met de verschillende actoren in de strijd tegen armoede. Deze analyses en aanbevelingen – die steeds betrekking hebben op een specifiek domein in de strijd tegen armoede – worden opgenomen in de tweejaarlijkse Verslagen van het Steunpunt die ter bespreking worden aangeboden aan de verschillende regeringen, hun parlementen en adviesraden.

In het thematisch overleg van het Steunpunt is het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten nog niet ter sprake gekomen. We kunnen dus geen reactie geven op basis van eerder gevoerd overleg. In het algemeen willen we wel het belang benadrukken van een systematische evaluatie van beleidsinitiatieven, zowel voor een maatregel die wordt ingevoerd (ex ante) als na een bepaalde uitvoeringsperiode (ex post). Wat het eerste aspect betreft, is zowel door het Steunpunt als door andere actoren gewezen op het nut van een armoede-effectenrapport. Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 voorziet trouwens dat tegen ten laatste 2014 nieuwe beleidsmaatregelen systematisch zullen getoetst worden op hun gevolgen voor mensen in armoede ("armoedetoeets").

Het Steunpunt tot bestrijding van armoede maakt deel uit van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, een onafhankelijke openbare instelling.
Koningstraat 138 - B-1000 Brussel - Tel.: +32(0)2/212.30.00 - Fax: +32(0)2/212.30.30 - armoedebestrijding@cntr.be - www.armoedebestrijding.be

Een situatie waarbij de registratierechten van toepassing zijn, betreft deze van personen die scheiden. Een scheidingsprocedure, en de betreffende registratierechten, hebben een impact op de inkomens van de betrokkenen. Uit armoede-onderzoek weten we dat alleenstaanden – en in het bijzonder alleenstaande ouders met kinderen – een sterk verhoogd risico op armoede kennen. Het lijkt ons dan ook belangrijk om na te gaan welke impact deze maatregel kan hebben voor het inkomen van de betrokkenen. Het feit dat de registratierechten reeds jaren van toepassing zijn – met een aanslagvoet van 1% – laat toe een evaluatie uit te voeren wat de voorbije jaren betreft, en de armoede-effecten na te gaan van een verhoging tot 2 %. Het lijkt ons daarnaast ook belangrijk om de politieke motivatie na te gaan toen de reeds bestaande maatregel werd ingevoerd en deze af te toetsen aan de actuele beleidsoriëntaties.

Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting,
Koningsstraat 138,
1000 Brussel,
henk.vanhootegem@cntr.be
www.armoedebestrijding.be

BIJLAGE 4:

Tekst van mevrouw Inge Pasteels,
projectcoördinator Scheiding in Vlaanderen,
naar aanleiding van de hoorzitting op dinsdag 8 mei 2012

**Nota ter voorbereiding van de “ Hoorzitting ontwerpdecreet
houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en
gelijkstaande overdrachten”**

8 mei 2012

Inge Pasteels

Projectcoördinator “Scheiding in Vlaanderen”

In deze nota brengen we een aantal relevante cijfers inzake “het ontwerpdecreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten” samen voor wat de toepassing bij echtscheiding betreft. We ontlelen deze cijfers aan algemeen beschikbare statistieken of ze zijn afkomstig uit het survey-onderzoek “Scheiding in Vlaanderen” (bronvermelding per tabel).

1/ Eigenaarschap van de woning voor en na de scheiding

Het eigenaarschap van de woning op het moment van de scheiding is als volgt verdeeld: 72% van de woningen van koppels gescheiden na 2000 was eigendom van beide partners (tabel 1). Van 35% van die woningen blijft de man eigenaar na de scheiding, van 31% de vrouw, 23,8% wordt verkocht aan derden (tabel 2).

Tabel 1 Eigenaarschap van de woning op moment van scheiding

Woning bij scheiding in %	1981-2010	Scheidingscohort		
		1981-1990	1991-2000	2001-2010
Man was eigenaar	5,82	5,82	5,15	6,45
Vrouw was eigenaar	3,62	5,1	4,27	2,51
Beiden waren eigenaar	63,51	41,72	62,11	72,13
Huurwoning	23,85	40,73	24,77	17,32
Ander	3,2	6,63	3,69	1,6
N	3292	487	1355	1451

Bron: Scheiding in Vlaanderen, 2011

Tabel 2: Eigenaarschap van de gemeenschappelijke woning na de scheiding

Woning na scheiding in %	1981-2010	Scheidingscohort		
		1981-1990	1991-2000	2001-2010
Man bleef eigenaar	35,6	36,03	36,14	35,09
Vrouw bleef eigenaar	30,68	27,36	30,79	31,24
Beiden bleven eigenaar	6,17	3,43	4,9	7,72
Verkoop aan derden	26,19	32,17	27,71	23,8
Ander	1,36	1,01	0,46	2,15
N	2091	203	841	1047

Bron: Scheiding in Vlaanderen, 2011

2/ Verkoop prijs van de gemeenschappelijke woning

We beschikken niet over adequate gegevens omtrent de verkoop prijs van de gemeenschappelijke woning op moment van scheiding. Deze informatie werd niet bevraagd in het survey-onderzoek "Scheiding in Vlaanderen".

3/ Aantal kinderen op moment van scheiding

Om een schatting te maken van het aantal kinderen op moment van scheiding presenteren we zowel populatie- als steekproefgegevens. Tabel 3 geeft voor België (geen indeling naar gewest beschikbaar) anno 2010 op populatieniveau het aantal en aandeel echtscheidingen naar het aantal kinderen ten laste op het tijdstip van de echtscheiding. De substantiële percentages (% t.o.v. bekend) tonen aan dat bij 31,9 % van de echtscheidingen geen kinderen ten laste zijn, bij 30,5% 1 kind, bij 27,2% 2 kinderen en bij 7,9% drie kinderen. Bij 2,6% van de echtscheidingen zijn 4 of meer kinderen ten laste.

Tabel 3: Echtscheidingen naar het aantal kinderen ten laste op het tijdstip van de echtscheiding, 2010

Aantal kinderen	N	% t.o.v. alle categorieën	% t.o.v. bekend
Totaal	28.903		
0	2.629	9,1	31,9
1	2.515	8,7	30,5
2	2.241	7,8	27,2
3	649	2,2	7,9
4	158	0,5	1,9
5	35	0,1	0,4
6	17	0,1	0,2
7 of meer	7	0,0	0,1
Onbekend	20.652	71,5	

Bron: Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie - Thematische Directie Samenleving. Berekeningen door auteur.

Aangezien voor 71,5 % van de echtscheidingen geen informatie verstrekt wordt in deze cijfergegevens zoals ter beschikking gesteld door ADSEI en de oorsprong van het ontbreken van deze gegevens niet geduid wordt waardoor de selectiviteit van de gegeven informatie niet beoordeeld kan worden, beroepen we ons eveneens op surveygegevens om een bijkomende schatting te maken. We gebruiken hiervoor cijfergegevens van “Scheiding in Vlaanderen”.

Om het aantal kinderen waarvan vermelding in het betreffende amendement (*“al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of één van hen geadopteerde kinderen die recht geven op kinderbijslag”*) in te schatten, herdefiniëren we deze categorie van kinderen gegeven dat in het survey-onderzoek het recht op kinderbijslag per kind niet bevraagd werd. Om deze lacune op te vangen berekenen we het aantal geadopteerde of biologische kinderen van (één van) beide partners, die op moment van scheiding in het huishouden van deze partners wonen en de leeftijd van 25 niet overschreden hebben. Deze schatting werd berekend op basis van de echtscheidingen na 2000. Tabel 4 geeft de verdeling van deze echtscheidingen naar aantal kinderen op deze manier gedefinieerd op basis van afstamming, woonsituatie en leeftijd weer.

Tabel 4: Echtscheidingen 2001-2010 naar aantal inwonende biologische of geadopteerde kinderen jonger dan 26 jaar op moment van scheiding, in %

Aantal kinderen		
	0	38,95
	1	22,99
	2	27,56
	3	8,32
	4	1,76
	5	0,35
	6	0,07
		N=1460

Bron: Scheiding in Vlaanderen, 2011

4/ Aantal kinderen op moment van scheiding bij echtscheidingen tussen partners met een gemeenschappelijke woning

Survey-onderzoek laat toe deze gegevens verder te detailleren en het eigenaarschap van de woning op moment van scheiding als informatie-element toe te voegen. Tabel 5 herhaalt tabel 4 voor enkel die echtscheidingen waarvan de partners aangeven beiden eigenaar te zijn van de woning op het moment van de scheiding.

Tabel 5: Echtscheidingen 2001-2010 naar aantal inwonende biologische of geadopteerde kinderen jonger dan 26 jaar op moment van scheiding voor partners die beiden eigenaar zijn van de woning, in %

Aantal kinderen	
0	36,63
1	22,23
2	29,75
3	9,21
4	1,87
5	0,20
6	0,10
N=1047	

Bron: Scheiding in Vlaanderen, 2011

Tabel 5 toont aan dat bij 36,6% van de echtscheidingen waarbij beide partners eigenaar zijn van de woning op moment van de scheiding geen inwonende kinderen jonger dan 26 jaar aanwezig zijn. Bij 22,2% van de scheidingen is er 1 kind, voor 29,8% en 9,2% zijn dat 2 respectievelijk 3 kinderen. Vier of meer inwonende kinderen jonger dan 26 jaar komen slechts voor bij 2,2% van de echtscheidingen.

5/ Representativiteit van gegevens uit “Scheiding in Vlaanderen” voor scheidingen in het Vlaamse gewest

Deze herkomst van de cijfergegevens uit tabel 4 en 5 heeft extra duiding wanneer ze gebruikt worden als voorspeller voor populatiegegevens omtrent echtscheiding. Binnen het steekproefkader zijn de gegevens na weging representatief naar huwelijks- en echtscheidingsjaar maar het steekproefkader voert enkele beperkingen door. De echtscheidingen geselecteerd uit het Rijksregister voor de studie “Scheiding in Vlaanderen” betreffen immers enkel echtscheidingen waarvan beide partners aan de volgende voorwaarden voldoen:

- (1) het huwelijk werd voltrokken tussen 1/1/1971 en 31/12/2008;
- (2) het gaat om een huwelijk tussen partners van verschillend geslacht;
- (3) het referentiewedelijk was voor zowel man als vrouw het eerste huwelijk;
- (4) zowel de man als de vrouw waren bij het afsluiten van het referentiewedelijk minstens 18 jaar en maximaal 40 jaar oud (dit impliceert dat de oudste leden uit onze doelpopulatie, die in 1971 op 40-jarige leeftijd trouwden, in 2008 de leeftijd van 77 jaar zullen bereiken);
- (5) man en vrouw bezitten al van bij hun geboorte de Belgische nationaliteit;
- (6) man en vrouw waren op het moment van het afsluiten van het huwelijk gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest;
- (7) elk van beide partners in het referentiewedelijk heeft ten hoogste één keer de ontbinding van een wettelijk huwelijk meegemaakt (dit impliceert dat elk van beide partners ten hoogste één keer wettelijk hertrouwd kan zijn);
- (8) beide partijen uit het referentiewedelijk zijn op de steekproefdatum nog in leven;
- (9) beide partijen uit het referentiewedelijk zijn op de steekproefdatum gedomicilieerd in het Vlaamse Gewest.

We kunnen de reikwijdte van dit steekproefkader ten opzichte van de populatiegegevens voor echtscheiding duiden door enkele relevante populatiecijfers aangaande deze voorwaarden op te lijsten. De cijfergegevens die hierna volgen zijn afkomstig van Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, Thematische Directie Samenleving.

- (1) 98,0 % van de huwelijken ontbonden in 2010 in het Vlaams Gewest zijn afgesloten na 1971.
- (2) Er zijn slechts 193 personen (0,7%) betrokken bij een ontbinding van huwelijk met een persoon van hetzelfde geslacht in 2010 in het Vlaams Gewest. (Bron: Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van het Rijksregister.)
- (3) 80,1% van de huwelijken ontbonden in 2010 in het Vlaams Gewest zijn eerste huwelijken. De overige 19,9% betreft echtscheidingen tussen partners voor wie het desbetreffende huwelijk voor minstens een van beiden niet het eerste huwelijk is.
- (4) 82,1% van de huwelijken ontbonden in 2010 in België zijn huwelijken tussen partners die beiden de Belgische nationaliteit hebben.

Deze cijfers laten zien dat de echtscheidingen deel uitmakend van het steekproefontwerp van “Scheiding in Vlaanderen” weliswaar niet de hele range van de 13.711 Vlaamse echtscheidingen in 2010 bestrijken maar toch representatief zijn voor het merendeel ervan.

Inge Pasteels namens het consortium “Scheiding in Vlaanderen”

4 mei 2012

BIJLAGE 5:

Tabel voorgesteld door de heer Matthias Diependaele
op dinsdag 8 mei 2012

	VOORSTEL DECREET	50000 abattement	70000 abattement	90000 abattement	110000 abattement
Prijs woning	verdeel 2%	verdeel 2,5% zonder kinderen	verdeel 2,5% + 1kind	verdeel 2,5% + 2 kind	verdeel 2,5% + 3 kind
150000	3000	2500	2000	1500	1000
200000	4000	3750	3250	2750	2250
250000	5000	5000	4500	4000	3500
300000	6000	6250	5750	5250	4750
350000	7000	7500	7000	6500	6000
400000	8000	8750	8250	7750	7250
450000	9000	10000	9500	9000	8500
500000	10000	11250	10750	10250	9750

BIJLAGE 6:

Brief Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën van 22 mei 2012

**Federale
Overheidsdienst
FINANCIËN**

**De Vice-Eerste Minister
en Minister van Financiën**

Brussel,

21. 05. 2012

Welstraat, 12
1000 BRUSSEL

**Vlaamse Regering
De heer Philippe MUYTERS
Minister van Financiën, Begroting,
Werk, Ruimtelijke Ordening en
Sport
Koning Albert II-laan 19 bus 6**

1210

BRUSSEL

Uw schrijven van :

Uw kenmerk :

Ons kenmerk :
Kabfin/221715
Waarnemingspost : 3 2 035

Bijlage(n) :

Mijnheer de Minister,
Waarde Collega,

Betreft : Amendement op het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten – Vraag om advies inzake de technische uitvoerbaarheid

Overeenkomstig de bepalingen van Titel II, Hoofdstuk III, van het Samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of- vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting, heb ik de eer u hierbij de opmerkingen te bezorgen van de bevoegde diensten van mijn administratie betreffende de technische uitvoerbaarheid van de maatregelen opgenomen in het hierboven vermelde amendement.

1. Technisch advies van de Algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie

De aanpassing van het tarief en de invoering van een vermindering van heffingsgrondslag zijn, wat de berekening van de belasting betreft, op zich technisch uitvoerbaar.

Het recht op bijkomende vermindering van heffingsgrondslag voor "de al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of één van hen geadopteerde kinderen die recht geven op kinderbijslag" is moeilijk te controleren. De administratie beschikt niet over de gegevens om het aantal kinderen die gerechtigd zijn om kinderbijslag te genieten rechtstreeks te controleren. Een bevraging van de kruispuntbank van de sociale zekerheid zal hiervoor vereist zijn.

Aanvullende informatie betreffende deze briefwisseling kan verkregen worden bij :

Eric SCHEVENEELS
Directeur
Lid van de Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit
Tel : 0257/684 09
E-mail : eric.scheveneels@minfin.fed.be

.be

De vermeldingen om van de vermindering van heffingsgrondslag te kunnen genieten voorzien ook enkel de vermelding van het aantal kinderen dat kinderbijslag geniet. Voor het uitvoeren van de controle is minimaal de vermelding van hun naam en de afstamming vereist.

De controle van de voorwaarden voor het bekomen van de vermindering van heffingsgrondslag zorgt voor een bijkomende werklust voor de al zwaar bevroagde administratie. De voorgestelde regeling vormt geenszins een fiscale vereenvoudiging.

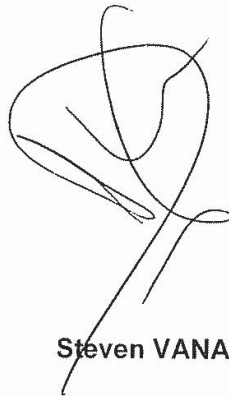
De administratie vreest ook om een toename van het aantal geschillen daar de regeling i.v.m. de vermindering van heffingsgrondslag vragen doet oproepen met betrekking tot gelijkberechting. Zo is deze vermindering niet voorzien bij scheiding van tafel en bed, noch bij gerechtelijke scheiding van goederen.

Tot slot wordt opgemerkt dat de administratie wat betreft statistische gegevens i.v.m. de ontvangsten enkel beschikt over de totaliteit van de verdelingsrechten. Het zal dan ook niet mogelijk zijn om statistische gegevens te verstrekken i.v.m. de toepassing van de vermindering van heffingsgrondslag.

2. Advies op wetgevend vlak van de Administratie van Fiscale Zaken

De Administratie van Fiscale Zaken heeft geen opmerkingen wat betreft de technische uitvoerbaarheid stricto sensu.

Met de meeste hoogachting,

Steven VANACKERE

BIJLAGE 7:

Brief FOD Financiën van 12 juni 2012

Federale
Overheidsdienst
FINANCIËN

Brussel,

12-06-2012

Welstraat, 12
1000 BRUSSEL

De Vice-Eerste Minister
en Minister van Financiën

Vlaamse Regering
De heer Philippe MUYTERS
Minister van Financiën, Begroting,
Werk, Ruimtelijke Ordening en
Sport
Koning Albert II-laan 19 bus 6

1210

BRUSSEL

Uw schrijven van :

Uw kenmerk :

Ons kenmerk :
Kabfin/221715
Waarnemingspost : 3 2 035

Bijlage(n) :

1

Mijnheer de Minister,
Waarde Collega,

Betreft : Amendement op het ontwerp van decreet houdende wijziging van het tarief op het recht op verdelingen en gelijkstaande overdrachten – Vraag om advies inzake de technische uitvoerbaarheid

Overeenkomstig de bepalingen van Titel II, Hoofdstuk III, van het Samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of- vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting, heb ik de eer u hierbij de opmerkingen te bezorgen van de bevoegde diensten van mijn administratie betreffende de technische uitvoerbaarheid van de maatregelen opgenomen in het hierboven vermelde amendement.

1. Technisch advies van de Algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie

De regeling is technisch uitvoerbaar, zij het dat de controle van de voorwaarden voor het bekomen van de vermindering van de heffingsgrondslag voor een bijkomende werklast zorgt voor de al zwaar bevraagde administratie

Zoals reeds gemeld in het vorige advies, is het recht op bijkomende vermindering van heffingsgrondslag voor "de al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of één van hen geadopteerde kinderen hebben die recht geven op kinderbijslag" moeilijk te controleren. De administratie beschikt niet over de gegevens om het aantal kinderen die gerechtigd zijn om kinderbijslag te genieten rechtstreeks te controleren. Een bevraging van de kruispuntbank van de sociale zekerheid zal hiervoor vereist zijn.

Aanvullende informatie betreffende deze briefwisseling kan verkregen worden bij :

Eric SCHEVENEELS
Directeur
Lid van de Waarnemingspost voor de gewestelijke fiscaliteit
Tel. : 0257/684 09
E-mail : eric.scheveneels@minfin.fed.be

.be

2. Advies op wetgevend vlak van de Administratie van Fiscale Zaken (4de dienst, 2de directie)

De juridisch-technische uitvoerbaarheid stelt op het eerste gezicht geen problemen. Wel suggereert de 4de dienst, 2de directie van de AFZ enkele bescheiden tekstaanpassingen die de regeling niettemin consistenter maken. Tenslotte wordt nog opgemerkt dat er geen boete voorzien wordt in geval van onjuiste verklaring betreffende het kinderaantal.

Voorgestelde tekstaanpassingen:

Art. 2/1. Er wordt een nieuw artikel 111bis ingevoerd in het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Grifftierechten da, luidt als volgt:

"Art. 111bis. Indien de verdeling of afstand bepaald in artikel 109 onderworpen is aan het recht van 2,5 t.h., wordt de totale heffingsgrondslag zoals bepaald in artikel 110, eerste lid, verminderd met 50.000 euro indien de verdeling of afstand zoals bedoeld in artikel 109, 1° of 2°, geschiedt bij de akte bedoeld in artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek of bij de vereffening-verdeling na echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting zoals bepaald in hoofdstuk VI van boek IV van het vierde deel van het Gerechtelijk Wetboek en zij de partijen nog geen verdeling of afstand onder elkaar zijn overeengekomen waarbij zij van deze vermindering van heffingsgrondslag [of de hierna gemelde verhoging van de vermindering] hebben genoten..

De totale heffingsgrondslag zoals bepaald in artikel 110, eerste lid, wordt eveneens verminderd met 50.000 euro indien de verdeling of afstand geschiedt binnen een termijn van een jaar volgend op de beëindiging van de wettelijke samenwoning overeenkomstig artikel 1476, §2, van het Burgerlijk Wetboek, op voorwaarde dat de ~~personen~~ partijen op de dag van de beëindiging van de wettelijke samenwoning ten minste een jaar ononderbroken met elkaar wettelijk samenwoonden en zij nog geen verdeling onder elkaar zijn overeengekomen waarbij zij van deze vermindering van heffingsgrondslag [of de hierna gemelde verhoging van de vermindering] hebben genoten.

Wanneer de ~~echtgenoten, gewezen echtgenoten of gewezen wettelijk samenwonenden~~ partijen, op de datum van voormelde verdeling of afstand, een of meerdere, al dan niet gemeenschappelijke kinderen of door beiden of een van hen geadopteerde kinderen hebben die recht geven op kinderbijslag, wordt dit bedrag verhoogd met 20.000 euro per kind.

In of onderaan het document dat tot heffing van het evenredig recht op de verdeling of afstand aanleiding geeft, moeten de verkrijgers partijen :

- a) uitdrukkelijk melden dat ze de toepassing van artikel 111bis vragen;*
- b) verklaren dat zij voldoen aan de voorwaarden van dit artikel;*
- c) in voorkomend geval, melding maken van het aantal kinderen, met vermelding van hun naam, geboortedatum en afstammings- of adoptieband, die recht geven op een verhoging van het in dit artikel vermelde bedrag."."*

Met de meeste hoogachting,

Steven VANACKERE